

ဟူရိုန် တီထီအို

လိပ်စာစာရ

၂၀၂၃-၂၀၂၄

လံာ်ခိၣ်တီၤလၢတၢ်ကွၢ်ယုၤအီၤ

- ၁. လံာ်ခိၣ်တီၤလၢ တၢ်ကွၢ်ယုၤအီၤ ၁-၂
- ၂. တၢ်ကစီၣ်လၢကိၣ်ခိၣ်.....၃
- ၃. တၢ်တီၢ်ကျဲၤ, တၢ်ထံၣ်စိ, ဇီး တၢ်လၢပနၢ်တဖၣ်၄
- ၄. တၢ်အသူအသၣ်လၢအဟဲအိၣ်ဖျါထီၣ် ဖဲပုၤကိၣ်ဖိဖျါထီၣ်ကိၣ်ဝံၤအလီၣ်ခံ.....၅
- ၅. ပုၤမၤတၢ်ဖိ အမံၤအသၣ်အလံာ်.....၆-၈
 - ၅.၁. ဟူရိၣ်ကိၣ်ကမံးတံာ် ဇီး ကီၢ်ရၣ်လီၢ်ကဝီၤ ပုၤပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤတၢ်တဖၣ်
 - ၅.၂. တီၤထီၣ်ကိၣ် ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ် အပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်
- ၆. လံာ်န့ၣ်လံာ်လၢ.....၉
 - ၆.၁. တၢ်ဒီးစးအမုၢ်နံၤ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ (ACT/PSAT)
- ၇. တၢ်တဲဖျါထီၣ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် အဂ့ၢ်အကျိၤတဖၣ်၁၀-၁၃
 - ၇.၁. အဲးဖိအံၤအၣ်ရၣ်ဖံၣ်အ့ၣ်(FERPA) တၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါ
 - ၇.၂. တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ တၢ်တကွၢ်တလီၤပုၤနီၤတဂၤ
 - ၇.၃. အကူၣ် ၅၀၄ အမဲရကၤ က့ၣ်ကွဲၣ် တၢ်ဖံးတၢ်မၤ
 - ၇.၄. ပုၤက့ၣ်ပုၤကွဲၣ် အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်
 - ၇.၅. ကိၣ်အတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါ လၢတၢ်ဟ်အီၤဘၣ်ဘၣ်ဘၢဘၢ အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တဖၣ်
 - ၆.၅.၁. လံာ်န့ၣ်ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်
 - ၇.၆. ပုၤအနီၢ်တဂၤ တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တဖၣ်
- ၈. တၢ်ဟဲတုၤဆူကိၣ်အဂ့ၢ်အကျိၤ.....၁၃-၁၆
 - ၈.၁. တၢ်တဲဖျါထီၣ် တၢ်တဟဲထီၣ်ကိၣ် ဇီး တၢ်ဟံးန့ၣ်မူဒါလၢ တၢ်မၤဝံၤက့ၤလံာ် ခီဖျိ တၢ်တဟဲထီၣ်ကိၣ်တဖၣ်
 - ၈.၁.၁ တၢ်တဟဲထီၣ်ကိၣ်, တၢ်ယုၤခွဲး ဇီး တၢ်တယုၤခွဲး
 - ၈.၁.၂ တၢ်ဟဲထီၣ်ကိၣ်စဲၤခံ
 - ၈.၂. ပုၤကိၣ်ဖိ ဟးထီၣ်ကိၣ်ကိၣ်, လဲၤထီၣ်ကိၣ်ဆူ တၢ်လီၢ်အဂၤ
 - ၈.၃. ကိးနံၤဒဲး တၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤတဖၣ်

၉. တစ်ဖုံးလိမာ်ခိုး.....၁၆-၂၂

- ၉.၁. ကြိမ်မိတ်တင် တစ်အိတ်ဖိုင်
- ၉.၂. တစ်မာနုနှင့်လိပ်မး အကျိုးအကျွဲ
 - ၉.၂.၁. တစ်မာနုနှင့် လိပ်မးပတီ
 - ၉.၂.၂. တလတပဲ့ တဝံ (၁) မးပတီ
- ၉.၃. တစ်နံကျဲလၢ လၢတၢ်ကဟ်ဖိုင်အိတ်လိပ် နီး ထးစုၤလီၤကွံၢ် လိပ်
- ၉.၄. ဖျိ-လီၤတဲာ် လိပ်မးပတီ
- ၉.၅. တစ်မာလိကဒါက့ၤလိပ် အသိတဘျီ
- ၉.၆. တစ်မာနုနှင့်ကဒါက့ၤလိပ်မး အတီၤဒါး
- ၉.၇. တစ်လၢကပီၤ ပတီၤ, ဘူၣ်ဂ့ၤတီၢ်ဂ့ၤ ပတီၤ, ဖျိထီၣ်ကိယုၣ်ဒီးတၢ်လၢကပီၤ ပတီၤ
- ၉.၈. တစ်သုတၢ်ဘၣ် လိပ်ပရၢ အပတီၢ်
- ၉.၉. တစ်ခွဲတၢ်ယၢ်လၢ တၢ်ကမာနုၣ် ခီလုၣ်ကိအလိပ်မး ဖဲမာလိတၢ်လၢ တီၤထီၣ်ကိအဆၢကတီၢ်
- ၉.၁၀. တစ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သု လၢတၢ်ယုထၢအီၤသု
- ၉.၁၁. တစ်ဒီးဖဲး
- ၉.၁၂. လိပ်မးပၢ်ဖျါ, တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီ တၢ်ပၢ်ဖျါ
- ၉.၁၃. တၢ်လီၢ်တဖၣ် လၢတၢ်ကဖျိထီၣ်ကိအဂီၢ်

၁၀. တၢ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်အိတ်ဆူၣ်အိတ်ချ့တဖၣ်.....၂၂-၂၃

- ၁၀.၁. ကိအကသံၣ်သရၣ်မုၢ်ဖိ တၢ်ဖံးတၢ်မာ
- ၁၀.၂. တၢ်ဆဲးကသံၣ်ဒီသဒါ တၢ်ခွဲနီၣ်ကွဲးယါ

၁၁. တၢ်သိၣ်တၢ်သီသနူ နီး တၢ်မာအကျိုးအကွၢ်.....၂၃-၂၈

၁၂. တၢ်ပၢ်တၢ်ဆုၢ်တၢ် နီး တၢ်သိၣ်ဂ့ၤသီဘၣ် အပတီၢ်.....၂၉-၃၃

- ၁၂. ၁. တၢ်ပၢ်တၢ်ဆုၢ်တၢ် တၢ်တီၢ်ကျဲၤ
- ၁၂.၂. တၢ်ပၢ်ဖျါထီၣ် တၢ်သိၣ်ဂ့ၤသီဘၣ် အခီပညီ
- ၁၂.၃. ပၢၤကီၢ် ဖဲဟးဆူၣ်, လၢကိသုဝဲ

၁၃. ပုၤကိဖိ တၢ်ဖံးတၢ်မာတဖၣ် နီး တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်၃၃-၃၈

- ၁၃.၁. တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်
 - ၁၃.၁.၁. တၢ်ပၢ်ဖိုင်မၤသကိးတၢ် တၢ်ဖိၣ်ယံးယၣ်တၢ်, တၢ်ကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲဒီးတၢ်ယုထၢ
 - ၁၃.၁.၁.၁. ပုၤကိဖိလၢအမာလိတၢ်လၢအဟံၣ်တဖၣ်
 - ၁၃.၁.၂. တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်, ချးဘ် တဖၣ် နီး တၢ်ကရၢကရိတဖၣ်
 - ၁၃.၁.၃. တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ တၢ်သ့ၣ်ညါပၢ်ပနီၣ်တၢ်
 - ၁၃.၁.၄. ပုၤကိဖိ တၢ်ဂဲၤကလံာ် နီး တီၤထီၣ်ကိ တၢ်ဂဲၤကလံာ် အမူး
- ၁၃.၂. ကမျၢၢ်တၢ်ကစီၣ် အလီၢ်
- ၁၃.၃. တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးအလီၢ်
- ၁၃.၄. တၢ်အိတ်ဒီးပုၤလီၢ်ကွဲးဖိအသးဖဲၢ်နီၤ ဖဲတၢ်ဂဲၤလီၢ်ကွဲးမူးအဆၢကတီၢ်

၁၄. လၢၢ်ပသိၣ် တၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါ၃၉

ပတူၢ်လိာ်မုၢ်န့ၣ်ဆူ ဟူရိၣ်တီၤထီၣ်ကိၣ် န့ၣ်လီၤ. ဒ်ပုၤမၤသကိးတၢ် လၢအအိၣ်ဒီး အကံၢ်အစိတဖၣ် အသိး, သရၣ် မ့ဒိၣ်စတဲး ဒီး ယၤ ဆၢမုၢ်လၢလၢ ကကတဲာ်ကတီၤန့ၣ် သုဝဲကိးဂၤဒဲးလၢ တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့လၢ အတၢ်တၢ်ဒီးန့ၣ် ဒီး ဟ့ၣ်န့ၣ်ခိၣ်ဖး လၢတီၤပူၤ တဖၣ် ဒီး ဟ့ၣ်န့ၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် ဒ်သိးနကဒိၣ်ထီၣ်လၢ တၢ်သးဂဲၤ ဒီး တၢ်ရူၤလိာ်မုၢ်လိာ် ခိဖျိ တၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲး တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအက လုာ်ကလုာ်တဖၣ် အယိန့ၣ်လီၤ. ကိးနံၣ်ဒဲး ပအိၣ်ဒီး တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ ပထံၣ်ဘၣ် ပုၤကိၣ်ဖိတဖၣ် ဒိၣ်ထီၣ်လၢ အတၢ်လဲၤခိဖျိအ ပူၤ ဖဲဟူရိၣ်တီၤထီၣ်ကိၣ် ဒီး ပဆၢမုၢ်လၢလၢ နကထံၣ်န့ၣ် တၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲးတဖၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ကရၢကရိတဖၣ် လၢနဘၣ်သးအိၣ် ဒီး ဟံးန့ၣ်တၢ်ခွဲးဂ့ၤယၢ်ဘၣ်အဝဲန့ၣ် ခိဖျိ ဟံးဖျိၣ်မၤသကိးတၢ်လၢအပူၤ န့ၣ်လီၤ.

သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်လၢ ပပုၤကိၣ်ဖိတဖၣ် အိၣ်ဖဲလၢ တၢ်လီၢ်လၢ အလီၤဆိလိာ်အသးတဖၣ် ဒီး ပမၤလိန့ၣ်တၢ်လၢ ပုၤဂၤအတၢ်လဲၤခိဖျိ အပူၤ သ့ဝဲဒၣ် န့ၣ်တက့ၢ်. ဝံသးစူၤ သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ် တၢ်အၢၣ်လီၤလွံၢ်ထံၣ် လၢအမ့ၢ်န “ပုၤကမ့ၢ်ၢ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်” ဖဲ နကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ် တၢ်အိၣ်သးကိးခဲအဆၢကတီၢ် တက့ၢ်. ၁. နကဘၣ် တၢ်ရူၤန့ၣ် လၢအအိၣ်ဒီး တၢ်တီၤလိာ်ဆဲးလၢ ဒီး တၢ်ယုးယိၣ်ပးကဲ. ၂. နကအိၣ် ဒီး တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ နကတဲာ်ဖျါထီၣ် နနီၣ်ကစၢ်တကပၤ အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်. ၃. နကဘၣ် တၢ်ကဟူကယၢ်န့ၣ် ဖဲတၢ်မၤက မၢ်န့ၣ်အခါ. ၄. နကဘၣ် ကွၢ်ဆၢမဲၣ် တၢ်လၢအပိာ်ထွဲထီၣ် နမၤကမၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်ဘျၢတဖၣ် အခံ န့ၣ်လီၤ.

ဆၢဂ့ၢ်ပုၤကိၣ်ဖိ, မိာ်ပာ် ဒီး ပုၤမၤတၢ်ဖိ ကိးဂၤဒဲး - မ်သုကအိၣ်ဒီး ကိၣ်နံၣ်လၢ အဂ့ၢ်ဒိၣ်မး တနံၣ်ညါအံၤ တက့ၢ်.

သရၣ် မး ရဲၣ်ကံၣ် (Mike Radke, Ed. S)

ကိၣ်အတၢ်သးဝံၣ်

ပမ့ၢ်ပုၤလၢအသးတီၤဒီးန့ၣ်,ဟူရိၣ်တီၤထီၣ်ကိၣ်,
ပမ့ၢ်ပုၤလၢအကူကၢတၢ်ဘိဒီးသ့,ဟူရိၣ်တီၤထီၣ်ကိၣ်,
ပအိၣ်ဆၢထၢၣ်လၢနလီၢ်ခံဒီးဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါန့ၣ်,
မၤဆူၣ်ဆူၣ်ဒ်သိးနကကဲထီၣ်တၢ်လီၢ်လၢအဂ့ၢ်ကတၢ်,
ပသ့ၣ်ညါနမ့ၢ်တၢ်လီၢ်လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ကဟူကညိၣ်,ဟူရိၣ်တီၤထီၣ်ကိၣ်,

(ရါ! ရါ!)

လၢတၢ်န့ၣ်အယိ,လဲၤမၤန့ၣ်ကွဲာ်တၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲးအန့ၣ်တဖုတက့ၢ်,ဟူရိၣ်တီၤထီၣ်ကိၣ်,
ပဝဲခဲလၢာ်ဆၢထၢၣ်လၢနလီၢ်ခံဒီးဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါန့ၣ်,ဟူရိၣ်တီၤထီၣ်ကိၣ်,
ပုၤလၢအဒိသဒၤပကဂူၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်မံၤဟူသ့ၣ်ဖျါ--ဘိၣ်သိၣ်
လၢတၢ်န့ၣ်အယိ,ပဆၢထံၣ်လၢနကအိၣ်ဒီးတၢ်မၤန့ၣ်,ဟူရိၣ်တီၤထီၣ်ကိၣ်,

တာ်တဲဖျါထီၣ် တာ်တိာ်ကျဲၤ

ပှၤမၤလိတာ်လာအသးသမူဒိစိတဖၣ် ဘၣ်တာ်ထီၣ်ဟူးထီၣ်ဂဲၤထီၣ်အိၤ ဒီး မၤဒိၣ်ထီၣ်ထီထီၣ်အိၤခိဖျါ တာ်သိၣ်လိလာ အအိၣ်ဒီး ခိၣ်ယၤတာ်ဘၣ်တာ်ဘၤဒီးတာ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲတာ် န့ၣ်လီၤ.

တာ်တဲဖျါထီၣ် တာ်ထံၣ်စိ

တာ်ယုးယီၣ်ပးကဲ - တာ်ဟံကဖၤလာသး - တာ်အကံာ်အစိ ဂ့ၤကတၢၢ် လၢပှၤကိးဂၤဒဲးအဂီၢ်

တာ်တဲဖျါထီၣ် တာ်နာ်တဖၣ်

တာ်လာပနာ်မ့ၢ်ဝဲ.....

- ပှၤဖိသၣ်ကိးဂၤဒဲးမၤလိန့ၣ်တာ်သ့,ဒိၣ်ထီၣ်ထီထီၣ်သ့,မၤန့ၣ်မၤန့ၤတာ်သ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တာ်မ့ၢ်လာအထီဒုးအိၣ်ထီၣ်ပှၤမၤန့ၤတာ်ဖိလာအဒိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ပကတိကတဲာ်ကတိၤန့ၣ်တာ်ခွဲးတာ်ယာ်ဒီးတာ်ဟ့ၣ်ဆူၣ်ထီၣ်သးလၢကတၢၢ်ဒီးပှၤမၤလိတာ်ဖိတဂၤဘၣ်တဂၤဒ်သိးအကမၤဒိၣ်ထီၣ်အဝဲသ့ၣ်အကံာ်အစိန့ၣ်လီၤ.
- ပတာ်ထူးတာ်တိၤအဒိၣ်ကတၢၢ်မ့ၢ်ဝဲကမျါန့ၣ်လီၤ.
- ပှၤတဂၤဒီးတဂၤအိၣ်ဒီးအနီၢ်ကစၢ်အလုၢ်အပှၤဒီးအသူးအသ့ၣ်အလၢအကပီၤန့ၣ်လီၤ.
- တာ်ဟံးန့ၣ်မူဒါလာတာ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အဂီၢ်အဂံၢ်ခိၣ်ထံးန့ၣ်စးထီၣ်အသးလၢဟံၣ်လၢယီၤဒီးဘၣ်တာ်ဟ့ၣ်ခိဟ့ၣ်နီၤအိၤလာပှၤမၤလိတာ်ဖိ,ဟံၣ်ဖိယီဖိ,က့ၢ်,ဒီးပှၤတဝၢတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ပကတိအတာ်ရဲၣ်တာ်ကျဲၤ အိၣ်ဒီးမူဒါလာ ပှၤတဝၢတဖၣ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.
- တာ်ဂုၢ်မၤန့ၣ်တာ်သ့တာ်ဘၣ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ်ပကတိအဂံၢ်ခိၣ်ထံးတာ်ကွၢ်စိန့ၣ်လီၤ.
- ပကတိအတာ်တိာ်ဟံမ့ၢ်ဝဲဒၣ်တာ်ကမၤဒိၣ်ထီၣ်တာ်သ့တာ်ဘၣ်ဒီးတာ်လုၢ်အိၣ်နီၢ်ခိသးသမူတာ်သ့တာ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တာ်ဆိတလဲမ့ၢ်ဝဲတာ်အရူဒိၣ်သပှၤကတၢၢ်လာတာ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီထီၣ်အဂီၢ်ဒီးတာ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- တာ်ကမၤလာထီၣ်ပှၤထီၣ်တာ်ဘျါခိၣ်သ့ၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဂံၢ်ခိၣ်ထံးဝံးဒီးထံဖိကီၢ်ဖိကအိၣ်ဒီးတာ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဒီးတာ်ဟံဖိၣ်မၤသကိးန့ၣ်မ့ၢ်လာအရူဒိၣ်နီၢ်မးလၢပှၤတဝၢတာ်သဘျါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- က့ၢ်အတာ်ဖံးတာ်မၤအကျါအကျဲလၢအအိၣ်ဒီးတာ်သ့တာ်ဘၣ်န့ၣ်မၤဒိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်ပှၤတဝၢတာ်သ့တာ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တာ်ရူလိာ်ဘၣ်ထွဲလိာ်သးတဂၤဒီးတဂၤလာတာ်တိတာ်လိၤအပူၤဒီးတာ်ဟံလုၢ်ဟံပှၤပှၤထံဖိကီၢ်ဖိဒီးကလုၢ်န့ၣ်ကသ့အဂီၢ်တာ်ကဘၣ်သိၣ်လိမၤယုၤအိၤန့ၣ်လီၤ.
- က့ၢ်အတာ်တိစၢမၤစၢလၢကမၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ပှၤက့ၢ်ဖိန့ၣ်,ဟံယုာ်စ့ၢ်ကိးဒီးတာ်မၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အဝဲသ့ၣ်အတာ်ရူလိာ်ဘၣ်ထွဲဒီးပှၤဂၤအတာ်သ့တာ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- က့ၢ်အတာ်ပူၤတာ်ဖျဲးမ့ၢ်တာ်အရူဒိၣ်ဒိၣ်မးတခါလာပှၤက့ၢ်ဖိအတာ်ဖံးလိမၤဒီးအယိက့ၢ်အပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါဒီးပှၤတဝၢတဖၣ်ကဘၣ်ဟံးန့ၣ်မူဒါန့ၣ်လီၤ.

📌 တာ်အသုအသတ်ဖဉ်လၢ အဖဲအိၣ်ဖျါထီၣ် ဖဲပုၤကိဖိဖျါထီၣ်ကိဝံၤအလီၤခံ 📌

ဒ်တာ်အစၢလၢပတဲဖျါထီၣ်အိၣ်လၢအအိၣ်ဖျါလၢပတဲတိၣ်ကျဲၤအပူၤအသိးန့ၣ်,ပုၤကိဖိဖဉ်ကဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်တာ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပာ်ဒီး တာ်သ့တာ်ဘၣ်တဖဉ်လၢ....

- တာ်ဆိကမိၣ်အနီၣ်ဝံၣ်ခံလၢအဘၣ်ဃးဒီးလံာ်ကိၤလၢကျိၣ်,တာ်ဂံၢ်တာ်ဒုး,လံာ်စဲအုၣ်,ဒီးလံာ်ပုၤဂ့ၢ်ဝီတဖဉ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- တာ်သ့ဝဲစဲးဖိကဟၣ်အကလုာ်ကလုာ်လၢအကမၤဂ့ၢ်ထီၣ်ဝဲကုာ်ပန့ၣ်တာ်ဖိတာ်လံၤအပတီၢ်တဖဉ်လၢအမ့ၢ်တာ်အိၣ်ဒီးတာ်ကုာ် ဘၣ်ကုာ်သ့အလၢအပုၤ,ဒွဲလၢတာ်ကုာ်ဘၣ်ကုာ်သ့,တာ်ကိးလိထံသး,နီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤ,ဒီးတာ်အခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိသ့ၣ်တဖဉ်အဂီၢ်န့ၣ် လီၤ.
- တာ်ဘျါရဲတာ်ဂ့ၢ်ကီတဖဉ်လၢအဟံၤဃုာ်ဒီး:
 - တာ်တူၢ်လိာ်တာ်,တာ်ပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤတာ်,တာ်ကွဲးရဲၣ်က့ၢ်တာ်,တာ်တဲဖျါထီၣ်တာ်အခိပညီ,ဒီးတာ်ဂ့ၢ်တာ်ကျိၣ်လၢတာ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အိၣ်တဖဉ်
 - တာ်မၤတာ်ဆၢတဲာ်လၢအဘၣ်လိာ်ဖိးဒုသ့ၣ်တဖဉ်
 - တာ်ကွဲးထံဆိကမိၣ်အမ့ၢ်အတီလၢတာ်ဟ့ၣ်ကုာ်ဟ့ၣ်ဖးအပူၤတဖဉ်
 - တာ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တာ်အစၢလၢအဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီလၢတာ်ကီတာ်ခဲအပူၤတဖဉ်န့ၣ်လီၤ.
- တာ်ဆဲးကျိးတဖဉ်လၢအဟံၤဃုာ်ဒီး:
 - တာ်ဖး,တာ်ကွဲး,တာ်ဒိကန့ၣ်,တာ်စံးကတိၤလၢအတုၤလီၤတီၤလီၤလၢတာ်ဂ့ၢ်တာ်ကျိၣ်ဒီးတာ်ဒုးဆူၣ်ထီၣ်ဂံၢ်ဘါအကလုာ်ကလုာ်ခံခါလိာ်
 - တာ်ဖးဒီးတာ်တဲဖျါထီၣ်စဲးဖိကဟၣ်တာ်ဂ့ၢ်တာ်ကျိၣ်အခိပညီသ့ၣ်တဖဉ်
 - တာ်န့ၣ်ပာ်ဒီးတာ်မၤအါထီၣ်တာ်ဆဲးကျိးလၢအတဟံၤဃုာ်ဒီးတာ်ကတိၤတာ်သ့တာ်ဘၣ်
 - တာ်သ့ၣ်ညါပာ်ပနီၢ်လၢ,တာ်လၢတာ်ဂီၤန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲပုၤကညိအတာ်ဆဲးကျိးလိာ်သးအက့ၢ်အဂီၤတခါန့ၣ်လီၤ.
- တာ်ကိးလိထံသးလၢကမ့ၢ်အမဲရကၤထံဖိကိာ်ဖိလၢအဂ့ၢ်လၢအဟံၤဃုာ်ဒီး:
 - တာ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပာ်ထံကိာ်ပဒိၣ်အတာ်ဖံးတာ်မၤလၢပုၤတတၢ်အပူၤ,ကိာ်စဲၣ်ဒီးထံကိာ်အပတီၢ်အပူၤအိၣ်ဒ်လဲၣ်
 - တာ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပာ်ပုၤတတၢ်အတက့ၢ်လၢအလဲၣ်ဒီးဟံၣ်ခိၣ်လုလံာ်ထူသန့တာ်ဆဲးတာ်လၢလီၤဆီလိာ်အသးလၢထံကိာ်ပဒိၣ်ပၤဆုၤမၤဝဲ
 - တာ်မၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီတာ်ဟံးန့ၣ်မူဒါလၢတာ်အံးက့ၢ်က့ၢ်န့ၣ်ဆၢခိၣ်ယၢ
 - တာ်မၤဒိၣ်ထီၣ်ထီထီတာ်န့ၣ်ပာ်မ့ၢ်ကျိၣ်ဝဲကွဲးသန့အတာ်န့ၣ်ဘျးလၢအပုၤဒီးတာ်သဘျးလၢတာ်ဖံးတာ်မၤအပူၤတဖဉ်န့ၣ်လီၤ.
- ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဟံၣ်ခိၣ်လၢအပုၤဒီးတာ်မၤလၢအဟံၤဃုာ်ဒီး:
 - တာ်အိၣ်မူပိာ်ထွဲတာ်န့ၣ်ကျဲ,ကိးလိမၤထွဲတာ်ဆၢကတီၢ်,ဒီးတာ်ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်သးလၢအဲၣ်ဒီးစးထီၣ်မၤတာ်လၢအနီၢ်ကစၢ်
 - တာ်မၤဒိၣ်ထီၣ်တာ်ဟံးန့ၣ်မူဒါလၢတာ်မၤသကိးတာ်လၢတာ်မၤအပူၤဒ်အလီၤအိၣ်အသိး (အဒိ..ကဂ့ၢ်ဖိ,ခိန့ၢ်,ပုၤမၤညီ က့ၢ်တာ်,ပုၤဟ့ၣ်ကုာ်တာ်,ပုၤမၤတာ်ဖိလၢအတဒိးသန့ထီၣ်အသးလၢပုၤနီၢ်တဂၤ)
 - တာ်ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်တာ်ဂံၢ်တာ်ဘါအကြးဝဲဘၣ်ဝဲဒ်သိးတာ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီတာ်မၤန့ၣ်မၤန့ၣ်မၤန့ၣ်လၢအိၣ်လၢတာ်ဖံးတာ်မၤအပူၤတဖဉ်
- တာ်အံၤက့ၢ်က့ၢ်နီၢ်ခိ,တာ်ရူလိာ်မုာ်လိာ်,တာ်ဟံၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်သးလၢအဂ့ၢ်လၢအဟံၤဃုာ်ဒီး:
 - န့ၣ်ပာ်တာ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့မ့ၢ်တာ်လၢအရူဒိၣ်ဒီးတာ်သ့တာ်ဘၣ်လၢအအိၣ်ဒီးတာ်ပူၤတာ်ဖျးလၢနီၢ်ကစၢ်ဒီးပုၤဂၤအဂီၢ်
 - န့ၣ်ပာ်တာ်မၤဒိၣ်ထီၣ်ထီထီဂံၢ်ခိၣ်ထံးတာ်သ့တာ်ဘၣ်ခိဖျါနီၢ်ခိတာ်ဟူးတာ်ဂဲၤ
 - တာ်ဃုမၤန့ၣ်တာ်သ့တာ်ဘၣ်လၢအလီၤအိၣ်တဖဉ်လၢတာ်မၤမုာ်သ့ၣ်မံသးမုာ်သး,တာ်အိၣ်ကသုၣ်အိၣ်ကသီတာ်ဟူးတာ်ဂဲၤအဂီၢ်
 - သ့ၣ်ညါတာ်ဟံၣ်ဖိၣ်မၤသကိးတာ်လၢတာ်ဟံၣ်ဖိၣ်မၤသကိးအပူၤဒီးတာ်ပြၢအပူၤအလုာ်အပူၤခံခါလိာ်
 - န့ၣ်ပာ်တာ်ဆီဟံၣ်ဆီယီ,တာ်ကဲမိာ်ကဲပာ်ဒီးဟံၣ်ဖိယီဖိအမူအဒါဒီးအတာ်အိၣ်သး
 - န့ၣ်ပာ်လုာ်ခိၣ်တာ်အိၣ်မူတာ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပာ်မ့ၢ်တာ်လၢအရူဒိၣ်
 - န့ၣ်ပာ်တာ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးမ့ၢ်တာ်လၢအမၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးပုၤနီၢ်တဂၤဒီးပုၤတတၢ်
- ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်ပုၤတတၢ်တာ်ဖံးတာ်မၤ,ဒီးတာ်ဖံးလိမၤဒီးအလုာ်အပူၤသ့ၣ်တဖဉ်န့ၣ်လီၤ.

 ဟူရိုက်ကိုကမ်းတံင် ဒီး ကီရ်လီကဝီ ပုပုဆုရဲင်ကျဲတတ်တဖန်

ကးရဲး ဘူးစခီး
ကရုခိန်

ရဲလံင် စံမိစမန်
ကရုဖိ

ထု ဘဲ ဘာခါန်
ကရုခိန်ခံ

ခြူးလံ
ကရုဖိ

ဒုဘူး ဝံလာ်
ကရုဖိ

ထဲရိုန် နဲဘာန်စူး
ကူင်သုခိန်
လီတဲစိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၆၉၀၀

150 5th Street SW
Huron, SD 57350

ခဲလံင် ခြူးစတီဖာန်စာန်
မုာ်ကျိပဲကွာ် မူဒါခိန်
လီတဲစိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၆၉၉၅

150 5th Street SW
Huron, SD 57350

လုဒန် ဖံး
လံာ်ညိန်သိန်ဒိန်ပုနဲတံာ်, တံာ်သိန်လိနဲလိ, ဒီး
တံာ်ဒီးစဲး, ဒီး တံာ်ဂုာ်ခိန်တီ ၉ (Title IX)
လီတဲစိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၆၉၉၂

150 5th Street SW
Huron, SD 57350

ကိုလံ ခိန်နဲးခွံင်နံင်
အံအဲးစံအဲလံ ပုနဲတံာ်, ကီရ်စာဖိုင် တံာ်ရဲင်တံာ်
ကျဲ ဒီး ပုအိန်ဒီးမူဒါ, ဒီး စံင်ထံင်အံ (CTE)
လီတဲစိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၈၆၆၀

150 5th Street SW
Huron, SD 57350

ရဲးလံနာ် ရှုလုန်
တံာ်ကူင်ဘာန်ကူင်သုလီဆီ ပုနဲတံာ်
လီတဲစိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၆၉၉၇

150 5th Street SW
Huron, SD 57350

မး ရဲးကံင်
တီထီ ကိုခိန်
လီတဲစိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၇၈၀၀

701 18th St. SW
Huron, SD 57350

လီရိုန် ဝဲလဲစဲင်
တီခါန်သးကိုခိန်
လီတဲစိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၆၉၀၀

1045 10th St. SW
Huron, SD 57350

ရီးနံင် မုဒိန်စတဲး
တီထီ ကိုခိန် ခံ
လီတဲစိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၇၈၀၀

701 18th St. SW
Huron, SD 57350

လါခိုင် ဟာစာ
တီးခါးသး ကိုခိုင်ခံ
လိတ်စိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၆၉၀၀

1045 18th Street SW
Huron, SD 57350

ဟဲသာရ် ရိန်ဖဲလ်
မဲးဖုစာ ကိုခိုင်
လိတ်စိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၇၈၈၅

1680 Idaho Ave SW
Huron, SD 57350

ရီကွာန် အီလာ်
မဲးဖီကဟာ်ပီညါ ပုးနဲနဲတံာ်
လိတ်စိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၇၈၀၀

701 18th Street SW
Huron, SD 57350

ကို ဟီဘဲး
တံာ်ညုာ်ထီၣ် ဇီး ဟီၣ်ခိၣ်လီၢ် ပုးနဲနဲတံာ်
လိတ်စိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၇၈၆၇

150 5th St. SW
Huron, SD 57350

မဲးသံၣ် ဘီးစကြီး
ပံစိာ်တီဆုာ် ပုးနဲနဲတံာ်
လိတ်စိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၆၉၈၉

700 Lincoln Ave NE
Huron, SD 57350

မဲကံၣ် ဟး
ဘူၣ်ခဲနာ် ကိုခိုင်
လိတ်စိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၇၈၇၅

555 Mellette SW
Huron, SD 57350

မဲရံၣ် ဟးခါး
ဝးရံတံာ် ကိုခိုင်, ခီလနံၣ် ကိုခိုင်
လိတ်စိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၇၈၉၅

1451 McClellan Drive
Huron, SD 57350

ထဲရံၣ် ရီးထာ်
တံာ်ဟူးတံာ်ဂဲၤ ပုးနဲနဲတံာ် ဇီး အရံၣ်နာ် မူဖါခိၣ်
လိတ်စိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၆၉၇၃

150 5th Street SW
Huron, SD 57350

အမဲဖုာ် ရှူၤမဲခါာ်
ကိုတံာ်အီၣ် ပုးနဲနဲတံာ်
လိတ်စိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၆၉၀၉

1045 18th St. SW
Huron, SD 57350

ဟူရိုက်တီထီကို ပှါမးတၢ်ဖိတဖၣ်

မး ရဲးကံၣ် ကိုခိၣ်

ရိးနံၣ် မ့ဒိၣ်စတး..... ကိုခိၣ်ခံ

ရံထၣ် ဘးစံလၢ် တၢ်ဖံးတၢ်မး ဒီး တၢ်စုသ့ တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ (CTE)သရၣ်

လ့စ့ၣ် ဩၣ်တၢ် တၢ်ဒွး သရၣ်

မး ဘး တၢ်ဖံးတၢ်မး ဒီး တၢ်စုသ့ တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ (CTE)သရၣ်

ခါရၣ် ခါရၣ်ဘဲထဲ လံာ် စဲးနံး သရၣ်

ခွၣ် ခါဒၣ် လံာ်စဲးအ့ၣ် သရၣ်

မး ခါဒၣ် စံၣ်ထံၣ်အံ ဒီး ပှါတၢ် လံာ်တၢ်မးလီ သရၣ်

ရံဒၣ် ခိး..... ပှါတၢ် လံာ်တၢ်မးလီ သရၣ်

ခ့ဘၢၣ်လံ စးဖၢၣ်..... တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့လီၤဆီ သရၣ်

မရှဲ ဒူးကစၢ် လံာ်တၢ်ဒွး သရၣ်

တြဲဒံာ် ဖုးစရီ ပှါမးဘၣ်လီၤဖိးဒုတၢ်

ကွၢ်နးဖၢၣ် ဖျဲး လံာ်စဲးအ့ၣ် သရၣ်

မူး ကးဖၢၣ် လံာ်ဆဲးကလံး သရၣ်

ဘဲ ဟီဘဲး လံာ်စဲးအ့ၣ် သရၣ်

အုဒၣ် တံကျဲ လံာ်တၢ်ဒွး သရၣ်

မဲလံာ် ဟဲနရူး..... ပှါတၢ် လံာ်တၢ်မးလီ သရၣ်

ဟ့ဒံာ် ဟိးဖထံၣ်..... လံာ်ကွၢ်မနံၣ် သရၣ်

လီရၣ် အါဘၢၣ်စၢ်..... လံာ်ဆဲးကလံး သရၣ်

မြဲ ကို..... ပှါတၢ် လံာ်တၢ်မးလီ သရၣ်

ရံးခိၣ် ခါရံၣ် လံာ်ရီဒါး သရၣ်

အုမံာ် ခိးဖဲမဲ အံဆဲးစဲးအဲလ် သရၣ်

စမဲသၣ် ဩၣ် တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့လီၤဆီ သရၣ်

ရီလ့ၣ် လးစၢၣ် ကိုကသံၣ်သရၣ်မုာ်

မဲမဲ လါဘဲလံ ပှါတုတၢ်ဂီၤ သရၣ်

စိညၣ် မိလံၣ် တၢ်မးပှါကွၢ်လံာ်မးအလီၤ သရၣ်

ကိုဒၢၣ် မူလံာ်..... ပှါတၢ်လံာ်တၢ်မးလီ သရၣ်

ဘဲနယာ် မး လံာ်တၢ်ဒွး သရၣ်

ဘဲး နံးဇး ပံကွၢ်သံကျဲကရၢ သရၣ်

မိလံာ် ဖါရံၣ် လံာ်ဆဲးကလံး သရၣ်

မး ဖိးစမၣ် စံၣ်ထံၣ်အံ သရၣ်

ကွၢ်စံခၣ် ရိးဒဲးခၣ် စံၣ်ထံၣ်အံ သရၣ်

စုရၣ် ရါဘး လံာ်ဆဲးကလံး သရၣ်

ထဲရံၣ် ရှဲလဲဒၢၣ် တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့လီၤဆီ, အံဆဲးစဲးအဲလ် သရၣ်

မါကာၣ် စကီး..... တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့လီၤဆီ သရၣ်

စုရၣ် စၢ လံာ်စဲးအ့ၣ် သရၣ်

မြဲးစံ စတီလံာ် လံာ်ဆဲးကလံး သရၣ်

ဝုး စတီး..... လံာ်စဲးအ့ၣ် သရၣ်

ကွၢ်မ စတူခြး သံကျဲကရၢ သရၣ်

ကွၢ်ရၢၣ် စွဲနစၢ် စံၣ်ထံၣ်အံ သရၣ်

တၢ်ကယုထာထီၣ်ပှါတၢ်ဂၤ တၢ်သ့ၣ်ဝံၣ်သးဆါ သရၣ်

အဲကွံၣ် ထီမး အံဆဲးစဲးအဲလ် သရၣ်

မရံၤယဲ ဩဒိၣ် လံာ်ဆဲးကလံး သရၣ်

မံာ် မြဲးစတံနာ် အူၤဒါဘံယါ လံာ်ဆဲးကလံးသရၣ်

အဲမံာ် ဘဲလသီး တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့းနီၣ်ခိ တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ သရၣ်

ချ့ထၢၣ် ဝါလံစကြဲ..... နီၣ်ခိ တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ သရၣ်

မြဲးစတံၣ် ဝံလၢ်..... ပှါဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်

လ့စံၣ် ဝါ ပှါဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်

🍁 ကို လံာ်နံာ်လံာ်လါ ၂၀၂၃-၂၀၂၄ 🍁

လါအီကါး ၉..... တါးဒုးသုာ်ညါဆိပုးခွံတါးဖိအတါဂုာ်တါကျါ ဒီး ကိုအီးထီာ်အမူး
 လါအီကါး ၁၇.....ကိုစးထီာ်ထီာ်
 လါစးပထုဘါာ် ၁၅..... ကိုအတါရုလိာ်မုာ်လိာ်
 လါစးပထုဘါာ် ၂၆သီ (ဟါခိ ၅း၃၀-၈း၃၀)..... မိာ်ပာ်ကိုသရုာ်တါအိာ်ဖိာ်
 လါစးပထုဘါာ် ၂၇..... တါထီကိုဝံးအလိာ်ခံ တါတိာ်ကျါ
 လါစးပထုဘါာ် ၃၀..... ကိုအတါရုလိာ်မုာ်လိာ်တနံာ်တဘျီ
 လါအီးကထိဘါာ် ၉သီ.....အမဲရကါပုးထူလံးဖိအမုာ်နံး(ကိုတထီာ်ဘါာ်)
 လါအီးကထိဘါာ် ၂၀သီ.....တါမလိဝံးတကတိာ်
 လါနိာ်ဝုဘါာ် ၁၀.....သုးဖိလိာ်လံးမုာ်နံး(ကိုတထီာ်ဘါာ်)
 လါနိာ်ဝုဘါာ် ၂၂-၂၄.....တါစံးဘျူးစံးဖိာ် ကိုပာ်ကသုာ်
 လါနိာ်ဝုဘါာ် ၂၈သီ (တလိာ်ဟဲလါနိာ်ကစာ်ဘါာ်).....မိာ်ပာ်,ကိုသရုာ်တါအိာ်ဖိာ်
 လါနိာ်ခံာ်စုဘါာ် ၂၂သီ တါမလိနံာ်ကတိာ် ဝံးတကတိာ်
 လါခံာ်စုဘါာ်၂၃-လါယနူးအါရံာ်၂ ခရံာ်အိာ်ဖျါာ်အနံးသဘျူး
 လါယနူးအါရံာ် ၁၅..... မးတုာ်လူသါာ်မုာ်နံး(ကိုတထီာ်ဘါာ်)
 လါယနူးအါရံာ် ၂၂(ဟါခိ၅း၃၀-၈း၄၅) . . . မိာ်ပာ်တဖာ်ဟဲဆဲးလိာ်မံးလါဖိအဂီာ်ဒီးဟဲကွာ်ကိတါလါတါပုး
 လါဖုတြျူးအါရံာ် ၁၆သီ - ၁၉သီ..... ကိာ်ခိာ်အမုာ်နံး (ကိုတထီာ်ဘါာ်)
 လါမးရုာ် ၁တါမလိသါကတိာ်တကတိာ်ဝံး
 လါမးရုာ် ၈သီ ဒီး ၁၅သီတါကိာ်ထီာ်သီကိုပျါကသုာ်(ကိုတထီာ်ဘါာ်)
 လါမးရုာ် ၁၉(တလိာ်ဟဲလါနိာ်ကစာ်ဘါာ်).....မိာ်ပာ်,ကိုသရုာ်တါအိာ်ဖိာ်
 လါမးရုာ် ၂၉သီ တုးလါအုဖျါာ် ၁သီ ခရံာ်ဂဲးဆါထါာ်သမူထီာ်ကုးအနံးသဘျူး
 လါမုး ၁၅..... တါပုးတါဟုာ်လါကပိးတါရံာ်တါကျါ
 လါမုး ၁၆..... ပုးကိုဖိဟဲဟဲကုးအကိုတါပိးတါလိ, တါမလိခံကတိာ်တကတိာ်ဝံး
 လါမုး ၁၉..... တါဖျိထီာ်ကိုအမူး

ACT အမဲရကါခိလုာ်ကိုတါဒီးစး

တါဒီးစးမုာ်နံး	မုာ်နံးလါတါဆဲးလိာ်မံးလါ	(တါလိာ်ဘါာ်တါဟုာ်ကဒါကုးဘျူးလဲအမဲခံကတါ)
လါစးပထုဘါာ် ၉, ၂၀၂၃	လါအီကါး ၄, ၂၀၂၃	လါအီကါး ၁၈, ၂၀၂၃
လါအီးကထိဘါာ်၂၈, ၂၀၂၃	လါစးပထုဘါာ် ၂၂, ၂၀၂၃	လါအီးကထိဘါာ် ၆, ၂၀၂၃
လါခံာ်စုဘါာ် ၉, ၂၀၂၃	လါနိာ်ဝုဘါာ် ၃, ၂၀၂၃	လါနိာ်ဝုဘါာ် ၁၇, ၂၀၂၃
လါဖုတြျူးအါရံာ် ၁၀, ၂၀၂၄	လါယနူးအါရံာ် ၅, ၂၀၂၄	လါယနူးအါရံာ် ၁၉, ၂၀၂၄
လါအုဖျါာ် ၁၃, ၂၀၂၄	လါမးရုာ် ၈, ၂၀၂၄	လါမါရုာ် ၂၂, ၂၀၂၄
လါယုး ၈, ၂၀၂၄	လါမုး ၃, ၂၀၂၄	လါမုး ၁၇, ၂၀၂၄

🍁 တၢ်တဲဖျါထီၣ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် အဂ့ၢ်အကျိၤ 🍁

ပှၤမၤလိတၢ်ဖိဖဲ ဟူရိၣ်တၢ်ထီၣ်တဖၣ် အိၣ်ဒီးဂံၢ်ခိၣ်ထံး တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် အတၢ်သိၣ်တၢ်ဘျါသ့ၣ်တဖၣ် လၢအအုၣ်ကိၤအသးလၢ အဝဲသ့ၣ်ခဲလၢၢ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ကမၤလၢထီၣ်ပှၤထီၣ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဝဲအံၤအဂီၢ်, ပှၤမၤလိတၢ်ဖိတဖၣ် အိၣ်ဒီးမူဒါလၢ အကဘၣ်ယုးယိၣ်ပးကဲ ဂံၢ်ခိၣ်ထံး တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် အတၢ်သိၣ်တၢ်ဘျါလၢ ပှၤခဲလၢၢ်အဂီၢ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. ကိၤအတၢ်ပညိၣ် အဒိၣ်ကတၢ်မ့ၢ်ဝဲ ကဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါဝဲ တၢ်ဟံးန့ၣ်မူဒါလၢ တၢ်သ့ဝဲတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အဝဲအံၤ, ဒီးတၢ်မၤဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ် ပှၤကိၤဖိသ့ၣ်တဖၣ် လၢတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အတၢ်ကိၤအပူၤ သ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢကိၤန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲပှၤတဝၢတခါ ဒီး ကိၤအတၢ်သိၣ်တၢ်သိၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ဝဲပှၤတဝၢအတၢ်သိၣ်တၢ်ဘျါ သ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ကမၤလၢ သးခုဘၣ်လၢ ပှၤကိၤဖိအတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် လၢကိၤသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်, ပှၤမၤလိတၢ်ဖိတဖၣ် ကဘၣ်တူၢ်လိာ်စ့ၢ်ကိး အတၢ်ဟံးန့ၣ်မူဒါသ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

ဟံၣ်ဖိဖိတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် ဒီး တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ တၢ်မၤ(FERPA) တၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါ

ဟံၣ်ဖိဖိတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဒီးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢတၢ်မၤ(FERPA)ဟ့ၣ်ဝဲမိၢ်ပၢ်ဒီးပှၤကိၤဖိလၢအသးန့ၣ်အိၣ် ၁၈န့ၣ်ဒီးအါန့ၣ် ၁၈န့ၣ်တဖၣ်(ပှၤကိၤဖိလၢအကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲ)အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢလၢပှၤပှၤလၢအအိၣ်ယုၣ်ဒီးတၢ်ယုးယိၣ်ပးကဲပှၤကိၤဖိအတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါသ့ၣ်တဖၣ်လၢအပၢ်ယုၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢတၢ်ကမၤန့ၣ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တဖၣ်အံၤ မ့ၢ်ဝဲ.....

- ၁. အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ ကသမံသမိးဒီးကွၢ်ကဒါက့ၤ ပှၤကိၤဖိအတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါ ဖဲကိၤဒီးန့ၣ်လံာ်ပတံထီၣ် လၢတၢ်ကတူၢ်လိာ်အီၤ ဝံၤအလီၢ်ခံ ၄၅သီ အတီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.

မိၢ်ပၢ်မ့တမ့ၢ်ပှၤကိၤဖိလၢအကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲတဖၣ်ကြၢးကွဲးဆှၢထီၣ်လံာ်ဆူကိၤခိၣ်အအိၣ်ဒီးတဲဘၣ်အီၤလၢအအဲၣ်ဒီးသမံသမိးကွၢ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါန့ၣ်လီၤ.ကိၤအပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါကရဲၣ်ကျဲၤတၢ်ဆၢကတီၢ်ဒီးတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲၤဝဲၤ ကဒုးသ့ၣ်ညါကဒါက့ၤ မိၢ်ပၢ်မ့တမ့ၢ်ပှၤကိၤဖိလၢအကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲတဖၣ် လၢတၢ်ဆၢကတီၢ်ဒီးတၢ်လီၢ်လၢတၢ်ကသမံသမိးကွၢ် တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

- ၂. အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ ကပတံထီၣ်တၢ်ဘိးဘၣ်က့ၤပှၤကိၤဖိအတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါတဖၣ်လၢ မိၢ်ပၢ်မ့တမ့ၢ်ပှၤကိၤဖိလၢအကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ မ့ၢ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါလၢ အတလီၤတၢ်လီၤဆဲး,မ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ အကမၢ်,မ့တမ့ၢ် မ့ၢ်တၢ်လၢအမၤတရီၤတပါပှၤကိၤဖိအတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဒ်အအိၣ်ဖျါလၢအဲးဖိအဲအဲၣ်ရဲဖဲအိၣ်အပူၤအသိး န့ၣ်လီၤ.

မိၢ်ပၢ်မ့တမ့ၢ်ပှၤကိၤဖိလၢအကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲတဖၣ်မ့ၢ်အဲၣ်ဒီးဝဲလၢကိၤကဘိးဘၣ်က့ၤတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါန့ၣ်, အဝဲသ့ၣ်ကြၢးကွဲးလံာ်ဆူကိၤခိၣ်အအိၣ်ဒီးတဲဘၣ်အီၤလီၢ်တၢ်လီၤဆဲး ဘၣ်ယးတၢ်ကွဲးနီၣ်ဖဲလဲၣ်တခါလၢအအဲၣ်ဒီးဆိတလဲဝဲ, ဒီးဘၣ်မနုၤအယိတၢ်ကဘၣ်ဆိတလဲအီၤလဲၣ်န့ၣ်လီၤ.ကိၤမ့ၢ်ဆၢတၢ်ဝဲဒ်လၢအတဆိတလဲတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါလၢမိၢ်ပၢ်မ့တမ့ၢ်ပှၤကိၤဖိလၢအကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲပတံထီၣ်ဘၣ်န့ၣ်,ကိၤကဒုးသ့ၣ်ညါမိၢ်ပၢ်မ့တမ့ၢ်ပှၤကိၤဖိလၢအကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲ လၢအဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ဆၢတၢ်ဝဲဒ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢအကပတံထီၣ်တၢ်လိာ်ဘၢလိာ်ကိၤလၢအဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ဆိတလဲမၤဘၣ်က့ၤပှၤကိၤဖိအတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါအံၤန့ၣ်လီၤ.တၢ်ဂ့ၢ်အိၣ်လီၤတဲာ်အဂ့ၢ်အဂၤလၢအဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ပတံထီၣ်တၢ်လိာ်ဘၢလိာ်ကိၤအကျိၤအကျဲသ့ၣ်တဖၣ် ကဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤအီၤဆူမိၢ်ပၢ် မ့တမ့ၢ်ပှၤကိၤဖိလၢအကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲတဖၣ်အအိၣ် ဖဲတၢ်ပၢ်ဖျါ ထီၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဆူ ကိၤဘျီၣ်တၢ်အိၣ်ဖိၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

၃. အိတ်ဒီးတင်ဒွေးတင်ယာ်လၢ ကဒီးန့ၣ်လံာ်တင်အာ်လီၤဟ့ၣ်အခွေး တချူးလၢ ကိတ်ဖျါထီၣ်နီၣ်တၢ်အဂ့ၢ်အကျိၤ(PII)လၢပှၢ ကိတ်ဖျါအတၢ်ကုၣ်ဘၣ်ကုၣ်သ့တၢ်ကွေးနီၣ်ကွေးယါအပူၤ,မ့တမ့ၢ်လၢ တၢ်မၤထီၣ်တၢ်ခိဖျါ အဲးဖဲအံၣ်ရဲဖဲအံၣ်အံၣ် ဟ့ၣ်ဖိဟ့ၣ် ကမိၤဝဲတၢ်ဖိဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢတလီၤအိတ်ဒီးတင်အာ်လီၤဟ့ၣ်အခွေးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်လၢတၢ်ကွၢ်ကပ်ကွံာ်အီၤ သ့ၣ်ထဲတခါမ့ၢ်ဝဲ,တၢ်ဂ့ၢ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်အခွေးလၢတၢ်ကပ်ဖျါထီၣ်အီၤလၢတအိတ်ဒီးတင်အာ် လီၤဟ့ၣ်အခွေးဘၣ်န့ၣ်,ကဘၣ်မ့ၢ်ဒၣ်ထဲတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢတၢ်ဖိဖျါထီၣ်အီၤဆူကိတ်အပူၤဘၣ်မ့ၢ်ဘၣ်ဒါအအိတ်လၢအယူယီၣ် လီၤပလိာ်လိာ်အသးဒီးတၢ်သိၣ်တၢ်သီအသးန့ၣ်လီၤ.ကိတ်အပူၤဘၣ်မ့ၢ်ဘၣ်ဒါအဲးတၢ်န့ၣ်ကဘၣ်မ့ၢ်ဝဲကိတ်အပူၤမၤတၢ်ဖိဒ်အမ့ၢ် ကိတ်အပူၤပၤဆုၢရဲၣ်ကျဲၤတၢ်,ပၤဆုၢတၢ်မ့ၢ်ဒါခိၣ်,ပှၢသိၣ်လိနဲၣ်ယုၤတၢ်,မ့တမ့ၢ် ပှၢမၤစၢၤတၢ်ဖိ(လၢအဟံးယုာ်ဒီး ကိတ်အိတ် ဆူၣ်အိတ်ချုၤပှၢမၤတၢ်ဖိ,ကိတ်ပၤကီၢ်)မ့တမ့ၢ်ကိတ်ကမံးတံာ် တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.ကိတ်အပူၤဘၣ်မ့ၢ်ဘၣ်ဒါအဲးတၢ်န့ၣ်ဟံးယုာ်စ့ၢ်ကီးဒီးမ့ၢ် သးပှၢမၤကလီၤတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်,ပှၢတဖၣ်လၢအအိတ်လၢကိတ်အပူၤဘၣ်မ့ၢ်ဘၣ်ဒါအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအဖီလၢဒီးမၤန့ၣ်ခါၣ်စး တၢ်လၢကိတ်အဂီၢ်ခိဖျါသ့မ့တမ့ၢ်ရဲၣ်သဲကတီၤဝဲနီၣ်တၢ်ကွၢ်နီၣ်ကွၢ်ယါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ(PII)လၢတၢ်ကုၣ်ဘၣ်ကုၣ်သ့အတၢ် ကွေးနီၣ်ကွေးယါအပူၤ,ဒ်အမ့ၢ် ပီၤရီ,ပှၢသမံးသမိးစရီပတီၢ်,ကသံၣ်သရၣ်ဖးဒိၣ်,မ့တမ့ၢ် ပှၢကူၤစါယါဘျါတၢ်,မ့တမ့ၢ် မိာ်ပာ် မ့တမ့ၢ် ပှၢကိတ်ဖိ လၢအမ့ၢ်သးမၤကလီၤတၢ်လၢ ကမၤတၢ်လၢ ကိတ်အပူၤဘၣ်မ့ၢ်ဘၣ်ဒါကမံးတံာ်အကျိၤ,ဒ်အမ့ၢ် ပှၢသိၣ်ဂ့ၢ်သီ ဘၣ်က့ၤတၢ် မ့တမ့ၢ် ပှၢမၤစၢၤပှၢပတံထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤကမံးတံာ်,မ့တမ့ၢ် မိာ်ပာ်,ပှၢကိတ်ဖိ မ့တမ့ၢ် ပှၢမ့ၢ်သးမၤကလီၤတၢ် လၢ အမၤစၢၤကိတ်အဂၤအပူၤဘၣ်မ့ၢ်ဘၣ်ဒါ ဒ်မ့ၢ်ဒါလၢအလီၤဘၣ်အီၤသ့ၣ်တဖၣ် အသးန့ၣ်လီၤ.ကိတ်အပူၤဘၣ်မ့ၢ်ဘၣ်ဒါတဖၣ် အိတ်ဒီးဖိးသဲးတၢ်ကုၣ်ဘၣ်အဂ့ၢ်အကျိၤဖဲအဝဲသ့ၣ်အလီၤမ့ၢ်အိတ်လၢကကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်ကုၣ်ဘၣ်ကုၣ်သ့အတၢ်ကွေးနီၣ်ကွေး ယါဒ်သးအကမၤလၢပှၢအမ့ၢ်အဒါလၢအလီၤဘၣ်အီၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

(တၢ်ယုထၢ) မိာ်ပာ်မ့တမ့ၢ်ပှၢကိတ်ဖိ မ့ၢ်ယုထီၣ်ဝဲ တၢ်ကုၣ်ဘၣ်ကုၣ်သ့အတၢ်ကွေးနီၣ်ကွေးယါခိဖျါ ပှၢကိတ်ဖိကလဲၤဆဲးလီၤအမံၤ ဆူကိတ်အဂၤတဖျါ မ့တမ့ၢ် လဲၤဆဲးလီၤတ့ၢ်လံအမံၤန့ၣ်,ကိတ်ထဲဖျါထီၣ် တၢ်ကုၣ်ဘၣ်ကုၣ်သ့ အတၢ်ကွေးနီၣ်ကွေးယါ လၢအ တအိတ်ဒီး တၢ်အာ်လီၤဟ့ၣ်အခွေးဆူ ကိတ်အဂၤလၢ ပှၢကိတ်ဖိကလဲၤဆဲးလီၤအမံၤ မ့တမ့ၢ် ဆဲးလီၤတ့ၢ်လံအမံၤ အပူၤဘၣ်မ့ၢ် ဘၣ်ဒါအအိတ် သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. (တၢ်မၤနီၣ်) မ့တမ့ၢ်လၢ တၢ်ကွေးနီၣ်ကွေးယါ ဟံးဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢ လၢတၢ်န့ၣ်တဘျီတၢ်ဘိး ဘၣ်သ့ၣ်ညါအပူၤ တၢ်အာ်လီၤအိတ်ဝဲဒၣ်လၢ တၢ်ကဆုၢထီၣ် တၢ်ကွေးနီၣ်ကွေးယါ ဖဲတၢ်ယုထီၣ်အီၤအခါ မ့တမ့ၢ် မိာ်ပာ် မ့ တမ့ၢ် ကိတ်ဖိလၢအသးန့ၣ်ပှၢထီၣ်ဆံးယိးန့ၣ်ကွေးစလီၤတ့ၢ်အမံၤ လၢလံာ်ဘိးဘၣ်ဟံးဖျါထီၣ်တၢ်အပူၤဘၣ်န့ၣ်, အဲးဖဲအံၣ်ရဲဖဲအံၣ် လီၤဘၣ်ကိတ် မ့တမ့ၢ် ကီၢ်ရဲၣ်လီၤကဝီၤကိတ်လၢ အကဒုးသ့ၣ်ညါမိာ်ပာ် မ့တမ့ၢ် ပှၢကိတ်ဖိ လၢအသးန့ၣ်ပှၢထီၣ် ၁၈ နံၣ် တဖၣ် ဖဲတၢ်မ့ၢ်ယုထီၣ် ပှၢကိတ်ဖိအတၢ်ကွေးနီၣ်ကွေးယါအဆၢကတီၢ် န့ၣ်လီၤ.

၄. အိတ်ဒီးတင်ဒွေးတင်ယာ်လၢ ကဆိးထီၣ်တၢ်လီၤဘၢလိာ်ကီၢ်ဆူ အမဲရကၤတၢ်ကုၣ်ဘၣ်ကုၣ်သ့ဝဲကျိၤအအိတ် ဖဲဟူရီၣ်ကီၢ် ရှၢၣ်လီၤကဝီၤကိတ်မ့ၢ်တမၤလၢပှၢတၢ်လၢ အဲးဖဲအံၣ်ရဲဖဲအံၣ် လီၤဘၣ်ဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.တၢ်လီၤတၢ်ကျဲၤအမံၤဒီး တၢ်အိတ်တၢ်ဆိးလီၤကျဲၤလၢ တၢ်ပၤဆုၢအဲးဖဲအံၣ်ရဲဖဲအံၣ် မ့ၢ်ဒ်လၢအံၤအသးန့ၣ်လီၤ.

Family Policy Compliance Office
U.S. Department of Education
400 Maryland Avenue, SW
Washington, DC 20202

တၢ်သံကွၢ်တမံၤဂ့ၢ်တမံၤဂ့ၢ် လၢအဘၣ်ထွဲဒီး ၅၀၄ မ့တမ့ၢ် အမဲရကၤဖိ က့ကွၢ် တၢ်ဖဲးတၢ်မၤ ကြးဘၣ်တၢ်ဆဲးကျိးအီၤ လီၤလီၤဆူ နဖိအကိတ်ပှၢဘၣ်မ့ၢ်ဘၣ်ဒါအအိတ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ တၢ်တက့ၢ်တလီၤ ပှၤနီၤတဂၤ

ဟူရိၣ် ကီၢ်ရၢၣ်လီၢ်ကဝီၤကွီၤ တက့ၢ်တလီၤ အပှၤမၤတၢ်ဖိ တၢ်သိၣ်တၢ်သီသနူ ဒီး အတၢ်ဖဲးတၢ်မၤ, မ့တမ့ၢ် အတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ တၢ်ရၢၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ် ခိဖျိ စၢၤသွဲၣ်, ဖဲးဘၣ်အလွဲၢ်, တၢ်လၢ ပှၤန့ၣ်အီၤသ့ၣ်တဖၣ်, တၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါ, သးအနံၣ်အလၢ, တၢ်ဆိဟံၣ်ဆိယီ, မုၢ်ခွါ, က့ကွဲၣ်, ထံကီၢ်လၢအိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်လီၤစၢၤလီၤသ့ၣ် နီၣ်တမံၤဘၣ် န့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်အဲၣ်ဒီး သံကွၢ်အါထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီ ၆ Title VI မ့တမ့ၢ် တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီ ၉ Title IX, န့ၣ်, ဆဲးကျိးဘၣ်ကွီၤ လံ ခနးခွံၣ်နံၣ် မ့တမ့ၢ် လုၤဒၣ် ဖဲး လၢအမ့ၢ်ဖိးမံမုၢ်ဒါခိၣ်တဖၣ် ဝဲဟူရိၣ်ကီၢ်ရၢၣ်လီၢ်ကဝီၤကွီၤ, ဟူရိၣ်, စခံၣ် ၅၇၃၅၀ (၆၀၅-၃၅၃-၆၉၉၂) မ့တမ့ၢ် ယူၢ်အဲး ကူၣ်သ့ဆဲးလၢဝဲၤကျိၤ, ဝဲၤဒေးလၢ ထံလီၢ်ကီၢ်ပှၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အဂီၢ်, ပှၤပှၤတၢ်ဖိအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤအက ဂ့ၢ်ဖဲ U.S. Dept. of Education, Office of Civil Rights, Customer Service Team, 400 Maryland Ave. SW, Washington, DC 20202-1100 တက့ၢ်.လီၤတဲစိနီၢ်ဂံၢ် (၈၀၀)-၄၂၁-၃၄၈၁, ဖဲးကွဲးဒီးဆုၤလံၢ် (၂၀၂-၂၄၅-၆၈၄၀, TDD (၈၇၇)၅၂၁-၂၁၇၂, လီၤပရၢနီၢ်ဂံၢ် OCR@ed.gov တက့ၢ်.

အကူၣ် ၅၀၄ ပှၤအမဲရကၤဖိ က့ကွဲၣ် တၢ်ဖဲးတၢ်မၤ

အဆၢ၅၀၄ တၢ်မၤယူၤမၤဖိးတၢ်အံၤ မၤစၢၤဝဲ ပှၤကွီၤဖိလ အနီၣ်ခိကွၢ်ဂီၤ မ့တမ့ၢ် အခိၣ်န့ၣ်တဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စးတဖၣ် လၢညီနီၢ်ကဲ ထီၣ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလၢ ပှၤကွီၤဖိကမၤလိန့ၣ် တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အဂီၢ် န့ၣ်သ့ဝဲ လီၤ. တၢ်အိၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဒီးသန့ၤထီၣ်အသး လၢ နီၢ်တဂၤတၢ်လီၢ်ဘၣ် အဖိခိၣ် န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ကမၤပဲၤ လီၤလံၢ်က့လၢ ကဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤအဂီၢ်, ဝံသးစူၤဆဲးကျိးဘၣ် ရှၤလံၢ်န့ၣ် ရှၤလု, ဖိးမံမုၢ်ဒါခိၣ် လၢအလီၤတဲစိနီၢ်ဂံၢ်မုၢ်ဝဲ (၃၅၃-၆၉၉၇) မ့တမ့ၢ် တီၤထီၣ်ကွီ (၃၅၃-၇၈၀၀) န့ၣ်တက့ၢ်.

ပှၤက့ပှၤကွဲၣ် အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်

ပှၤကွီၤဖိလၢ အကဲပှၤက့ပှၤကွဲၣ်ကိးဂၤဒဲး လၢအမၤလိတၢ်လၢ ဟူရိၣ်ကီၢ်ရၢၣ်လီၢ်ကဝီၤကွီၤတဖၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်ဖိတၢ်ကမီၤလၢ အကဒီး န့ၣ်ဘၣ် တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ အတၢ်န့ၢ်ဘျူး လၢအကလီ, လၢအကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲ တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢနကသ့ၣ်ညါအါထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ် ကျိၤလၢလၢပဲၤပဲၤ ဘၣ်ထွဲဒီး ပှၤလၢတၢ်ကြၢးယုထၢအီၤ ဒီး တၢ်ဖဲးတၢ်မၤတဖၣ်အဂီၢ်, ဝံသးစူၤ ဆဲးကျိးဘၣ် တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ လီၤဆိ ပှၤန့ၣ်တၢ်, ရှၤလံၢ်န့ၣ် ရှၤလု ဝဲ ၃၅၃-၆၉၉၇ တက့ၢ်.

ကွီၤအတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါ လၢတၢ်ဟံၣ်အီၤဘၣ်ဘၣ်ဘၢအါ အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တဖၣ်

၁၉၇၄ ဟံၣ်ဖိယီဖိ တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တဖၣ် ဒီး တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ တၢ်ဖဲးတၢ်မၤ ဟံၣ်ဂၢ်ဟံၣ်ကျဲၤတ့ၢ်ဝဲ ပှၤကွီၤဖိအ တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါ အတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢတဖၣ် န့ၣ်လီၤ. မိၢ်ပၢ်, ပှၤကွီၤထွဲတၢ်, မ့တမ့ၢ် ပှၤကွီၤဖိလၢ အသးနံၣ်အိၣ် ၁၈နံၣ်ဆူအဖိခိၣ် တဖၣ် တြိဝဲ တၢ်ရၢၣ်လီၤ ပှၤကွီၤဖိအတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ ခိဖျိ ကွဲးဆုၤထီၣ်လံၢ်ဆူ ကွီၤခိၣ်အအိၣ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

ဝံသးစူၤ ကွဲးရဲၣ်လီၤ နတၢ်ဘၣ်ယီၢ်ဘၣ်ဘီတမံၤဂ့ၢ်တမံၤဂ့ၢ် လၢပကွီၤကဘၣ်လူၤပိၢ်မၤဝဲတဖၣ်ဆူ အဲးဖဲအံၤအၣ်ရဲဖံၣ်အ့ၣ် (FERPA) တၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ် ဆူ..

Kraig Steinhoff, Superintendent, 150 5th St SW, Huron, SD 57350
Phone.. (605) 353-6990

လၢနကသ့ၣ်ညါအါထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအဂီၢ်, နကိး ၁-၈၀၀-၈၂၇-၅၃၂၇, မ့တမ့ၢ် နဆဲးကျိး လီၢ်အိၣ်လီၢ်ဆိး လၢလံၢ်တခါ အံၤ သ့စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

Family Policy Compliance Office, US Dept. of Education, 400 Maryland Ave, SW, Washington, DC 20202-8520

www.ed.gov/ploicy/gen/guide/fpco/ferpa/index.html

ပုၤအနီၢ်တဂၤ တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တဖၣ်

တၢ်ကတိၤ “ပုၤအနီၢ်တဂၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်” အခိပညိၣ်မ့ၢ်ပဲ ပုၤတဂၤဂ့ၤတဂၤဂ့ၤ လၢအဘၣ်တၢ်ဟံၣ်ကမၣ်အီၤ ခိဖျိအမၤတရီၢ်တပါ တၢ်သိၣ်တၢ်ဘျၢသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်, ပုၤတဂၤအံၤ အိၣ်ဒီးမ့ၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်သိၣ်တၢ်သီ ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမိၤ, ဟ့ၣ်အီၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ..

က. အကဘၣ်သ့ၣ်ညါဝဲ ဘၢကွီၢ်လၢ အတၢ်အီၤတဖၣ် မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ် န့ၣ်လီၤ.

ခ. အကဟံၣ်ဖျါထီၣ် အတၢ်ထံၣ်တၢ်ဆိကမိၣ် တချုးဒီးလၢ တၢ်မၤ တၢ်စံၣ်ညိၣ်ဆၢတဲာ်လၢခံကတၢ်ဒီးဘၣ် န့ၣ်လီၤ.

ပုၤကွီၢ်ဖိလၢ အဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ် တၢ်ဖိၣ်ယံးယၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ နးနးကျဲၤကျဲၤ ဒ်အမ့ၢ် တၢ်ဟဲထီၣ်ကွီၢ်တသ့ဘၣ် လၢတၢ်ဆၢကတီၢ်ဖးယံၣ်အတီၢ်ပူၤ, တၢ်လၢကဘၣ်လူၤပိာ်မၤထွဲဝဲ ဝဲတၢ်ဟ့ၣ်ကဒါက့ၤအီၤမ့ၤ, မ့တမ့ၢ် တၢ်နီၤဟးထီၣ်ကွၢ်အီၤလၢ ကွီၢ်န့ၣ်, အဝဲသ့ၣ်ကဒီးန့ၣ်ဝဲ ကွီၢ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သီသန့အလံာ်ကွဲးဒီး လၢကွီၢ်အအိၣ် လၢအဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်သိၣ်တၢ်သီ အတၢ်န့ၣ် ကျဲအလၢအပဲၤ လၢအမၤလီၤတံၢ် ပုၤအနီၢ်တဂၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်သ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆၢတဲာ် လၢတၢ်ဖိၣ်ယံးယၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ မ့ၢ်ဘၣ်တၢ်မၤအီၤလဲၣ်န့ၣ်, ပုၤကွီၢ်ဖိ အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ အကပတံထီၣ် တၢ်ဆၢတဲာ်အဝဲန့ၣ် ဆူတၢ်စိတၢ်က မိၤလၢထးတပတီၢ် ဒီး ကဘၣ်တဲာ်ဖျါထီၣ် တၢ်လၢအသးဆူၣ်မၤဝဲတဖၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်န့ၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံ တၢ်ဖိၣ်ယံးယၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ ကဘၣ်အိၣ်ခိးဝဲ တၢ်ပတံထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဆူညါတပတီၢ် အတၢ်စံးဆၢတဖၣ် န့ၣ်လီၤ. လၢနကဒီးန့ၣ် တၢ်ပတံထီၣ်တၢ်အကျိၤအကျဲ အလံာ်ကွဲးဒီးအဂီၢ်, ဝံသးစူၤ ဆဲးကျိး ကွီၢ်အဝဲဒီးတက့ၢ်.

တၢ်ဟဲတုၤဆူကွီၢ် အဂ့ၢ်အကျိၤ

ဝဲကွီၢ်ထီၣ်မ့ၢ်န့ၣ်အဆၢကတီၢ် တၢ်ဆၢမ့ၢ်လၢလၢ ပုၤကွီၢ်ဖိကိးဂၤဒဲးကဘၣ်ဟဲထီၣ်ကွီၢ် ဘၣ်ဆၢဘၣ်ကတီၢ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ထီၣ်ကွီၢ် ဘၣ်ဆၢဘၣ်ကတီၢ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်လၢအရူဒိၣ် ဒိၣ်နီၢ်မးလၢ တၢ်ကမၤန့ၣ် တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ၣ်လၢအဂ့ၢ်အဂီၢ် ဒီး တၢ်ကမ့ၢ်ဆူညါ ပုၤမၤတဖၣ်ဖိလၢအဂ့ၢ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤနၢၤလၢအပတီၢ်ထီၣ်န့ၣ် ဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢ ပုၤကွီၢ်ဖိအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤ တနံၤဒီးတနံၤ လၢတီၤပူၤတဖၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ထီၣ်ကွီၢ်ဘၣ်ဆၢဘၣ်ကတီၢ်ထီၣ် ဒီး တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ၣ်လၢအဂ့ၢ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်တခါလၢအဘျးဝဲလိာ်အသး န့ၣ်လီၤ.ဘၣ်ဆၢဒ်လဲၣ်ဂ့ၤဂ့ၤ,ပသ့ၣ်ညါလၢ မ့ၢ်န့ၣ်ကအိၣ်ဝဲသပုၤကတၢ်လၢ ပုၤကွီၢ်ဖိဟဲထီၣ်ကွီၢ်တချုးတကဲဘၣ်န့ၣ် ကအိၣ်ဝဲဒ် န့ၣ်လီၤ. ပုၤကွီၢ်ဖိတဖၣ် ကြးမၤဝံၤက့ၤအမူအဒါ လၢတၢ်ဟ့ၣ်လီၤအီၤတဖၣ် တသ့ဝဲအသ့လၢအဆိ ဒ်သိးအသ့တအိၣ်လီၤတဲာ်လၢ ပုၤလီၤခံတဂ့ၢ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဟံးထီၣ်ဖိၣ်ထီၣ် မ့ၤဒါလၢလၢသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဒ်သိးတၢ်ကသ့မၤဂ့ၤထီၣ်က့ၤ ပုၤကွီၢ်ဖိလၢ အညိၣ်န့ၣ် ယ့ၣ်ကွီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

- ဝဲပုၤကွီၢ်ဖိတဂၤ တဟဲထီၣ်ကွီၢ်လၢအတအိၣ်ဒီးတၢ်ယုန့ၣ်အီၤအခွဲးလွံၢ်ဘျီ ဝံၤအလီၢ်ခံလဲၣ်န့ၣ်, ပုၤပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤတၢ် ကဆဲးကျိးဝဲ ပုၤကွီၢ်ဖိဒီးအမိၢ်အပၢ် ဒ်သိးကဒုးသ့ၣ်ညါအဝဲသ့ၣ်လၢ ပုၤကွီၢ်ဖိကဘၣ်အိၣ်လီၤတဲာ်ဝဲကွီၢ်ပျါဝံၤအလီၢ်ခံ ခံသီ လၢအကမၤဝံၤက့ၤအလံာ် လၢအတမၤဝံၤဝဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆၢမ့ၢ်လၢလၢ ပုၤကွီၢ်ဖိ ကထီၣ်ကွီၢ် ကိးနံၤဒဲးန့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်လီၤတဲာ်လၢကွီၢ်ပျါဝံၤအလီၢ်ခံ တမ့ၢ်တၢ်ထီၣ်ခါၣ်စးကွီၢ်လၢ မ့ၢ်ဆါခိအဂီၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ဝဲပုၤကွီၢ်ဖိတဂၤ တဟဲထီၣ်ကွီၢ်လၢအတအိၣ်ဒီးတၢ်ယုန့ၣ်အီၤအခွဲးယုဘျီ ဝံၤအလီၢ်ခံန့ၣ်, ပုၤပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤတၢ် ကဆဲးကျိးဝဲပုၤကွီၢ်ဖိဒီးအမိၢ်အပၢ် ဒ်သိးကဒုးသ့ၣ်ညါအဝဲသ့ၣ်လၢ ပုၤကွီၢ်ဖိ ကဘၣ်စးထီၣ်ဟဲထီၣ်ကွီၢ်ဘၣ်ဆၢဘၣ်ကတီၢ် ဒီးအိၣ်လီၤတဲာ်လၢကွီၢ်ပျါဝံၤအလီၢ်ခံ ဒ်တၢ်ဟံပနီၣ်န့ၣ်အီၤအနီၣ်ဂံၢ်နီၣ်န့ၣ် ဒ်သိးအကအိၣ်ဘၣ်ဒဲးလၢတီၤပူၤအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.
- ဝဲပုၤကွီၢ်ဖိတဂၤ တဟဲထီၣ်ကွီၢ်ယိးဘျီ ဝံၤအလီၢ်ခံန့ၣ်, တၢ်ကမၤဝဲတၢ်အိၣ်ဖိၣ်တခါ, ဝဲန့ၣ်ကအိၣ်ယုာ်ဒီး ပုၤကွီၢ်ဖိဒီးအမိၢ်အပၢ်, ဒီးကွီၢ်သရၣ်,ဒီးပုၤပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤတၢ် လၢကတၢ်ပိာ်တဲာ်သကိး ပုၤကွီၢ်ဖိအတၢ်ဖဲးလိမၤဒီး အဂ့ၢ်အကျိၤဆူညါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်ဂ့ၢ်လၢအကပိာ်ထွဲထီၣ်အခံတဖၣ် ကဟံယုာ်ဒီး...
 - o ပုၤကွီၢ်ဖိ ကဘၣ်အိၣ်လၢတၢ်မၤလိအလီၢ် ဒ်တၢ်အါၣ်လီၤဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ထီၣ်ကွီၢ်ဘၣ်ဆၢဘၣ်ကတီၢ် အိၣ်ဝဲအသိး,
 - o ပုၤကွီၢ်ဖိ ကဘၣ်တၢ်ထုးထီၣ်ကွၢ်အီၤလၢအတီၤပူၤ ဒီး ဟံအီၤလၢတၢ်မၤပုၤထီၣ်က့ၤလံာ်မးပတီၢ်အလီၢ်, ဒီး
 - o ပုၤကွီၢ်ဖိ ကဘၣ်တၢ်ထုးထီၣ်ကွၢ်အီၤလၢအတီၤပူၤ ဒီး ဟံအီၤလၢတၢ်ဟံကမၤလၢသးအလီၢ်(PRIDE)န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ ပုၤက့ၢ်ဖိတထီၣ်က့ၢ် ဇီး အတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်လၢလံာ်တဘျီဒီးတဘျီ ကဘၣ်တၢ်ကွၢ်ထံသမံသမိးအိၤ ဖဲတၢ်မ့ၢ် ဆၢတဲာ် တၢ်လီၤလၢအဂ့ၢ်ကတၢၢ် လၢပုၤက့ၢ်ဖိကအိၣ်ဒီး တၢ်မၤန့ၣ်မၤန့ၣ် လၢလံာ်တဘျီဘၣ်တဘျီအဖိခိၣ် အခါန့ၣ်လီၤ. ပုၤက့ၢ်ဖိလၢ အအိၣ်လၢ နီၢ်တဂၤတၢ်က့ၢ်ဘၣ်က့ၢ်သ့တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျိၤအပူၤ မ့တမ့ၢ် ၅၀၄ တၢ်မၤယူၤမၤဖိးလိာ်တၢ်တီၢ်ကျိၤ အပူၤတဖၣ် ကဘၣ်တၢ်တၢ်ပိာ်တဲာ်သကိး တၢ်တဖဲထီၣ်က့ၢ်ဒီးတၢ်တဖဲထီၣ်က့ၢ်ဖဲခဲအဂ့ၢ်အကျိၤတဖၣ် ယုာ်ဒီးပုၤက့ၢ်ဖိအကဂ့ၢ် တချုးလၢ တၢ်ဆုၢ် ထီၣ်တၢ်ယုာ်က့ၢ် အဂ့ၢ်အကျိၤဆူ ကီၢ်ဖဲပိာ်ရီၤအအိၣ် ဒီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဖံးတၢ်မၤအကျိၤအကျဲ

လံာ်ပရၢဆူ မိၢ်ပၢ်ပုၤက့ၢ်ထွဲတၢ်တဖၣ် အအိၣ်: တၢ်ဆဲးကျိးဒီးက့ၢ် ဘၣ်ထွဲဘၣ်ယးဒီး ပုၤက့ၢ်ဖိတဖဲထီၣ်က့ၢ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢအရဲဒိၣ် တခါန့ၣ်လီၤ. နဖိမ့ၢ်တဖဲထီၣ်က့ၢ်န့ၣ် ဝံသးစူၤ ဆဲးကျိးက့ၢ်လၢအချုး တသ့ဖဲအသ့ န့ၣ်တက့ၢ်. က့ၢ်အနီၣ်ရဲၣ် အိၣ်လၢဝဲၤဒီးအပူၤ စးထီၣ် ဂီၤခိ ၇:၀၀ တုၤဟါ ၄:၃၀နီၣ်ရံၣ် ဖဲက့ၢ်ထီၣ်မ့ၢ်န့ၣ်အဆၢကတီၢ် လၢကစံးဆၢနလီၤတဲာ် ဘၣ်ယး နဖိတဖဲထီၣ်က့ၢ် အဂ့ၢ်အ ကျိၤတဖၣ် န့ၣ်လီၤ. ကိးလိတဲာ်နီၣ်ဂံၢ် ၃၅၃-၇၈၀၀ ဒီးတဲာ်ဘၣ်က့ၢ်လၢ နဖိအဂ့ၢ်အကျိၤတက့ၢ်. နကိးပုၤလၢလိတဲာ် မ့ၢ်တသ့ မ့ၢ်တ ချုးဘၣ်ဖုး ကွဲးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတခါခါ ဒီး ဆုၢ်ဘၣ်ဆူက့ၢ်တက့ၢ်. ပုၤက့ၢ်ဖိလၢ အတဖဲထီၣ်က့ၢ်တဖၣ် အမိၢ်အပၢ် ကဘၣ်ဆဲးကျိးက့ၢ် အဖဲခဲကတၢၢ် လၢလီၤခံတသီ ဟါ၂:၀၀နီၣ်ရံၣ် မ့တမ့ၢ်ဘၣ်န့ၣ် အဝဲသ့ၣ် တၢ်ကဟံပနီၣ်အိၣ်ဒီး အမ့ၢ်ပုၤလၢအယုာ်က့ၢ် န့ၣ်လီၤ.

- * နဖိမ့ၢ်တဖဲထီၣ်က့ၢ်န့ၣ် နကဘၣ်ဆဲးကျိး နဖိအက့ၢ်အဝဲၤဒီး န့ၣ်လီၤ. ပုၤက့ၢ်ဖိတဖၣ် ကြးဆဲးကျိးအသရၣ် ဒီး မၤဝံၤဆိ အလံာ်အလဲာ် တချုးလၢ အဖဲထီၣ်က့ၢ်တချုးအဆၢကတီၢ်ဘၣ် န့ၣ်လီၤ.
- * ပုၤက့ၢ်ဖိတဖဲထီၣ်က့ၢ်တချုး ခိဖျိ ကဘၣ်လဲၤထီၣ်လိာ်အကသံၣ်သရၣ်.. မိၢ်ပၢ်ပုၤက့ၢ်ထွဲတၢ်တဖၣ် တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအိၤ လၢ တသ့ဖဲအသ့ ကမၤဝဲတၢ်သ့ၣ်ဆၢဖးကတီၢ်ဒီး ကသံၣ်သရၣ် ဖဲအဖိအတီၤတအိၣ်အဆၢကတီၢ် န့ၣ်လီၤ. မိၢ်ပၢ်ပုၤက့ၢ် ထွဲတၢ်တဖၣ် ကြးဆဲးကျိးဆိက့ၢ်ဝဲၤဒီး တချုးအဖိဟးထီၣ်ဒီးဆူ က့ၢ်ကရၢၢ်အချုးအဆၢကတီၢ်ဘၣ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကွဲးလီၤအမံၤ ဖဲတၢ်ဟးထီၣ်က့ၢ်ချုး မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟဲက့ၢ်န့ၣ်အခါ... ပုၤက့ၢ်ဖိတဖၣ် စးထီၣ်အဖဲတုၤလၢက့ၢ်ဂီၤခိန့ၣ် အလီၤအိၣ်လၢအ ဝဲ သ့ၣ် ကဘၣ်အိၣ်ဒ်လၢက့ၢ်ကရၢၢ်အပူၤ တုၤလၢမ့ၢ်ထူၣ်ခါတၢ်အိၣ်အဆၢကတီၢ် (လီၤဆိဒ်တၢ်ပုၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ် ယာ်လၢ ကဟးထီၣ်ဘၣ်လၢတၢ်ချုးတဖၣ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ). က့ၢ်ဖိမိၢ်ပၢ် ပုၤက့ၢ်ထွဲတၢ်တဖၣ် ကြးယုၤန့ၣ်အဖိအခွဲး တချုး အဖိ ဟးထီၣ်ဆူ က့ၢ်အချုး ဖဲက့ၢ်ထီၣ်အဆၢကတီၢ် န့ၣ်လီၤ. ပုၤက့ၢ်ဖိတဖၣ် တချုး အဟးထီၣ်ဆူက့ၢ်ကရၢၢ်အချုး ဒီးဘၣ်န့ၣ် ကဘၣ် လဲၤကွဲးလီၤအမံၤ လၢက့ၢ်ဝဲၤဒီးအပူၤ န့ၣ်လီၤ. ပုၤက့ၢ်ဖိတဂၤလၢလိာ်လၢ အတလူၤပိာ်မၤထွဲတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤန့ၣ် ကဘၣ်တၢ် ဟံအိၣ်ဒ် ပုၤလၢအတဖဲထီၣ်က့ၢ် န့ၣ်လီၤ. ပုၤက့ၢ်ဖိလၢ အက့ၢ်အိၣ်မ့ၢ်လၢအဟံၣ် ဖဲမ့ၢ်ထူၣ်ခါအဆၢကတီၢ် ဒီး တဖဲက့ၢ်ထီၣ် ကခါက့ၢ်လၢက့ၢ်တဖၣ်န့ၣ် ကဘၣ်ဆဲးကျိးက့ၢ်အဝဲၤဒီး တနံၤယီၤအဝဲၤန့ၣ် န့ၣ်လီၤ. အဝဲမ့ၢ်တဆဲးကျိးဝဲန့ၣ်, တၢ်ကမၤနီၣ်အိၣ်ဒီး အယုာ်က့ၢ် န့ၣ်လီၤ.

- ပုၤက့ၢ်ဖိ မ့ၢ်တကွဲးလီၤအမံၤ တချုးအဟးထီၣ်ဆူက့ၢ်အချုး ဘၣ်န့ၣ်, တၢ်ကဟံပနီၣ်အိၣ်ဒီး အမ့ၢ်ပုၤလၢအယုာ်က့ၢ် ဒီးအမိၢ် အပၢ် ယုၤန့ၣ်က့ၢ်အိၣ်အခွဲး လၢခံတသ့လၢဘၣ် န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤက့ၢ်ဖိလၢ အဟးထီၣ်တၢ်ချုးဝဲၤ ဟဲက့ၢ်န့ၣ်ကခါက့ၢ်ဆူက့ၢ် မ့တမ့ၢ် ဟဲထီၣ်က့ၢ်ဖဲခဲန့ၣ် ဂီၤဂး၅မံးနံး အလီၤခံတဖၣ် မ့ၢ် တကွဲးလီၤအမံၤလၢ က့ၢ်အဝဲၤဒီးပူၤဘၣ်န့ၣ် ကယံာ်မ့ၢ်အတၢ်တဖဲထီၣ်က့ၢ်တဖၣ် အမိၢ်အပၢ်ကတီၤပူၤဖျဲး ဒီး ယုၤန့ၣ်အိၣ်အ ခွဲးတသ့ဘၣ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်တဖျါထီၣ် တၢ်တဖဲထီၣ်က့ၢ် ဒီး တၢ်ဟံးန့ၣ်မူဒါလၢ တၢ်မၤဝံၤက့ၢ်လံာ် ခိဖျိ တၢ်တဖဲထီၣ်က့ၢ်တဖၣ်

က့ၢ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်... ပုၤက့ၢ်ဖိလၢ အမၤခါၣ်စးန့ၣ်တၢ်လၢ က့ၢ်အလီၤ ဖဲက့ၢ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ မ့ၢ်န့ၣ်အဆၢကတီၢ်တဖၣ်န့ၣ် , ဘၣ်တၢ်ဟံပနီၣ်အိၣ်ဒီး အမ့ၢ်ပုၤလၢအဖဲထီၣ်က့ၢ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤဝံၤကၤဒါကၤတၢ်ဖံးတၢ်မၤ... ပုၤကွၢ်ဖိလၢ အတၢ်ဖဲထီၣ်ကွၢ်တဖၣ် ကဘၣ်မၤဝံၤကၤ အလံာ် မ့တမ့ၢ် အလံာ်အိၣ်လီၤတဲာ်တ့ၢ် ဝဲတနီၤ လၢအကွၢ်သရၣ်မၤအမၤဝံၤကၤဝဲသ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. ပုၤကွၢ်ဖိလၢ အတၢ်ဖဲထီၣ်ကွၢ်ခံၣ်န့ၢ် မ့တမ့ၢ် အါန့ၣ်ခံၣ်န့ၢ် ခိဖျိ လဲၤလၢ ကွၢ်အကီၢ်စဲၣ်တၢ်ပြၢ မ့တမ့ၢ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအဂၤတဖၣ်န့ၣ်, တၢ်ကဟ့ၣ်အီၤတၢ်ဆၢကတီၢ် နီၤအကြၢၤဝဲဘၣ်ဝဲလၢ အကမၤဝံၤကၤ အလံာ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.

ကွၢ်ပူၤ တၢ်စံၣ်ညီၣ် : ပုၤကွၢ်ဖိအဝဲအံၤ ဘၣ်တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်အီၤဒ် အတၢ်ဖဲန့ၣ်လီၤလၢတီၢ်ကပူၤ, ဒီး တၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤဆူတီၤပူၤအံၤဘၣ် တၢ်ဂံၢ်အီၤ နီၤအမ့ၢ် တၢ်လၢအထီၣ်ဒါတၢ်သိၣ်တၢ်သီ န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤဟံၣ်ယုာ်ဒီး လံာ်တဘျီဂ့ၢ်တဘျီဂ့ၢ် လၢပုၤကွၢ်ဖိ တလဲၤ ထီၣ်မၤလိဝဲဒၣ် သ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ် န့ၣ်လီၤ.
တၢ်မၤဝံၤကၤဒါကၤ တၢ်ဖံးတၢ်မၤ... ပုၤကွၢ်ဖိ ကဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤအီၤ လံာ်လၢကဘၣ်မၤဝဲ ဒီးဒ်သိးအကဒီးန့ၣ်ဝဲ အမးအဂီၢ် က ဘၣ်တီၣ်ထီၣ်ကဒါကၤဝဲဆူ အသရၣ်အအိၣ် ဝဲတၢ်ဆၢကတီၢ်ဘၣ်အခါ န့ၣ်လီၤ.

ကွၢ်ချၢ တၢ်စံၣ်ညီၣ် ...ပုၤကွၢ်ဖိအဝဲအံၤ အဘၣ်တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်အီၤဒ် အမ့ၢ်ပုၤလၢအတၢ်ဖဲထီၣ်ကွၢ်, ဒီးတၢ်တဖၣ်ထီၣ်ကွၢ်အဝဲအံၤ မ့ၢ်တၢ် လၢထီၣ်ဒါ တၢ်တဖၣ်ထီၣ်ကွၢ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သီ န့ၣ်လီၤ.
တၢ်မၤဝံၤကၤဒါကၤ တၢ်ဖံးတၢ်မၤ.. ပုၤကွၢ်ဖိ ကဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤအီၤ လံာ်လၢကဘၣ်မၤဝဲ ဒီးဒ်သိးအကဒီးန့ၣ်ဝဲ အမးအဂီၢ် ကဘၣ်တီၣ်ထီၣ်ကဒါကၤဝဲဆူ အသရၣ်အအိၣ် ဝဲတၢ်ဆၢကတီၢ်ဘၣ်အခါ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်တဖၣ်ထီၣ်ကွၢ် ခိဖျိ တၢ်ဆိးကုလၢဟံၣ်.. ပုၤကွၢ်ဖိလၢ အဆိးကု လၢနီၢ်ခိ မ့တမ့ၢ် လၢသ့ၣ်လၢသး လၢအတၢ်ဖဲထီၣ်ကွၢ်တကဲတဖၣ် ကဘၣ်တၢ်ဟံၣ်အီၤလၢ **ပုၤဆိးကုလၢဟံၣ်** မ့တမ့ၢ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဒ်သိးသိးတခါ လၢကမၤစၢၤပုၤကွၢ်ဖိ ဒ်သိးကမၤန့ၣ်တၢ်ဒီးဝဲး လံာ်မးအပတီၢ် ဝဲအမၤလိတၢ်တခါ န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤဘၣ်ကၤတၢ်လၢအဖီလံာ်တဖၣ်.....ပုၤကွၢ်ဖိတဖၣ် ဟဲကၤထီၣ်ကဒါကၤကွၢ် လၢအတီၤဒၢးအပူၤ နီၤအညီၣ်န့ၢ်အပူၤကွၢ်အသိးသ့ မ့တမ့ၢ် ယုထၢလဲၤလၢ တၢ်မၤန့ၣ်ကဒါကၤလံာ်အမး အတီၤဒၢးပူၤစ့ၢ်ကိး သ့, ဘၣ်ဆၣ် ကွၢ်ဖဲလဲၣ်တဖျါဂ့ၢ်ဂ့ၢ် ကြၢၤမ့ၢ်တၢ်လၢ အကြၢၤဝဲဘၣ်ဝဲဒီး ပုၤကွၢ်ဖိအနီၢ်တဂၤ အတၢ်လီၤဘၣ် န့ၣ်လီၤ.

တဖၣ်ထီၣ်ကွၢ်တယုခွဲး .. ပုၤကွၢ်ဖိလၢအတၢ်ဖဲထီၣ်ကွၢ်ဒီးတယုအခွဲးတဖၣ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တအိၣ်ဒီးတၢ်ယုထၢလဲၤလၢ အကမၤသရၣ်မၤ ဝံၤကၤစၢၤအီၤလံာ် လၢအတၢ်မၤဝဲဝဲအတၢ်ဖဲထီၣ်ကွၢ်အနီၤအဆၢကတီၢ်တဖၣ် ဒ်အဒီးသန့ၤထီၣ်အသးလၢ ကွၢ်သရၣ်အတၢ်ရဲၣ် တၢ်ကျဲၤအိၣ်ဝဲအသိး ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟးထီၣ်ကွၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆိတလဲ လဲၤအိၣ်ကွၢ်ဆူ တၢ်လီၤအဂၤ တတီၤ.. ပုၤကွၢ်ဖိလၢ အဟးထီၣ်ကွၢ် မ့တမ့ၢ် အိၣ်ဆိတလဲကွၢ်ဆူ တၢ်လီၤအဂၤတဖၣ် ကြၢၤဒုးသ့ၣ်ညါကွၢ်အဝဲဒၢး လၢအကတဲာ်ကတီၢ်န့ၣ်န့ၣ် လံာ်လဲၤလၢအလီၢ် လၢတၢ်ဟးထီၣ်ကွၢ် အဂီၢ် ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ တၢ်ကြၢၤမၤပုၤလီၤအီၤ လၢတၢ်ကဘၣ်စိာ်ခိအီၤသ့ၣ်တဖၣ် အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.

ကိန်းနံဒေး တာရ်ရဲဉ်လီၤကျဲၤလီၤတဖၣ်

တာဆာကတီၢ်	အဆာကတီၢ်	က နံၤ တာရ်ရဲဉ်လီၤကျဲၤလီၤ	ခ နံၤ တာရ်ရဲဉ်လီၤကျဲၤလီၤ	အဆာကတီၢ်	တာဆာကတီၢ်
၈:၀၅-၉:၃၀	၁	၇:၅၅-၈:၂၅ တာသးဝံဉ်ရီၤသံကျဲကတီၢ် ၈:၂၇-၈:၅၇ မူးသးဖုံ တာသးဝံဉ်ရီၤမူးသးဖုံပံကွၢ်သံကျဲကတီၢ် ၉:၀၀-၉:၃၀ ပံကွၢ်သံကျဲကတီၢ်		၂	၈:၀၅-၉:၃၀
၉:၃၅-၁၁:၀၀	၃			၄	၉:၃၅-၁၁:၀၀
၁၁:၀၀-၁၁:၄၅	မုၢ်ထုၣ်ခါတာအိၣ်တာ တဘျီ			မုၢ်ထုၣ်ခါတာအိၣ်တာ တဘျီ	၁၁:၀၀-၁၁:၄၅
၁၁:၄၅--၁၁:၁၀	တီၤ ခံတီၤတတီၤ-၅			တီၤ တာတတီၤ-၅	၁၁:၄၅--၁၁:၁၀
၁၁:၀၅-၁၂:၃၀	တီၤ တာတတီၤ-၅			တီၤ ခံတီၤတတီၤ-၅	၁၁:၀၅-၁၂:၃၀
၁၂:၃၀-၁:၁၅	မုၢ်ထုၣ်ခါတာအိၣ်ခံဘျီတာဘျီ			မုၢ်ထုၣ်ခါတာအိၣ်ခံဘျီတာဘျီ	၁၂:၃၀-၁:၁၅
၁:၁၅-၂:၄၅	ပုၤကွီဖိံ ပံးန့ၣ်မူဒါ အဒါး SRB			ပုၤကွီဖိံ ပံးန့ၣ်မူဒါ အဒါး SRB	၁:၁၅-၂:၄၅
၁:၅၀-၃:၁၅	၇			၈	၂:၅၀-၃:၁၅

တာဖံးလိမာဒီး

တာအိၣ်ဖိၣ်

မိၢ်ပၢ်တဖၣ် တာဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအီၤလၢ အကဟဲထီၣ်တာအိၣ်ဖိၣ် ဖဲတာမၤလိကတီၢ်တၢ နီၤ ကတီၢ်ခံ ခံဘျီလၢၢ် လၢအကတၢၢ်ပိၣ် တဲသကိး ပုၤကွီဖိံ အတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီ ယုၣ်ဒီး ကွီသရၣ်,သရၣ်မုၢ် တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. မိၢ်ပၢ်တဖၣ် တာကတဲဘၣ်အီၤ တာအိၣ်ဖိၣ် အဆာကတီၢ် လၢတာမၤအီၤ န့ၣ်လီၤ.

တာမၤန့ၣ်လံာ်မး အကျိၤအကျဲ

လၢတာမၤလိန့ၣ်အတီၢ်ပုၤ ကွီနီၤဖးလီၤဝဲ တာမၤနီၣ်အပတီၢ် လွံၢ်ခါန့ၣ်လီၤ.. တခါဒီးတခါ အဒုစၢၤအိၣ်ဝဲ ခွံန့ၣ် န့ၣ်လီၤ. တာဒီးဝဲး တကတီၢ်ဝံၤတကတီၢ် လံာ်မးပၢ်ဖျါလၢ အဒုးနဲၣ်ပုၤကွီဖိံ မၤန့ၣ်အတီၢ်ပတီၢ်န့ၣ် ကဘၣ်တာဒုးနဲၣ်အီၤဆူ မိၢ်ပၢ်န့ၣ်လီၤ. တာဒီးဝဲး တဘျီဘၣ်တဘျီ လံာ်အမးလၢပုၤကွီဖိံမၤန့ၣ်တဖၣ် တာကွဲးနီၣ်အီၤလီၤတံၢ်လီၤဆဲး ဒီး တုၤမုၢ်တာမၤလိန့ၣ်ကတၢၢ် တာဒီးဝဲးဘၣ် န့ၣ် လံာ်အမးခဲလၢၢ် လၢပုၤကွီဖိံမၤန့ၣ်ဝဲ ဒီးတနီၣ်တဖၣ် တာပၢ်ဖိၣ်ယုၣ်က့ၤအီၤလီၤ. ဒီးတာဆာကတီၢ်ဖဲန့ၣ်အခါ တာကမၤကဒီး ကွီဖိမိၢ်ပၢ်-ကွီသရၣ် တာအိၣ်ဖိၣ်ဖးဒိၣ် တဘျီန့ၣ်လီၤ. ကွီဖိမိၢ်ပၢ်လၢ အအိၣ်ဒီး ကွီအနီၣ်ဂံၢ်ခူသ့ၣ် ခဲလၢၢ် တာဒီးဝဲးတဘျီဂ့ၤတ ဘျီဂ့ၤ ကွၢ်ယုၣ်အဖိအလံာ်မးလၢ ခိၣ်ဖျါထၢၣ်အပုၣ်ဘျးခဲအပုၤ သ့ဝဲဒၣ်န့ၣ် လီၤ. တာဒီးဝဲးအစၢၤခဲလၢၢ် ကွီသရၣ်ကတဲဖျါထီၣ် ဝဲ ဒၣ် န့ၣ်လီၤ. တာရဲဉ်တာကျဲ အတၢ်ပၢ်ဖျါအဝဲအံၤ ညီန့ၣ်တာတဲဖျါထီၣ်အီၤဖဲ တာဒီးဝဲးခံဘျီတဘျီ အဆာကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤကွီဖိံ လၢ အတၢ်ဂုၢ်ကျဲးစးစ့ၤ ဒီး လီၤတဲာ်လၢတာဒီးဝဲးတဖၣ် တာကဟ့ၣ်ပလီၤအီၤ ဒီး တာကတဲဘၣ်စ့ၢ်ကိး အမိၢ်အပၢ်ပုၤ ကွၢ်ထွဲတာ တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. မိၢ်ပၢ်တဖၣ် တာဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအီၤလၢ ကဆဲးကျိးဝဲဒၣ်သရၣ်တဖၣ် လၢကတၢၢ်ပိၣ်တဲသကိး ဒီးမ့တမ့ၢ် မၤစၢၤအ ဖိ ဖဲအလီၢ်အိၣ်အဆာကတီၢ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤန့ၣ်လံာ်မးပတီၢ်

- A = 4.0
- B = 3.0
- C = 2.0
- D = 1.0
- F = 0.0

တၢ်ဒီးစးလံာ်မးပတီၢ် တၢ်ထီၣ်ယူ

တၢ်ဒီးစးလံာ်မးပတီၢ် တၢ်ထီၣ်ယူ (G.P.A.) ဘၣ်တၢ်ဂံၢ်ကွၢ်အိၤဒ် ကျိၤကျဲၤလၢလၢအသိး န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂံၢ်အါဝဲ လံာ်မးဒီးအဝဲ သ့ၣ်အပတီၢ်, ဝံၤ ဟံၣ်ဖျိၣ်အိၤ, ဒီး နီၤဖးအိၤလၢ အဝဲသ့ၣ်အလံာ်မးပတီၢ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.(တၢ်မၤလိန့ၣ်အကတီၢ် တၢ်သ့တၢ်ဘၣ် လံာ်မးပတီၢ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်သ့အိၤဒ်အံၤလီၤ.)

အဒိ ,တၢ်တယၢ်လၢ ပုၤကွီၤဖိတဖၣ်ကမၤန့ၣ်ဝဲ 1 A, 2 B's, ,ဒီး 3 C's

$$(1 \times 4.0) + (2 \times 3.0) + (3 \times 2.0) = 4.0 + 6.0 + 6.0 = 16 \text{ တၢ်ဒီးစးဒီးန့ၣ်လံာ်မးပတီၢ်}$$

6 (လံာ်လၢမၤလိတဖၣ်) ဘၣ်တၢ်နီၤဖးအိၤဒီး လံာ်မးပတီၢ် 16 ဒီးဒီးန့ၣ်ဝဲ လံာ်မးပတီၢ်အတၢ်ထီၣ်ယူ မ့ၢ်ဝဲ = 2.7 န့ၣ်လီၤ.

တလၢတပျဲၤ တဝံၤ (၁) မးပတီၢ်

တၢ်မၤလိန့ၣ်ကတီၢ် အလံာ်လၢ အတလၢတပျဲၤတဖၣ် တၢ်ကမၤကဒီး ပုၤကွီၤဖိမၤဝဲအသိတဘျီ ဖဲတၢ်မၤဝဲ လံာ်လၢအရ့ၤဒိၣ်, လံာ် ဟံၣ်ဖျိၣ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဒီးစးလၢ တၢ်တမၤဝဲဒီးအိၤတဖၣ် အခါ န့ၣ်လီၤ. ကွီၤသရၣ်တဖၣ် ကဟ့ၣ်ပုၤကွီၤဖိ အတၢ်ဆၢကတီၢ်ခံန့ၣ် လၢ ကမၤဝဲက့ၤ လံာ်လၢအတမၤဝဲဘၣ်ဝဲ သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲပုၤကွီၤဖိ မၤဝဲက့ၤအလံာ်လၢ ၂ န့ၣ်အတီၢ်ပုၤဝဲအခါ ကွီၤသရၣ် ကကွၢ် ကဟံကွၢ် အတၢ်တဖျိတၢ်ဒီးစးတဖၣ် န့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်အံၤဝဲအလိၣ်ခံ လံာ်လၢ တၢ်တမၤဝဲအိၤတဖၣ် ကကဲထီၣ်တၢ်လီၤတဲာ် (F) န့ၣ်လီၤ.

တၢ်န့ၣ်ကျဲၤလၢ တၢ်ဟံၣ်ဖျိၣ်အါထီၣ်လံာ် ဒီး ထုးလီၤစ့ၤကွၢ်လံာ်

လံာ် တၢ်မၤလိအတီၢ် လၢဟူရီၣ်တီၤထီၣ်ကွီၤ ကတဲာ်ကတီၢ်ဝဲကိးန့ၣ်ဒီးတဖၣ် ဒီးသန့ၤထီၣ်အသးလၢ လံာ် တၢ်မၤလိအတီၢ်လၢ ပုၤ ကွီၤဖိ ယုထၢတ့ၢ်ဝဲလၢ အပုၤကွီၤတန့ၣ်တဖၣ် အဖိခိၣ် န့ၣ်လီၤ. ဒ်တၢ်အစၢတခါအသိး, တၢ်အဝဲအံၤ မ့ၢ်တၢ်တခါလၢအကီ လၢတၢ် မၤလၢပျဲၤ ပုၤကွီၤဖိအတၢ်ယုထီၣ် တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤကွီၤဖိ မ့ၢ်ယုထီၣ်ဝဲလၢ တၢ်ကဆိတလဲန့ၣ် အလံာ်တၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤန့ၣ်, အဝဲ ကဘၣ်မၤပျဲၤလီၤ တၢ်ဆိတလဲ လံာ်တၢ်ရဲၣ်လီၤ အလံာ် လၢကွီၤအပုၤယုထီၣ်သန့ၤအဖိခိၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢလၢတဖၣ်အံၤ ညီန့ၢ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်န့ၣ်ကျဲၤလၢ တၢ်ထုးစ့ၤလီၤကွၢ်လံာ် ဒီး တၢ်ဟံၣ် ဖျိၣ်အါထီၣ်လံာ် အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

- **တချုး မၤလိလံာ် လွံၢ်ဘျီ ..** ပုၤကွီၤဖိ ယုထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢ အကထုးစ့ၤလီၤကွၢ် လံာ်လၢအယုထၢတ့ၢ်ဝဲတဘျီ တချုးဒီးလၢ အ မၤ လိဝဲပျဲၤထီၣ် လွံၢ်ဘျီ သ့ဝဲဒၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်တထၢန့ၣ်လံာ်လၢ ပုၤကွီၤဖိထုးလီၤစ့ၤကွၢ်အိၤတဘျီန့ၣ် အဂ့ၢ်အကျိၤဆူ တၢ် ကွဲးနီၣ်လၢ အအိၣ်စံၣ်အိၣ်ကျဲၤအပုၤဘၣ် န့ၣ်လီၤ. ပုၤကွီၤဖိမ့ၢ်တယုထၢလံာ်ယုဘၣ် လၢတၢ်မၤလိန့ၣ်ကတီၢ် တကတီၢ် ဘၣ် န့ၣ်,အဝဲ ကဘၣ်ယုထၢဟံၣ်ဖျိၣ်အါထီၣ် လံာ်အဂၤတဘျီဘၣ် န့ၣ်လီၤ.

- **မလိလံာ် လွံာ်ဘျီ ဝံအလီာ်ခံ** .. ပုၤကွဲဖိ ယုထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢ အကထုးစ့ၤလီၤကွဲာ် လံာ်လၢအယုထီၣ်ဝဲတဘျီ ဝဲအမလိတုာ်ဝဲ လွံာ်ဘျီဝံအလီာ်ခံ သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ,ဘၣ်ဆၣ် အဝဲယုထီၣ်က့ၤ လံာ်အဂၤလၢအလီာ် တသ့လၢဝဲဒၣ်ဘၣ် န့ၣ်လီၤ, ဒီးအဝဲကဒီး န့ၣ်ဝဲ တၢ်ထုးလီၤစ့ၤကွဲာ်တၢ်ဖျိထီၣ်(withdraw passing(WP)) ဝဲအလံာ်အဝဲန့ၣ် မ့ၢ်ဖျိ ဒီး တၢ်မလိမ့ၢ်အိၣ်ဝဲအါန့ၣ် ယုခါ န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အလံာ်အန့ၣ် မ့ၢ်တဖျိဘၣ်န့ၣ်, ကဒီးန့ၣ်ဝဲ တၢ်ထုးလီၤစ့ၤကွဲာ်တၢ် တၢ်လီၤတဲာ်(withdraw failing(WF)) န့ၣ်လီၤ. ဖျိမ့ၢ်ဂ့ၤ, လီၤတဲာ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ပုၤကွဲဖိ လၢအယုထီၣ်မလိလံာ် စ့ၤန့ၣ် ယုဘျီတဖၣ်, ကဒီးန့ၣ်ဝဲ တၢ်ထုးစ့ၤလီၤကွဲာ်တၢ် တၢ်လီၤတဲာ် –withdraw failing(WF) န့ၣ်လီၤ. တၢ်ထုးစ့ၤလီၤကွဲာ်တၢ် တၢ်လီၤတဲာ် အမးပတီၢ်အဝဲအံၤ, လၢပုၤကွဲဖိအလံာ် မးပတီၢ် တၢ်ထီၣ်ယုအပူၤ, ကဘၣ်တၢ်ဂံၢ်အိၣ်အမ့ၢ်တၢ်လီၤတဲာ် န့ၣ်လီၤ. ပုၤကွဲဖိလၢ အလံာ်တပုၤထီၣ်ဒ်တၢ်ပာ်ပ နီၣ်တဖၣ် ကဘၣ်တၢ်ပာ်အိၣ်လၢ တၢ်မလိဘျီဒ်အပူၤ န့ၣ်လီၤ.

ဖျိ-လီၤတဲာ် လံာ်မးပတီၢ်

သရၣ်တဖၣ် ကမၤသကိးတၢ်ဒီးကွဲာ်ခိၣ် လၢကဆၢတဲာ်ဝဲ မ့ၢ်တၢ်ကြးတကြး လၢတၢ်ကယုထီၣ် မလိလံာ်လၢ ဖျိ-လီၤတဲာ် အပ တီၢ်ခါန့ၣ်လီၤ. ပုၤကွဲဖိတဖၣ် ယုထီၣ်မလိလံာ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤသ့ဝဲ ဒ်တၢ်န့ၣ်ကျဲ လၢလံာ်အံၤအသိး န့ၣ်လီၤ.

၁. ပုၤကွဲဖိ ယုထီၣ် ဖျိ-လီၤတဲာ် အပတီၢ် လံာ်တၢ်မလိတဘျီ ဝဲအယုထီၣ် လံာ်အဂၤယုဘျီ ဝဲတၢ်မလိန့ၣ်ကတီၢ် တက တီၢ်တခါသ့ဝဲ န့ၣ်လီၤ.
၂. တၢ်ပိာ်တဲာ်သကိးတၢ်ဒီး ကွဲာ်အပုၤဟ့ၣ်က့ၣ်တၢ် ဒ်သိးနကသ့ၣ်ညါ ဖျိ-လီၤတဲာ် လံာ်မးပတီၢ်အဝဲအံၤ ကဲထီၣ်တၢ်ဘၣ်ယီာ် လၢတၢ်ဖျိထီၣ်ကွဲာ်ဒီးတၢ်လၢကပီၤ မ့တမ့ၢ် ခိလုၣ်စ့ဆိၣ်ထွဲ အဂီၢ်တမံၤမံၤခါ န့ၣ်တက့ၢ်. ဖျိ-လီၤတဲာ် အလံာ်မးပတီၢ် အဝဲအံၤ တမၤလၢပုၤဝဲ ခိလုၣ်စ့ဆိၣ်ထွဲ အတၢ်လီၢ်တဖၣ်ဘၣ် န့ၣ်လီၤ.
၃. ပုၤကွဲဖိ ကဘၣ်ထီၣ်လီာ်အသးဒီး ပုၤန့ၣ်တၢ် လၢတၢ်ကမၤပုၤလီၤ တၢ်ယုထီၣ်အလံာ်ကဘျီ ဒ် အကြးဝဲဘၣ်ဝဲအသိး န့ၣ် လီၤ.
၄. ထဲဒၣ်ကွဲာ်ခိၣ်တဂၤခါ ဟ့ၣ်အခွဲးလၢ ပုၤကွဲဖိ ကမၤလိဝဲ လံာ်အဂၤဒ်အညီၣ်န့ၣ်တဖၣ် ဝဲ ပုၤကွဲဖိ ဘၣ်တၢ်တူၢ်လီာ်အိၣ်လၢ ဖျိ-လီၤတဲာ် လံာ်မးပတီၢ် ဝံအလီာ်ခံ န့ၣ်လီၤ. ကွဲာ်ခိၣ်ကပလီၢ်သ့ၣ်ပလီၢ်သး ဒ်သိးတၢ်သုတနၢ်ပာ်ကမၤ တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ် လၢတၢ်ဒီးန့ၣ် တၢ်လၢကပီၤ မ့တမ့ၢ် က့ၣ်သ့စ့ဆိၣ်ထွဲ ဒ်တၢ်ပာ်ဖျိထီၣ်အိၣ်လၢ နီၢ်ဂံၢ် ၂ အပူၤတဂ့ၤ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ
၅. လံာ်မးပတီၢ်ဖျိလၢ တၢ်ဒီးန့ၣ်အိၣ်လၢ ဖျိ-လီၤတဲာ် အလံာ်ပူၤတဖၣ် ကကဲထီၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢ တၢ်ဖျိထီၣ်ကွဲာ်အဂီၢ် ,ဘၣ်ဆၣ် တၢ်တဂံၢ်ယုအမးလၢ လံာ်အဂၤသ့ၣ်တဖၣ်အကျါဘၣ် န့ၣ်လီၤ.
၆. ဖျိ-လီၤတဲာ်လံာ်မးပတီၢ် ကဖျါဝဲလၢ ပုၤကွဲဖိ အတၢ်ခွဲးနီၣ်လၢအအိၣ်စံၣ်အိၣ်ကျါအပူၤ ယုဒီး အလံာ်အဂၤအမး တ ဖၣ် စ့ၢ်ကိး န့ၣ်လီၤ.
၇. ဝဲ ပုၤကွဲဖိ အလံာ် ဖျိ-လီၤတဲာ် လံာ်မးပတီၢ် လီၤတဲာ် မ့တမ့ၢ် အလံာ်အဂၤ တဘျီဂ့ၤတဘျီဂ့ၤ မ့ၢ်တဖျိ,လီၤတဲာ်န့ၣ် အ ဝဲကဒီးန့ၣ်ဝဲ “လီၤတဲာ်” “F” န့ၣ်လီၤ.
၈. ပုၤကွဲဖိတဖၣ် တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအိၣ်လၢ လၢအကအိၣ်ခိးယံာ်ထီၣ်ဝဲ တသ့ဝဲအသ့ တချးလၢ အပတံထီၣ် လၢကမၤလိ ဝဲ ဖျိ-လီၤတဲာ် လံာ်မးပတီၢ် ဝဲ အကွဲသရၣ် မ့တမ့ၢ် ပုၤပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤတၢ်တဖၣ် ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအိၣ်လၢ အကမၤလိဝဲ လံာ်မးပတီၢ် ဒ်တၢ်မၤညီၣ်န့ၣ်အိၣ်တဖၣ် တဘျီဂ့ၤတဘျီဂ့ၤ ဝဲအသ့ န့ၣ်လီၤ.
၉. ပုၤကွဲဖိတဖၣ် တၢ်တဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအိၣ်လၢ ကယုထီၣ် မလိဝဲ ဖျိ-လီၤတဲာ် လံာ်မးပတီၢ် လၢအကဟးဆူး တၢ်ဒီးန့ၣ် လံာ် မးပတီၢ် “ခ” “B” လၢ အလံာ်မးပတီၢ်ဖျိအပူၤအဂီၢ် ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လံာ်မးပတီၢ် “ခ” “B” အံၤဂ့ၤဒ်န့ၣ်ဒ် လံာ်မး ပတီၢ် “ဖျိပတီၢ်” တက့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလိၤကၤဒါကၤ လံာ်အသိၤတၢ်ချီ

ပုၤကိၤဖိၤ မ့ၢ်မၤလိၤကၤဒါကၤ လံာ်လၢအမၤလိၤတၢ်ဝဲန့ၣ်, အလံာ်မးခံၤလၢကၤ ကဘၣ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါအီၤ န့ၣ်လီၤ, ဘၣ်ဆၣ်ဒီး နဲၣ်လဲၣ်ဂ့ၤ, အလံာ်မးလၢအအါကတၢ်တခါန့ၣ် ကဘၣ်တၢ်သ့အီၤလၢ အလံာ်မးပာ်ဖျိၣ်တၢ်ထီၣ်ယူ-ကွံာ်ဖဲၣ်အ့ၣ်-အပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤန့ၣ်ကၤဒါကၤလံာ်မး တီၤဒေး

ပုၤကိၤဖိၤတဖၣ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်ကမၤအဟးထီၣ်လၢ တၢ်မၤလိၤကျိၣ်ဒိၣ်-A 121-အလီၢ် မ့တမ့ၢ် ကိၤတၢ်အိၣ်လီၢ် လၢအကဒီးန့ၣ် တၢ်နဲၣ်ကျဲၤ ဖဲတၢ်မၤန့ၣ်ကၤဒါကၤလံာ်မး တီၤဒေးပူၤ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်ကဟ်ဂၢ်ဟ်ကျဲၤန့ၣ် ပုၤကိၤဖိၤအလီၢ်ဖဲ တၢ်မၤန့ၣ်ကၤဒါကၤလံာ်မး တီၤဒေးအပူၤ ဖဲ ပုၤနဲၣ်တၢ်, ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်, ဒီး ကိၤခိၣ် မ့ၢ်ထံၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ပုၤကိၤဖိၤလီၢ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤ သပုၤကတၢ် အခါ န့ၣ်လီၤ.

ဖျိထီၣ်ဒီး တၢ်လၢကပီၤ

ပုၤကိၤဖိၤလၢအဖျိထီၣ်ကိၤ ဒီး အလံာ်မးအပတီၢ်တၢ်ထီၣ်ယူန့ၣ်ဝဲ ၃.၉၀၀ ဆူအဖိခိၣ်တဖၣ်, ဘၣ်တၢ်ဟ်ပနီၣ်အီၤဒ် ပုၤလၢအဖျိထီၣ်ယုာ်ဒီး တၢ်ဒီးန့ၣ်မံၤလၢသ့ၣ်ကပီၤအထီၣ်ကတၢ် န့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအလံာ်မးပတီၢ်တၢ်ထီၣ်ယူန့ၣ်ဝဲ ၃.၅၅၀ တုၤ ၃.၈၉၉ တဖၣ်ဘၣ်တၢ်ဟ်ပနီၣ်အီၤဒ် ပုၤလၢအဖျိထီၣ်ယုာ်ဒီး တၢ်ဒီးန့ၣ်မံၤလၢသ့ၣ်ကပီၤအထီၣ်ကတၢ်, ဒီးပုၤလၢ အဒီးန့ၣ်လံာ်မးအပတီၢ် အတၢ်ထီၣ်ယူန့ၣ်ဝဲ ၃.၅၀၀ တုၤ ၃.၇၄၉တဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဟ်ပနီၣ်အီၤဒ် ပုၤလၢအဖျိထီၣ်ယုာ်ဒီး တၢ်ဒီးန့ၣ်မံၤလၢသ့ၣ်ကပီၤ န့ၣ်လီၤ.

ပုၤကိၤဖိၤတဖၣ် နဲၣ်သိးကဖျိထီၣ်ယုာ်ဒီး တၢ်ဒီးန့ၣ်မံၤလၢသ့ၣ်ကပီၤန့ၣ် အဝဲသ့ၣ် အစ့ၤကတၢ် ကဘၣ်မၤဝဲ တၢ်မၤလိၤန့ၣ်အကတီၢ် ခံကတီၢ်တကတီၢ် လၢလၢပုၤပုၤလၢတီၤထီၣ်ကိၤ န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ကဖျိထီၣ်ကိၤ အိၣ်ဒီးတၢ်လၢကပီၤအဂီၢ်န့ၣ်, တၢ်မၤလိၤအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ် အကျိၤအကျဲၤလၢကဘၣ်တၢ်ကွဲးထံဆိကမိၣ်အီၤ လီၤတၢ်လီၤဆဲးန့ၣ်လီၤ. တၢ်နီၢ်သိလ့ၣ်အတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တဖၣ် တၢ်တၢ်ဂံၢ်ယုာ်အီၤဘၣ်. တၢ်ဒီးဝဲလံာ်မးအပတီၢ် အတၢ်ထီၣ်ယူတဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဂံၢ်ယုာ်အီၤဖဲ တၢ်မၤလိၤန့ၣ်အကတီၢ် န့ၣ် အကတၢ်လၢတၢ်ကဆၢတံာ် မ့ၢ်မတၤလၢ အကြးဒီးန့ၣ်မံၤလၢသ့ၣ်ကပီၤ အတၢ်ဖျိထီၣ်ကိၤတဖၣ်န့ၣ်လဲၣ် န့ၣ်လီၤ. ပုၤကိၤဖိၤလၢအကြးဒီးန့ၣ် တၢ်ဒီးန့ၣ်မံၤလၢသ့ၣ်ကပီၤအထီၣ်ကတၢ်, တၢ်ဒီးန့ၣ်မံၤလၢသ့ၣ်ကပီၤအထီၣ်ကတၢ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဒီးန့ၣ် မံၤလၢသ့ၣ်ကပီၤ ဖဲတၢ်မၤလိၤန့ၣ်အကတီၢ် ယိးဘျီတၢ်ချီဝဲအလီၢ်ခံတဖၣ် ကဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါဟ်ပနီၣ်အီၤဖဲ တၢ်ဖျိထီၣ်ကိၤအမူး အဆၢကတီၢ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်လၢကပီၤ အပတီၢ်

ပုၤကိၤဖိၤလၢ အဘၣ်တၢ်ဟ်ပနီၣ်အီၤလၢ ကြးဒီးန့ၣ် တၢ်လၢကပီၤ အပတီၢ်တဖၣ် အစ့ၤကတၢ် အလံာ်မးပတီၢ်အတၢ်ထီၣ်ယူကဘၣ်မ့ၢ်ဝဲ ၃.၅၀၀ န့ၣ်လီၤ.

ဘူၣ်ဂ့ၤတီၢ်ဂ့ၤ အပတီၢ်

ပုၤကိၤဖိၤလၢ အဘၣ်တၢ်ဟ်ပနီၣ်အီၤလၢ ကြးဒီးန့ၣ် ဘူၣ်ဂ့ၤတီၢ်ဂ့ၤအပတီၢ်တဖၣ် အစ့ၤကတၢ် အလံာ်မးပတီၢ်အတၢ်ထီၣ်ယူကဘၣ်မ့ၢ်ဝဲ ၃.၀၀၀ တုၤ ၃.၄၉၉ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သ့တၢ်ဘၣ် လံာ်ပရၢ အပတီၢ်

တၢ်သ့တၢ်ဘၣ် လံာ်ပရၢ အပတီၢ် ဘၣ်တၢ်မၤန့ၣ်အီၤသ့ နဲၣ်ကျဲၤလၢလံာ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤအသိး န့ၣ်လီၤ.

- ဆံတတီၤကိၤဖိၤတဖၣ် ကဘၣ်မၤဝဲ တၢ်မၤလိၤန့ၣ်ကတီၢ် ယိးကတီၢ်တကတီၢ် ဒီး အလံာ်မးပာ်ဖျိၣ်တၢ်ထီၣ်ယူ ကဘၣ်န့ၣ်ဝဲ ၃.၅၅၀ န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤဆံခံတီၤကိၤဖိၤတဖၣ် ကဘၣ်မၤဝဲ တၢ်မၤလိၤန့ၣ်ကတီၢ် န့ၣ်ကတီၢ်တကတီၢ် ဒီး အလံာ်မးပာ်ဖျိၣ်တၢ်ထီၣ်ယူ ကဘၣ်န့ၣ်ဝဲ ၃.၅၅၀ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ တၢ်ကမၤန့ၣ် ခိလုၣ်ကိၣ်အလံာ်မး ဖဲမၤလိတၢ်လၢ တၢ်ထီၣ်ကိၣ်အဆၢကတီၢ်

န့ၣ်လဲၤဟံးန့ၣ် တၢ်မၤန့ၣ် ခိလုၣ်ကိၣ် လံာ်မးဟံးဖျိၣ် အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် အဂ့ၢ်အကျိၤတဖၣ် လၢကိၣ်အပူၤဟ့ၣ်က့ၣ်တၢ်အအိၣ် သ့ဝဲန့ၣ် လီၤ.

- ပုၤဆံတတီၤ ဒီး ဆံခံတီၤကိၣ်ဖိ လၢအမၤလိတၢ်ဖဲ ဟူရိၣ်တၢ်ထီၣ်ကိၣ်တဖၣ် ဆဲးလီၤအမံၤလၢ ကမၤန့ၣ် ဖျၢၣ်စိမိၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လီၤဆီၣ်ကိၣ် အလံာ်မးဟံးဖျိၣ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဖဲပုၤကိၣ်ဖိ မ့ၢ်မၤန့ၣ် ခိလုၣ်ကိၣ်အလံာ်မးဟံးဖျိၣ် ၃.၄, မ့တမ့ၢ် ၅ , တၢ်ထီၣ်ကိၣ်အလံာ်မး ဒှ် အ ခါ တၢ်ကဟ့ၣ်လီၤအီၤ အလံာ်မးတဖၣ် န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်အဲၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါအါထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ အ ဝဲအံၤန့ၣ် လဲၤသံကွၢ်လၢ ကိၣ်အပူၤဟ့ၣ်က့ၣ်တၢ် အဝဲၤဒၤးတက့ၢ်.

တၢ်က့ၣ်ဘၣ်က့ၣ်သ့ လၢတၢ်ယုထၢအီၤသ့

ပုၤကိၣ်ဖိလၢ အိၣ်ဒီးတၢ်ကိတၢ်ခဲ မ့တမ့ၢ် ဘၣ်ဂဲၤပျုၢ်ဂဲၤဆူး နးနးကျိၤကျိၤ လၢလံာ်တဘျီဘျီအဖီခိၣ် မ့ၢ်အိၣ်န့ၣ်, ကဘၣ်တၢ်ဆုၢ် ထီၣ်အမံၤဆူ ကိၣ်ခိၣ်အအိၣ် ဒ်သိးအကဒီးန့ၣ် တၢ်မၤစၢၤအါထီၣ် လၢတၢ်ချၢအဂီၢ်န့ၣ် လီၤ. ဒီးသန့ၤထီၣ်အသးလၢ ပုၤကိၣ်ဖိအတၢ် လီၤအဖီခိၣ်, ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်ကဟံးအီၤလၢ တၢ်မၤပဲၤထီၣ်က့ၢ်လံာ်မးပတီၢ်အလီၤ, ကဘၣ်ထီၣ်ဒီးကိၣ် ဖဲဟါခိၣ်ပျုၢ်အဆၢကတီၢ် , ကဘၣ်တၢ်ထုးထီၣ်ကွံာ်အီၤလၢ အတီၤညါန့ၣ်အပူၤ ဒ်သိးကလဲၤမၤလိတၢ်လၢ ကိၣ်သရၣ်တဂၤဒီးအီၤတဂၤအလီၤ, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟံး အီၤလၢ တၢ်ဟံးကမၤလၢသး (PRIDE)အလီၤ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဒီးစဲး

ကိၣ်စဲၣ်ဒီးလီၤကဝီၤ အတၢ်သမံသမိး တၢ်ဒီးစဲးတဘျီဒါ ဘၣ်တၢ်မၤအီၤလၢ ဒီတနံၣ်ညါအတီၢ်ပူၤ ဒ်သိးတၢ်ကသ့ၣ်ညါဘၣ် နဖီအ တၢ်မၤန့ၣ်အပတီၢ် ဒီး အတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အပတီၢ် စ့ၢ်ကိး န့ၣ်လီၤ. တၢ်သမံသမိး တၢ်ဒီးစဲးလၢလံာ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဟံးယုာ်ဘၣ် ဆၣ် အဂၤအိၣ်ဒီးဝဲန့ၣ်လီၤ.

- MAP/NWEA- တၢ်မၤလီၤတၢ် တၢ်သ့တၢ်ဘၣ် အတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ထီၣ်(၉တီၤ တုၤ ၁၁တီၤ) -သ့ၣ်လုၣ်လီၤဆၢကတီၢ်, တၢ်ဂီၢ်ခါအဆၢကတီၢ်, တၢ်ကိၣ်ထီၣ်သိဆၢကတီၢ်.
- Access - အဲးစဲး တၢ်ဒီးစဲး
- WIDA Model- ဝးဒၣ် မိဒိၣ် တၢ်ဒီးစဲး
- State Assessment for ELA & Math - grade 11 -ကိၣ်စဲၣ်တၢ်ဒီးစဲးလၢ အံၤအဲလအ့ၣ် ဒီးလံာ်တၢ်ဒီး လၢပုၤ ၁၁ကိၣ်ဖိအဂီၢ်

တၢ်သမံသမိး တၢ်ဒီးစဲးအစၢၤ ကဘၣ်တၢ်တဲဘၣ်န့ၣ် ဖဲမိၢ်ပၢ်ကိၣ်သရၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. နဘၣ်တၢ်ကွဲမ့ၢ်န့ၣ်လၢ န ကဟဲတၢ်ပိာ်တဲသကိး တၢ်ဒီးစဲးအစၢၤအဝဲအံၤ ဒီးနဖီအကိၣ်သရၣ် မ့တမ့ၢ်ကိၣ်ခိၣ် တဘျီဂ့ၢ်တဘျီဂ့ၢ် န့ၣ်လီၤ.

လံာ်မးဟံးဖျိၣ်

လံာ်မးဟံးဖျိၣ်, လၢအဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤအီၤဖဲ တၢ်မၤလိကတီၢ် ကိးကတီၢ်ဒီးတဖၣ်, ဟံးဖျိၣ်ထီၣ်ဝဲ ပုၤကိၣ်ဖိ အတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ် အ လံာ်မးတဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

ဒ်သိးကဖျိထီၣ်ကွီအဂီၢ်တၢ်လၢအလိၣ်ဝဲတဖၣ်

တၢ်ဂ့ၢ်ကျဲးစး၊ မၤစၢၤပုၤကွီၣ်မိ လၢကဖျိထီၣ် ဟူရိၣ်တၢ်ထီၣ်ကွီ ဒီး အိၣ်ကတဲာ်ကတီၤအသးလၢ မုၢ်မဆါတနံၤညါအံၤ ပုၤတတၢ်တၢ်လိၣ် ကသ့အဂီၢ်, လံာ်မးလၢအဘၣ်တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်အီၤ လၢလၢာ်တဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်လိၣ်ဘၣ်အီၤ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်လၢအလိၣ်တဖၣ်

ဟူရိၣ်တၢ်ထီၣ်ကွီဒီး ကီၢ်စဲၣ်အပုၤပၤတၢ် လိၣ်ဘၣ်လံာ်အအမးပတီၢ် လၢပုၤဖျိထီၣ်ကွီတဖၣ် အအိၣ်

လံာ်ကိၤလၢ*	4.5
စဲအ့ၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ် (ကဘၣ်ဟံၣ်ယုၣ်ဒီး တၢ်မူပိညါအလံာ် ၁မး)	3
တၢ်ဒူး (ဘၣ်ဟံၣ်ယုၣ်ဒီး အဲလကွၢ်တြၢ် ၁မး)	3
ကီၢ်ပဒိၣ်	0.5
အမဲၤရကၤတၢ်စံာ်စိၤတဲာ်	1
လံာ်ဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤ	0.5
ဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဘၣ်တၢ်စံာ်စိၤ	0.5
ပုၤတတၢ် လံာ်တၢ်မၤလိ တၢ်ယုၣ်ထၢတၢ်မၤလိသ့	0.5
နီၢ်တဂၤ တၢ်ဖိၣ်ကျိၣ်စ့ မ့တမ့ၢ် မုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်	0.5
ဒွဲလၢကူၣ်သ့ တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်	1
နီၢ်ခိ တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့	0.5
တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့	0.5
လံာ်တဘျုးဘၣ် လၢတၢ်ယုၣ်ထၢအီၤသ့ (ဟီၣ်ခိၣ်ချ့တၢ်ကတီၤသ့တဖၣ်, သးသမူအတၢ်မၤ တၢ်သ့တၢ်ဘၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤန့ၣ်မၤန့ၣ် တၢ်လဲၤခိဖျိ)	1
လံာ်လၢတၢ်ယုၣ်ထၢ မၤလိအီၤသ့တဖၣ်	7
အမးခဲလၢာ်ဟံၣ်ဖျိ*	24

* လိၣ်ကဝီၤအတၢ်လိၣ်ဘၣ်လံာ်အမးန့ၣ်အါန့ၣ်ဒီးကီၢ်စဲၣ်လိၣ်တက့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဂံၢ်ထီၣ်ထံးတၢ်လိၣ်ဘၣ် လၢတၢ်ကဖျိထီၣ်ဟူရိၣ်တၢ်ထီၣ်ကွီအဂီၢ်, ပုၤကွီၣ်မိ မၤန့ၣ် တၢ်အၢၣ်လိၣ်အီၤလိၣ်လၢအပတီၢ်ထီ လၢအလိၣ် လိၣ်အသးဒီး ပုၤကွီၣ်မိအနီၢ်တဂၤ တၢ်မၤလိ တၢ်တီၢ်ကျဲၤ သ့ဝဲ န့ၣ်လီၤ. ပုၤကွီၣ်မိ မၤန့ၣ် တၢ်အၢၣ်လိၣ်ဟံၣ်ဂၢ်ဟံၣ်ကျဲၤ တခါဆူအဖီ ခိၣ် သ့ဝဲ န့ၣ်လီၤ. တၢ်လိၣ်ဘၣ်အါထီၣ်တၢ် လၢတၢ်ကမၤန့ၣ် တၢ်အၢၣ်လိၣ်ဟံၣ်ဂၢ်ဟံၣ်ကျဲၤတၢ်အဂီၢ်တဖၣ် မ့ၢ်ဒ်လၢအသးန့ၣ်လီၤ.

တီၤထီ တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ တၢ်ဟံၣ်ဂၢ်ဟံၣ်ကျဲၤ	သးသမူတၢ်မၤ လၢအပတီၢ်ထီ တၢ်ဟံၣ်ဂၢ်ဟံၣ်ကျဲၤ	တၢ်ဟ့ၣ်လၢဟ့ၣ်ကပီၤ လၢအထီ တၢ်ဟံၣ်ဂၢ်ဟံၣ်ကျဲၤ
လံာ်တၢ်ဒူးအမး ကဘၣ်ဟံၣ်ယုၣ်ဒီး .. Geometry - ကွီၣ်မိတြၢ် Algebra II - အဲလကွၢ်တြၢ် ၂	လံာ်လၢအအိၣ် ကျဲၣ်ကျိၣ်ယုၣ် ၂မး ဒ်အမ့ၢ်.. စံာ်ထီၣ်အံၤ အလံာ်မး လၢအတခါယိဒီး သးသမူတၢ်မၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤန့ၣ်မၤန့ၣ် တၢ်လဲၤခိဖျိ ဒီး တၢ်မၤန့ၣ် စဲးဖီ ကဟၣ်-တၢ်သ့ၣ်ညါဟံၣ်ပနီၣ် လံာ်အ့ၣ်ကီၢ်	တၢ်ဒူး ဒူးမး လၢအဟံၣ်ယုၣ်ဒီး.. အဲလကွၢ်တြၢ် ၁, ကွီၣ်မိ တြၢ်, အဲလကွၢ်တြၢ် ၂ ဒီး တၢ်ဒူးပတီၢ်ထီ လံာ်စဲအ့ၣ် ဒူးမး လၢအဟံၣ်ယုၣ်ဒီး .. တၢ်မူပိညါ, တၢ်သး သမူတအိၣ် စဲအ့ၣ်ပိညါ, ကိသဝံပညိညါ, မ့တမ့ၢ် က သံာ်ကသီ, ဒီး လံာ်စဲအ့ၣ် လၢတၢ်ယုၣ်ထၢအီၤသ့ တဘျုး ဂ့ၢ် တဘျုးဂ့ၢ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. လံာ်လၢအအိၣ်ကျဲၣ်ကျိၣ်ယုၣ် ၂မး ဒ်အမ့ၢ်... ဟီၣ်ခိၣ် ကျိၣ် သ့ၣ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် စံာ်ထီၣ်အံၤ အလံာ်တဖၣ်

ပုၤကိၤဖိ ဖဲဟူၤရိၣ်တီၤထီၣ်ကိၤတဖၣ် တၢ်လိၢ်ဘၣ်လၢ အစ့ၤကတၢၢ် ကဘၣ်ယုၤထၢလံာ်ယုၤဘၣ် ဖဲတၢ်မၤလိတကတီၢ်အပူၤ လၢအန့ၣ် ဘၣ်ဖျိကိၤလိာ်အုၣ်သးအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. လံာ်တဖၣ် ဟ်ယုၣ်ဒီး .. လံာ်လၢဟူၤရိၣ်တီၤထီၣ်ကိၤတဖၣ်, လံာ်လၢတၢ်မၤဝံၤအီၤလၢ အ့ၣ်ထီၣ် နဲးအဖိခိၣ်တဖၣ်, ကိၤသရၣ်အတၢ်မၤစၢၤ, တၢ်သိၣ်လိလီၤဆိ, တၢ်ယုၤစၢၤတၢ်မၤ, တၢ်ဖဲးတၢ်မၤတၢ်လဲၤခိၣ်ဖျိ, အဂၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လံာ်လၢ အတဘၣ်ထွဲဒီး ဟူၤရိၣ်တီၤထီၣ်ကိၤတဖၣ် တၢ်ကဘၣ်ယုၤန့ၣ်အန့ၣ်လၢ ကိၤခိၣ် မ့တမ့ၢ် ကိၤခိၣ်ခံ အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်နီၤဖးလီၤ တီၤပတီၢ်

- ခွံတီၤ .. ပုၤတနံၣ်ကိၤဖိခဲလၢာ်
- တဆံတီၤ .. ပုၤခံနံၣ်ကိၤဖိခဲလၢာ်
- ဆံတတီၤ .. ပုၤသၢနံၣ်ကိၤဖိခဲလၢာ်
- ဆံခံတီၤ .. ပုၤလွံၢ်နံၣ်ကိၤဖိခဲလၢာ်

- * တၢ်ခွဲးဂ့ၤယၢ်ဘၣ် ဘၣ်တၢ်မၤန့ၣ်အီၤခိၣ်ဖျိ တၢ်ဖျိထီၣ်လံာ်တဖၣ် ဒီး အိၣ်လၢတၢ်ဖျိထီၣ်ကိၤကျဲအဖိခိၣ်, တမ့ၢ်လၢတီၤပတီၢ်အယိဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- * ဆံခံတီၤကိၤဖိတဖၣ် ကဘၣ်မၤဝံၤအလံာ် တၢ်မၤလိခဲလၢာ် ဒီး အလံာ်မးဟ်ဖိၣ်ကဘၣ်အိၣ် ၂၄မး တချုး အဟ်ဖိၣ် မၤသကိး တၢ် လၢ တၢ်ဖျိထီၣ်ကိၤအမူးပူၤ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- * ပုၤကိၤဖိလၢ အထီၣ်ဝဲတီၤထီၣ်ကိၤ အါန့ၣ်လွံၢ်နံၣ်တဖၣ် ကအိၣ်ဝဲလၢ ကဘၣ်အိၣ်ဝဲလၢ တီၤလၢ အတမ့ၢ်ဒ်အညီၣ်န့ၣ်တဖၣ် အပူၤ န့ၣ်လီၤ.

ခိလုၣ်ကိၤ မ့တမ့ၢ် ဖျၢ်စိမိၤကိၤ တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့

တၢ်လိၢ်လၢ ကဖျိထီၣ် ဆံခံတီၤအဂီၢ်တဖၣ် လီၤဆိလိာ်အသးဒီး တၢ်လိၢ်လၢ တၢ်ကနုၤလီၤခိလုၣ်ကိၤအဂီၢ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. ပုၤကိၤဖိ လၢ အအိၣ်ဒီး တၢ်တီၢ်ကျဲၤလၢ အကထီၣ်ခိလုၣ်ကိၤတဖၣ် ကြးအိၣ်ဒီး တၢ်တီၢ်ကျဲၤလီၤတၢ်လီၤဆဲး ဒီး မၤလီၤတၢ်ဒ်သိး တီၤထီၣ် ကိၤကတၢၢ်ကတီၢ်န့ၣ်အီၤ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢအလိၢ်တဖၣ် လၢတၢ်နုၤလီၤခိလုၣ်ကိၤ လၢအဘၣ်သးဝဲတဖျါၣ် ကသ့အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.

🍁 တၢ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့တဖၣ် 🍁

ကိၤကသံၣ်သရၣ်မုာ်ဖိ တၢ်ဖဲးတၢ်မၤ

လၢကိၤန့ၣ် အိၣ်ဒီး ကသံၣ်သရၣ်မုာ်ဖိ အဝဲၤဒးတဖျါၣ် လၢပုၤကိၤဖိလၢ အဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး မ့တမ့ၢ် ဆိးက့ထီၣ် ဖဲကိၤထီၣ်အဆၢကတီၢ် အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤကိၤဖိလၢအဆိးက့ မ့တမ့ၢ် ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတဖၣ် ကြးလဲၤဆူ ကိၤအဝဲၤဒးအပူၤ န့ၣ်လီၤ. ကသံၣ်ဒ်အမ့ၢ် အဘိၣ်ဖြိၣ်ဖ့ ဒီး ထဲလနီတဖၣ် အိၣ်ဝဲလၢပုၤကိၤဖိအဂီၢ် ဒီးတၢ်ဒုးအီအဝဲသ့ၣ်သ့ ဘၣ်ဆၣ် မိၢ်ပာ် ကဘၣ်ကွဲးဖဲလီၤဆိအမံၤလၢ တၢ်ဟ့ၣ်ခွဲးလၢတၢ်ဒုးအီကသံၣ် အလံာ်ပူၤ တချုးလၢ တၢ်ဒုးအီ ပုၤကိၤဖိအကသံၣ် ဒီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

နဖိမ့ၢ်ဘၣ်အီကသံၣ် လၢကသံၣ်သရၣ်ဟ့ၣ်လီၤအီၤတဖၣ် ဖဲကိၤထီၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်, ကသံၣ်သရၣ် ဒီး ကိၤဖိမိၢ်ပာ်ခံကလၢာ် ကဘၣ်ကွဲးဖဲလီၤအမံၤလၢ တၢ်ဟ့ၣ်ခွဲးလၢ တၢ်ဒုးအီကသံၣ် အလံာ်ပူၤ တချုးလၢ တၢ်ဒုးအီ ပုၤကိၤဖိအကသံၣ် ဒီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. မိၢ်ပာ် ဒီး ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်တဖၣ် ကဘၣ်ဟံးန့ၣ်မူဒါလၢ အကဘၣ်ဟဲဆုၢ်ကသံၣ်ဆူကိၤ န့ၣ်လီၤ.

ကသံဃ်ခဲလၢ် ကဘၣ်အိၣ်လၢ၊ ကသံဃ်အဒၢနီၣ်ကီၢ်အပူၤ န့ၣ်လီၤ. ကသံဃ်လၢ၊ ကသံဃ်သရၣ်ဟ့ၣ်လီၤဝဲတဖၣ် ကဘၣ်အိၣ်ဒီး ကသံဃ်လံာ်နဲၣ်ကျဲၤ လၢအအိၣ်လၢ၊ ကသံဃ်အဒၢလီၤ န့ၣ်လီၤ. ကသံဃ်တဖၣ် တၢ်ကဟ်အီၤလၢ၊ ဘၣ်ဒိၣ်သိးတၢ်ယၣ်သးအပူၤ ဒီး ထဲဒၣ်ပှၤမၤတၢ်ဖိလၢ၊ အဘၣ်တၢ်သိၣ်လိတၢ်အီၤတဖၣ် ဟ့ၣ်လီၤဝဲသ့ ဒ်ကလံာ်ထံးဒဲၣ်ခိထံၣ် တၢ်သိၣ်တၢ်သိ အိၣ်ဝဲအသိး န့ၣ်လီၤ. ကသံဃ်လၢ၊ တၢ်ဒုးအိၣ်ပှၤကိၣ်ဖိ အတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါတဖၣ် ကဘၣ်တၢ်ဟ်အီၤလၢ၊ ကိၣ်ကသံဃ်သရၣ်မုၢ်ဖိ အဝဲဒၢဒီးပူၤ န့ၣ်လီၤ.

ပှၤကိၣ်ဖိလၢ၊ အတၢ်ကိၣ်ထီၣ် ၁၀၀.၀ ဆူအဖိခိၣ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်မၤအက့ၤဆူဟံၣ် န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်တအိၣ်ကသံဃ် ထဲၣ်လနီၣ် မ့တမ့ၢ် အဘၣ်ဖြိၣ်ဖု ဒီး အတၢ်ကိၣ်မ့ၢ်တထီၣ်လၢ၊ လၢ ၂၄နာ်ရံၣ်အတၢ်ပူၤမး ဟဲထီၣ်ကဒါက့ၤကိၣ်သ့ဝဲ န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢ၊ ကိၣ်တြီယၣ်အဂုၢ်အဂၤတဖၣ် ဘၣ်တၢ်ကွဲးရဲၣ်လီၤအီၤလၢ၊ ကီၢ်ရဲၣ်လီၤကဝီၤကိၣ် အပုၣ်ယဲၤသန့အပူၤ န့ၣ်လီၤ.

ကိၣ်အကသံဃ်သရၣ်မုၢ်ဖိ တအိၣ်လၢ၊ တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အပူၤ ထီၣ်ဘၣ် န့ၣ်လီၤ.

ကသံဃ်ဒီးတဒၢ လၢတၢ်လီၤဘၣ်အီၤ လၢတၢ်ကထီၣ်ကိၣ်

ကလံာ်ထံးဒဲၣ်ခိထံၣ်ကီၢ်စဲၣ် တၢ်သိၣ်တၢ်သိ လီၤဘၣ်ဝဲလၢ၊ ပှၤကိၣ်ဖိကိးဂၤဒဲး လၢအန့ၣ်လီၤကိၣ်န့ၣ် ကြၢးဒုးနဲၣ်ဆိ အကသံဃ်ဒီးသဒၢ အလံာ်အုၣ်သး ဒ်သိး တၢ်ကသ့ၣ်ညါလၢ၊ အဆဲးကသံဃ်ဒီးခဲလၢ် လၢကိၣ်လီၤဘၣ်အီၤ ဝံၤတဝံၤကသ့အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. ကသံဃ်ဒီးသဒၢ လၢတၢ်လီၤဘၣ် လၢပှၤကိၣ်ဖိကဆဲးဝဲတဖၣ် မ့ၢ်ဝဲတၢ်ပသိၣ်ဆါ ဒီး ဆဲးဝဲတၢ်လံာ် မ့တမ့ၢ် ကဆဲးဝဲ တၢ်ဆါလီၤဘျုး. ကီၢ်ယုၢ်ဘိညိး တၢ်ဆါ,ခၣ်အိၣ်တၢ်တၢ်ဆါ,သမ့းဖိတၢ်ဆါ,ဒုးဘိးတၢ်ဆါအကသံဃ်ဒီးသဒၢခဲလၢ် လၢအဘၣ်တၢ်ဟ်ပနီၣ်အီၤလၢ၊ ကီၢ်စဲၣ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ကရၢ၊ အတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါအပူၤတဖၣ် န့ၣ်လီၤ. ပှၤကိၣ်ဖိတဖၣ် ကဘၣ်အိၣ်စ့ၢ်ကိးဒီး လံာ်အုၣ်သးလၢ၊ အဝဲဆဲးတၢ်ထီၣ်ထါအကသံဃ်ဒီးသဒၢဝံၤလံာ် မ့တမ့ၢ် ဘၣ်တၢ်ထီၣ်ထါဝံၤလံာ်န့ၣ် လီၤ. လံာ်က့ၤလၢတၢ်တူၢ်လိာ်အီၤ ဒီး တၢ်ပျဲပျဲဖျဲးအီၤသ့ မ့ၢ်ဒၣ်ထဲကသံဃ်သရၣ်ကွဲးလီၤအမံၤ ဒီး တၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါခိၣ်နာ်ဆဲးလီၤအမံၤ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သိၣ်တၢ်သိသန့ ဒီး တၢ်မၤအကျိၤအကွၢ်

ဂၢ်ကသံဃ် အတၢ်မၤအမၤသီ, တၢ်စဲကသံဃ်မူၤဘျိး

ဟူရိၣ်ကီၢ်ရဲၣ်လီၤကဝီၤကိၣ် သ့ၣ်ညါဝဲဒၣ်လၢ၊ ဂၢ်ကသံဃ်တၢ်မူၤတၢ်ဘျိးအတၢ်မၤအမၤသီ, တၢ်စဲကသံဃ်မူၤဘျိးအံၤ မ့ၢ်တၢ်လၢအလီၤဘၣ်ယိာ်အယိ, အလီၤအိၣ်လၢ၊ ကိၣ်ဒီးပှၤတဝါတဖၣ် ကဘၣ်ဟံးထီၣ်ဖိၣ်ထီၣ် မူၤဒါန့ၣ်လီၤ. တၢ်စဲကသံဃ်မူၤဘျိး တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲတဖၣ် တဘျီတခိၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢအမၤကီၢ်မၤခဲကိၣ်, ပှၤကိၣ်ဖိအတၢ်ဖိးလိမၤဒီး, ဒီး ပှၤကိၣ်ဖိ အတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီ တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

ပှၤကိၣ်ဖိတဂၤတဂၤတဂၤ လၢအအိ မ့တမ့ၢ် အိၣ်ဒီးသံးခိၣ်ကိၣ်ခိၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မူၤတၢ်ဘျိး တမံၤဂ့ၤတမံၤဂ့ၤ လၢအဘၣ်တၢ်ဟ်ဖျါထီၣ်အီၤလၢ၊ ကလံာ်ထံး ဒဲၣ်ခိထံၣ် တၢ်သိၣ်တၢ်သိတဖၣ်အပူၤ(SDCL)အပူၤ လၢကိၣ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ် တဖျါၣ်ဂ့ၤတဖျါၣ်ဂ့ၤအပူၤ မ့တမ့ၢ်လဲၤလၢ၊ ကိၣ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအပူၤ တခါဂ့ၤတခါဂ့ၤ န့ၣ်, မ့ၢ်တၢ်လၢအကမၣ် ဒီး ဘၣ်တၢ်တြီအီၤပံးပံးန့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်အဲၣ်ဒီး မၤန့ၣ် တၢ်သိၣ်တၢ်သိသန့ဝဲအံၤ အလံာ်ကွဲးဒီးလၢလၢပှၤန့ၣ်, ကိးဆဲးကျိးဘၣ် တီၤထီၣ်ကိၣ်အဝဲဒၢဒီးပဲ ၃၅၃-၇၈၀၀ တက့ၢ်.

တၢ်ဟ့ၣ်လၢဟ့ၣ်ကပီၤတဖၣ်...ပှၤကိၣ်ဖိ မၤလိတၢ်ဖဲ ဟူရိၣ်တီၤထီၣ်ကိၣ် အဆၢကတီၢ်, အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢ၊ အကမၤန့ၣ်တၢ်လၢကပီၤ တဘျုးမံၤ လၢတၢ်ကုၣ်ဘၣ်ကုၣ်သ့ တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အဂီၢ်, တၢ်ဂဲၤလီၢ်ကွဲးအဂီၢ်, တၢ်ဟ်ဖိၣ်မၤသကိး တၢ် လၢ ဇွဲလၢတၢ်ကုၣ်ဘၣ်ကုၣ်သ့အပူၤအဂီၢ်, ဒီး လၢထံဖိကိၣ်ဖိအပူၤတဖၣ် အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢကပီၤ အမံၤရဲၣ်ခဲလၢ်, ဒီး နီၣ်ထီၣ်လၢ၊ တၢ်ကယုထၢ ပှၤလၢအကဒီးန့ၣ်ဝဲတဖၣ်, ဘၣ်တၢ်ဟ်လီၤအီၤလၢ၊ ဟူရိၣ်တီၤထီၣ်ကိၣ် အပုၣ်ယဲၤသန့အပူၤ န့ၣ်လီၤ. အါတက့ၢ် ပှၤကိၣ်ဖိလၢအဒီးန့ၣ်တၢ်လၢကပီၤတဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဒုးနဲၣ်အီၤဖဲ ကိၣ်ပျါအမ့ၢ်နံၤ ဖဲလၢမ့ၢ်အပူၤအဆၢကတီၢ် န့ၣ်လီၤ.

လိာ်အပူၤလၢတၢ်ကဘၣ်လိးက့ၤတဖၣ်... ပုၤက့ၢ်ဖိလၢ အသုလံာ်ဂ့ၤဂ့ၤ ဒီး တမၤဟးဂီၤဝဲ နီတဲးတဖၣ်န့ၣ် တဘၣ်လိးက့ၤ လံာ်အဘူးအလဲဘၣ် န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ပုၤက့ၢ်ဖိလၢ အမၤလိၤမၢ်က့ၢ်အလံာ်မိၢ်ပုၤ, မၤဟးဂ့ၢ်ဟးဂီၤဝဲတဖၣ် ကဘၣ်ဟ့ၣ်က့ၤ လံာ်အပူၤ ဒ်တၢ်ဟ်ပနီၢ် လၢလံာ်အသိး န့ၣ်လီၤ.

- ၁) လံာ်အပူၤ လၢတၢ်ကမၤပဲၤက့ၤလံာ်အသိး... လၢအလိၤမၢ် လၢတၢ်ပူၤတ့ၢ်အိၤ တအါန့ၢ် တနံၣ်တဖၣ်.
- ၂) လံာ်အပူၤ လၢတၢ်ကမၤပဲၤက့ၤလံာ်အသိး ... လၢအဟးဂီၤ လၢတၢ်ပူၤတ့ၢ်အိၤ တအါန့ၢ် တနံၣ်တဖၣ်.
- ၃) တၢ်လၢာ်ဘျီလၢာ်စ့ၤ ၅၀% လၢတၢ်ကမၤပဲၤက့ၤ လံာ်လၢအဟးဂီၤ မ့တမ့ၢ် လိၤမၢ် လၢတၢ်ပူၤတ့ၢ်အိၤ အါန့ၣ်တနံၣ်ဝံၤအလိၢ်ခံတဖၣ်
- ၄) ၁၅ဒီလၢာ် လၢလံာ်လၢ အဟးဂီၤအါတဖၣ်.
- ၅) ၁၀ဒီလၢာ် လၢလံာ်လၢ အဟးဂီၤစ့ၤတဖၣ်.

တၢ်ပတုၢ်က့ၢ်ဒီးက့ၢ်ထီၣ်စဲၤခံ.. တၢ်အိၣ်သး မ့ၢ်ဟဲကဲထီၣ်လၢ က့ၢ်ကဘၣ်ထီၣ်စဲၤခံ မ့တမ့ၢ် က့ၢ်တထီၣ်ဘၣ်န့ၣ်, လိာ်ကဝိၤကလံၤဒၤသန့ (တၢ်ရၤလိၤကလံၤဒၤသန့) ဒီး က့ၤဟူထံၣ်ပျါ (KSFY,KELO,FOX,KDLT)အသန့ ကရၤလိၤ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတၢ်ကစီၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. အါန့ၣ်အန့ၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ် တၢ်ကဟ်လိၤစ့ၢ်ကိးအိၤလၢ က့ၢ်အပုၤယဲၤသုန့ၣ်အဖိခိၣ်, ဒီး လိပရၢပုၤက့ၢ်ဖိကိးဂၤဒဲး လၢတၢ်ကစီၣ် ဒီး တၢ်ကဆုၤလိၤစ့ၢ်ကိး တၢ်ကစီၣ်ဆူ လိတဲးစီၣ်ဂံၢ် လၢအအိၣ်လၢ ပုၤက့ၢ်ဖိ အတၢ်ကွဲးနီၣ်အပူၤတဖၣ် န့ၣ်လီၤ. က့ၢ်မ့ၢ်ထီၣ်စဲၤခံ ခိဖျါ မူခိၣ်ကလံၤသီၣ်ဂီၤတဂ့ၤယိန့ၣ်, ပုၤက့ၢ်ဖိတဖၣ် တၢ်ကဆုၤန့ၣ်အိၤ တီၤဒၤဒီးက့ၢ်ထီၣ်အဆၢကတီၢ် လိၤဆိ ဖဲမ့ၢ်နံၤအဝဲန့ၣ် ခိဖျါ အလိပရၢ -email- အပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဒုးအိၣ်ယံာ်ထီၣ်တၢ်.. တဘျီဘျီ တၢ်ဂ့ၢ်ပိာ်ထွဲအခံ လိာ်ဘၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ပုၤက့ၢ်ဖိ ကဘၣ်လဲၤထီၣ် တၢ်ဟဲတုၤဆိက့ၢ်, မ့ၢ်ထူၣ်ခါ တၢ်အိၣ်အဆၢကတီၢ်, မ့တမ့ၢ် က့ၢ်ပျါဝံၤအလိၢ်ခံ န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးအိၣ်ယံာ်ထီၣ်တၢ်အံၤ ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ကဘၣ်တၢ် သ့ၣ်ဆၢဖး ကတီၢ်အိၤလၢ က့ၢ်သရၣ် လၢတၢ်ကမၤအိၤလၢတီၤပူၤ ယုာ်ဒီးအဝဲသ့ၣ် မ့တမ့ၢ် က့ၢ်အပုၤပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤတၢ် လၢတၢ်ကမၤအိၤလၢ တၢ်လိာ်လၢတၢ်ဟ်ပနီၢ်အိၤအလိာ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဖျါထီၣ်ဆိက့ၢ်... ဆံခံတီၤက့ၢ်ဖိလၢ အတီၤကျဲၤဝဲလၢ အကဖျါထီၣ်က့ၢ်ဖဲ တၢ်မၤလိၤနံၣ်ကတီၢ်တၢ်တကတီၢ် ဒီး ဆံတတီၤက့ၢ်ဖိလၢ အတီၤကျဲၤဝဲလၢ အကဖျါထီၣ်က့ၢ်ဖဲ နံၣ်ကတၢ်တဖၣ် ကဘၣ်ထံၣ်လိာ်အသးဒီး က့ၢ်ခိၣ် ဖဲက့ၢ်ထီၣ်အခိၣ်ထံးကတၢ်တန့ၣ် လၢအကမၤပဲၤလိၤ တၢ်ဖျါထီၣ်ဆိက့ၢ်အလံာ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. က့ၢ်ခိၣ်ဟ့ၣ်ပုၤက့ၢ်ဖိအခွဲးလၢ အကပတံထီၣ် တၢ်ဖျါထီၣ်ဆိက့ၢ်အလံာ် လၢလိာ်ခံ ဖဲတၢ်မၤလိၤနံၣ်အကတီၢ် လၢတၢ်ကမၤကိညၣ်ထီၣ် တၢ်အိၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူတၢ်သိၣ်လိတဖၣ်... တၢ်န့ၣ်ကျဲ ကဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လိၤအိၤလၢ က့ၢ်အပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ လၢတၢ်လိာ်လၢနကဘၣ်လဲၤ လၢတၢ်ပူၤတၢ်ဖျါအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်အူအိၣ်တၢ် တၢ်သိၣ်လိတဖၣ်... တၢ်ပနီၢ်လၢမ့ၢ်အူအိၣ်တၢ် ကသိၣ်ထီၣ်ဝဲဖးဒိၣ် ဖဲမ့ၢ်အူစးထီၣ်အိၣ်တၢ်အဆၢကတီၢ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်လိာ်ဘၣ်လၢ နကဟးထီၣ်ကွံာ်လၢ တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အပူၤ ချ့ချ့ ဒီး အိၣ်ဒီးတၢ်ပူၤတၢ်ဖျါ တသ့ဖဲအသ့ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်ကနၢၤတၢ်-GIFT-... ဖဲတၢ်မၤလိၤနံၣ်အကတီၢ် တကတီၢ်ဒီးတကတီၢ် ဝံၤအလိၢ်ခံန့ၣ်, က့ၢ်သရၣ်တဖၣ် ကကတီၢ်ကတီၢ်န့ၣ် ပုၤက့ၢ်ဖိအတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ် ဒ်သိးအဝဲသ့ၣ် ကမၤဝံၤက့ၤ အလံာ် တၢ်ဖဲးတၢ်မၤ လၢအတမၤဝံၤဘၣ်ဝဲဖဲ တၢ်မၤလိၤနံၣ်အကတီၢ်အဆၢကတီၢ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်အဝဲအံၤ တဘၣ်တလၢကွံာ်တၢ်ဟ်ပနီၢ် ဒ်တၢ်တဲပျါထီၣ်အိၤလၢ တၢ်မၤလိၤမိၢ်ပုၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအပူၤ ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကိုဘျီဒိုပူ လံာ်ပျဲကတဖာ်... ဖဲပူကွဲဖိအိာ်လၢ ကိုဘျီဒိုအပူအခါ, အဝဲသ့ၣ် ကဘာ်လံာ်ယုာ်ဒီးအခိာ်ဂီၤ(ID) ဒီး ကဘာ်အိာ်ဒီးလံာ်ပျဲကတဖာ်(e-pass) လၢပူပၤဆုာ်ရဲၣ်ကျဲၤတၢ် ကိုသရၣ် မ့တမ့ၢ် ပုၤမၤစၢၤသရၣ် ဟ့ၣ်အီၤ န့ၣ်လီၤ. တၢ်အဝဲအံၤ မ့ၢ်တၢ်သိာ်တၢ်သီလၢ **ပူကွဲဖိကိးဂၤဒဲးအဂီၢ်** လၢအကနုာ်လီၤဆူ ကိုဘျီဒိုပူ ဖဲတီၤပူတၢ်မၤလိအဆၢကတီၢ် န့ၣ်လီၤ.

ခိာ်ဂီၤတဖာ် ... ပူကွဲဖိ,ပူမၤတၢ်ဖိ,ဒီးပူလၢ အဟဲဆူကွဲခဲလၢာ် ကဘာ်လံာ်ဒီး အခိာ်ဂီၤတဖာ် လၢတၢ်ထံၣ်အီၤဖါရဲ, ဖဲအသးနီၤပူန့ၣ်လီၤ. အဝဲအံၤ မ့ၢ်တၢ်လၢ ပဆၢမ့ၢ်လၢ ဒီးဆၢထံၣ်အီၤလၢ တၢ်မၤလိတီၤဒၤပူကိးတီၤဒဲး, ကိုအကျဲမ့ၢ်ဒိုပူ, ကိုတၢ်အိာ်လီၢ်အပူ မ့ၢ်ဒဲးသိး တၢ်ကသမံသမိး မ့ၢ်မတၤလၢအခိာ်ဂီၤတဖာ် ဒီး တၢ်အံၤမ့ၢ်စ့ၢ်ကိး တၢ်ပူတၢ်ဖျဲးအကျဲတဘီၣ်န့ၣ်လီၤ. ပူကွဲဖိလၢ အဟးလၢကိုအကျဲမ့ၢ်ဒိုပူ ဒီး တလံာ်ဒီးအခိာ်ဂီၤတဖာ် ဘာ်သ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်ကဟံပနီၣ်အီၤဒ် ပူလဲၤန့ၣ်တီၤပူစၢၤခံ ဒီး ကဘာ်ဟ့ၣ်စ့အိာ်လီၤ ၆၅ လၢတၢ်ကမၤန့ၣ်က့ၤအီၤအသီတဘျီ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

အ့ထၢာ်နဲးလၢတၢ်သူအီၤသ့... ပူကွဲဖိလၢ အသူဟူရိၣ်ကီၢ်စဲၣ်ကို အပုာ်ဘျးစဲတဖာ် ကြၢးလူပိာ်မၤထွဲ ကိုကမံးတံၣ်,ကီၢ်စဲၣ် အပူမၤတၢ်ဖိ, ဒီး ဖိသ့ၣ်အ့ထၢာ်နဲး တၢ်ဒိသဒါ တၢ်ဖံးတၢ်မၤ အတၢ်သိာ်တၢ်သီတၢ်ဘျီတဖာ်-CIPA- န့ၣ်လီၤ. CIPA အဝဲအံၤ အိာ်အိာ်စ့ၢ်ကိးလၢ ကိုအပုာ်ယဲၤသန့အပူ န့ၣ်လီၤ. ပူကွဲဖိတဖာ် ကဒီးန့ၣ်စ့ၢ်ကိး တၢ်သိာ်တၢ်သီအလံာ်ကွဲးဒိတဖာ် န့ၣ်လီၤ. ဖဲမိာ်ပာ်တဖာ် ဟ့ၣ်အခွဲးဒီး ဆဲးလီၤအမံလၢ အဖိတဖာ်ကသူခိာ်ဖျဲးထၢာ်ဝံၤအလိာ်ခံန့ၣ်, ကိုဖိတဖာ် အိာ်ဒီးတၢ်ခွဲး တၢ်ယာ်လၢ ကသူခိာ်ဖျဲးထၢာ်န့ၣ်လီၤ. ပူကွဲဖိလၢ အမၤတရီတပါ ခိာ်ဖျဲးထၢာ် အတၢ်သိာ်တၢ်ဘျီတဖာ် တန့ၣ်ဘာ်လၢ တၢ်သူခိာ်ဖျဲးထၢာ်လၢခံလၢဘာ် န့ၣ်လီၤ.

စိၤထးဆီထူၣ်တဖာ်(lockers)... စိၤထးဆီထူၣ်တဖာ် မ့ၢ်ဟူရိၣ်ကီၢ်ရဲၣ်ကို အတၢ်ပိးတၢ်လီ န့ၣ်လီၤ. ပူကွဲဖိကိးဂၤဒဲး ယုထၢ အစိၤထးဆီထူၣ်တဖာ် လၢအအိာ်ဒီး အနီၢ်ဂံၢ်ဒဲးဝဲ ဒဲးသိး အကဟံအဆူကၤကလၢမ့ၢ်ဂ့ၤ, လံာ်မ့ၢ်ဂ့ၤ,ဒီးကိုအတၢ်ပိးတၢ်လီ အကတဖာ်မ့ၢ်ဂ့ၤ အဂီၢ် သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ပူလၢအတၢ်ဖိတၢ်လံာ် ဘာ်တၢ်ဟ့ၣ်န့ၣ်အီၤ မ့တမ့ၢ် လီၤမၤတဖာ် ကိုတဟံးန့ၣ်မူဒါ ဘာ် န့ၣ်လီၤ. ကိုအပူဘာ်မူဘာ်ဒါ သမံသမိးကွၢ် စိၤထးဆီထူၣ်တဖာ် တဘျီဂ့ၤတဘျီဂ့ၤ သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ယုသမံသမိးတၢ် လၢအဟံယုာ်ဒီးထံၣ် လၢအဟးယုတၢ်မူတၢ်ဘျးတဖာ် မ့ၢ်စ့ၢ်ကိး တၢ်ပူတၢ်ဖျဲးအတၢ်ရဲၣ်တကျဲၤတခါ လၢပူကွဲဖိအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကစီၣ်လၢမိာ်ပာ်တဖာ်... မိာ်ပာ်တဖာ် အိာ်ဒီးတၢ်သးသဘူလၢ ကဆုာ်လီပရၢဆူ အဖိတဖာ်အအိာ် န့ၣ်လီၤ. ပူကွဲဖိတဖာ် တၢ်ဟ့ၣ်အီၤအခွဲးလၢ အကဆဲးကွၢ်အလီပရၢ ဖဲကိုထီၣ်အဆၢကတီၢ် န့ၣ်လီၤ. ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူ တၢ်လီၢ်မ့ၢ်အိာ်ထီၣ်ဘာ်ဖး ဝံသးစူၤ ကိးလိတဲစိဆူ ကိုအဝဲဒၤဒီး ဒီးကိုဝဲဒၤဒီးကကိးလိတဲစိဆူပူကွဲဖိအတီၤပူ ဒီး တဲဘာ်ပူကွဲဖိလၢ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲၤတဖာ်န့ၣ်လီၤ.

ကျိာ်စု ဒီး တၢ်လၢအအိာ်ဒီး အလုၢ်အပူတဖာ်... ဝံသးစူၤတဘာ်ဟဲစိာ် ကျိာ်စုအါအါဂီၢ်ဂီၢ် ဆူကိုတဂ့ၤ. တၢ်ဖိတၢ်လံာ်လၢ အအိာ်ဒီးအလုၢ်အပူတဖာ် ကြၢးအိာ်ဒဲးလၢအနီၢ်ကစၢ် တၢ်ပၤတၢ်ဆုာ်အဖိလံာ်ထီၣ် န့ၣ်လီၤ. *ပူကွဲဖိလၢ တၢ်ဟ့ၣ်န့ၣ်အစ့ မ့ၢ်ဂ့ၤ အတၢ်ဖိတၢ်လံာ် တခါခါမ့ၢ်ဂ့ၤန့ၣ် ကိုတဟံးန့ၣ်မူဒါဘာ် န့ၣ်လီၤ.*

တၢ်ဟံသိလုၣ်လီၢ် စ့အိာ်လိးတဖာ် ... တၢ်လီၢ်လၢ ပူကွဲဖိကဟံသိလုၣ်အလီၢ်န့ၣ် အိာ်ဝဲဒဲးလီၤ. ပူကွဲဖိလၢ အဟံသိလုၣ် လၢ ပူမၤတၢ်ဖိအလီၢ် မ့တမ့ၢ် ဟံသိလုၣ် တဘာ်တၢ်သိာ်တၢ်သီန့ၣ် မ့ၢ်ပူလၢ အလုၢ်သ့ၣ်ခါပတၢ် တၢ်သိာ်တၢ်သီန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤကမၢ် အခိာ်ထံးတဘျီ .. ပူကွဲဖိကဒီးန့ၣ် လံာ်ပျဲကတဖာ် လၢအတဲဘာ်အီၤ တၢ်မၤကမၢ် တၢ်ဟံသိလုၣ်လီၢ် အတၢ်သိာ် တၢ်သီ န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤကမၢ်ခံဘျီတဘျီ.. ပူကွဲဖိကဘာ် ကွဲးစဲလီၤအမံလၢ, အမ့ၢ်မၤကမၢ်ကဒီးဝဲ သၢဘျီတဘျီန့ၣ်, သိလုၣ်ကဘာ် တၢ်ဟံးန့ၣ်ကွံာ်အတၢ်, ဒီး စ့အိာ်လိး ဒီး တၢ်လၢာ်ဘျီလၢာ်စ့ၢ်ခဲလၢာ် ပူကွဲဖိ ကဘာ်ဟံးန့ၣ်မူဒါ န့ၣ်လီၤ. ဘာ်သ့ၣ်သ့ၣ် လၢတၢ်ကတံာ်ကွံာ်ပူကွဲဖိအသိလုၣ် (ညီန့ၣ်လၢာ် ၉၀ဒီလၢာ်) အခါစးအဂီၢ် တၢ်ဟ့ၣ် ပူကွဲဖိအတၢ်ယုထၢလၢ အကဟ့ၣ် စ့အိာ်လိး ၂၅ဒီလၢာ် န့ၣ်လီၤ.

လံာ်တယာ်ဒီးတၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါ... လံာ်တယာ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါတမံၤမံၤ လၢတၢ်ကကျးလီၤအီၤလၢ ဟူရိၣ်တီၤ ထီၣ်အကျဲၤဒိၣ် အကပၤ လၢပုၤအါဂၤကဖးဘၣ်အဂီၢ်န့ၣ် ကဘၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢ ကိၣ်အပုၤပၤတၢ်ဆုၢ်တၢ် ကဘၣ်အၢၣ်လီၤတူၢ် လိာ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပုၤကိၣ်ဖိအလီၤမ့ၢ်အူဖဲဖိကဟၣ်တဖၣ် ... တၢ်သူလိမ့ၢ်အူပိးလီၤ လၢတီၤပူၤန့ၣ် ဒီးသန့ၤထီၣ်အသးလၢ ကိၣ်သရၣ်အဖိခိၣ်န့ၣ် လီၤ. ပုၤကိၣ်ဖိမ့ၢ်တလူၤထွဲကိၣ်သရၣ် အတၢ်နဲၣ်ကျဲၤဘၣ်န့ၣ် ကဘၣ်တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်အီၤဒ်အမ့ၢ် ပုၤလၢအတဖိကနၣ်ပုၤခိၣ်ပုၤန့ၣ် ဒီး ကဘၣ်တၢ်ဟံးန့ၣ်အရူ နီၣ်အကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲ အသိးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအလီၤသးဒုဒီ မ့ၢ်အိၣ်ထီၣ် ဒီးတၢ်မ့ၢ်န့ၣ်လၢ ပုၤ ကိၣ်ဖိသူ လိမ့ၢ်အူဖဲဖိကဟၣ် လၢအလီၤအိၣ်ပုၤဂၤ, မၤအုန့ၣ်ပုၤကိၣ်ဖိအဂၤ, မ့တမ့ၢ် မၤကမၣ်ကိၣ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သိၣ်န့ၣ် လိာ်ဝဲ အဝဲန့ၣ် ကဘၣ်တၢ်ဟံးန့ၣ်ကွံာ်ဆူၣ်အီၤလၢ ကိၣ်အပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်နီၣ်... ကိၣ်ခိၣ် သမံၤသမိး ဃိထံကွၢ် လိမ့ၢ်အူဖဲဖိကဟၣ် တခါဂ့ၢ်တခါဂ့ၢ် လၢအအိၣ်လၢကိၣ်ကရၢၢ်ပူၤ, ယုာ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ် လၢအဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်သးဒုဒီတဖၣ် တဘျီဂ့ၢ်တဘျီဂ့ၢ် ဖဲအသး သ့ဝဲ န့ၣ်လီၤ.

ကိၣ်သရၣ်ခါၣ်စးတဖၣ်... ကိၣ်သရၣ်ခါၣ်စးတဖၣ် တၢ်ကြၢးပးကဲအီၤ ဒ်ညီၣ်န့ၣ် တီၤသရၣ်တဖၣ်အသိး န့ၣ်လီၤ. ပုၤကိၣ်ဖိတဂၤဂ့ၢ် တဂၤဂ့ၢ်လၢ အတဟံၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်ပးကဲဆူကိၣ်သရၣ်ခါၣ်စးတဖၣ် ဒ်အကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲန့ၣ်, ကဘၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်အီၤ တဘျီယီၤန့ၣ် လီၤ. ပုၤကိၣ်ဖိကိးဂၤဒဲး လၢအအိၣ်လၢ ဟူရိၣ်တီၤထီၣ်ကိၣ်န့ၣ် ကဘၣ်ဟံးန့ၣ်မူဒါလၢ ကဘၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်ယုးယီၣ်ပးကဲ ဒီးတၢ် သ့ၣ်စူးဆဲးလၢ လၢကိၣ်သရၣ်ခါးစးတဖၣ်အမဲၣ်ညါ န့ၣ်လီၤ.

ပုၤဟဲဟးဆူကိၣ်တဖၣ်... ပုၤလၢအဟဲဟးအိၣ်သကိးကိၣ်ခဲလၢာ် ဖဲအဟဲန့ၣ်လီၤဆူတၢ်သူၣ်ထီၣ်ပူၤ ကဘၣ်လဲၤန့ၣ်လီၤဆူကိၣ်ဝဲၤ ဒးပူၤ တဘျီယီၤ န့ၣ်လီၤ. ဖဲကိၣ်ထီၣ်အဆၢကတီၢ်, မ့တမ့ၢ်လၢ ကိၣ်ခိၣ်ဟ့ၣ်အခွဲးဘၣ်န့ၣ်, ပုၤလၢအဟဲဟးဆူကိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် က ဘၣ်အိၣ်ခိးဒၣ်တၢ်လၢ ကိၣ်အဝဲဒးအပူၤ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ် လီၤဆီတဖၣ်

တၢ်န့ၣ်လီၤသီတၢ် အပတီၢ်

ပုၤခွဲးတီၤကိၣ်ဖိ လၢအန့ၣ်လီၤဆူ ဟူရိၣ်တီၤထီၣ်ကတဖၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢ ကဒုးနဲၣ်ဖျါထီၣ်အနီၢ်ကစၢ်အသး လၢအမ့ၢ် ပုၤထံဖိကီၢ်ဖိလၢအဂ့ၢ်တဂၤ ဒီးမ့ၢ်ပုၤကိၣ်ဖိလၢအအိၣ်ဒီး တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဂၤ သ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟဲထီၣ်ကိၣ်ဘၣ်ဆၢဘၣ်က တီၢ် ဒီးတၢ်ဖျါထီၣ်လံာ်ကိးဘၣ်ဒဲး ဒ်ကိၣ်သရၣ်ဟံၣ်ပနီၣ်အသိး မ့ၢ်တၢ်လၢအဆုၢ်ပုၤကိၣ်ဖိ ဒ်သိးအကအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢ က ဟးထီၣ်ဘၣ်လၢကိၣ်ကရၢၢ်အချၢ ဒ်တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်အီၤဒ်လၢအသိးအံၤ န့ၣ်လီၤ. ဝံသးစူၤမၤနီၣ်: ပုၤကိၣ်ဖိတဖၣ် တဘၣ်သူအ တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်အဝဲအံၤ တချုးဒဲးလၢအမၤန့ၣ် ဝဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤကိၣ်ဖိအမိၢ်အပၢ် ကဘၣ်ကွဲးဝဲလီၤအမံၤ လၢပုၤကိၣ်ဖိအတၢ်ခွဲး တၢ်ယာ်ဝဲအံၤအဂီၢ် ဒီးသ့ၣ်ညါဝဲဒၣ်လၢ အဖိမ့ၢ်ပုၤတဂၤလၢတၢ်န့ၣ်န့ၣ်အီၤသ့ ထီၣ်ဘိန့ၣ်လီၤ. တၢ်န့ၣ်လၢပုၤခွဲးတီၤကိၣ်ဖိတဖၣ် အိၣ်ဒီးအလံာ်တၢ်ရၣ်လီၤကျဲၤလီၤစရိ ဒီး ကဘၣ်တၢ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲအီၤလၢ ဒီတနံၤညါအတီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤခွဲးတီၤကိၣ်ဖိတဖၣ် မ့ၢ် အိၣ်ဒီးက့ၤအိၣ်မ့ၢ်ထူၣ်ခါ တၢ်အိၣ်လၢအဟံၣ်န့ၣ်, အမိၢ်အပၢ်ဒၣ်ဝဲ ကဘၣ်ဟဲတဲဘၣ်ကိၣ်အဝဲဒး ဒီးဟဲကိးက့ၤအဖိလၢအနီၢ် ကစၢ်ဒၣ်ဝဲ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လီၤဆီ ဖဲမ့ၢ်ထူၣ်ခါအဆၢကတီၢ်

ပှၤတဆံတီၤ,ဆံတတီၤ,မ့တမ့ၢ် ဆံခံတီၤကွီဖိတဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်အိၤအခွဲးလၢ ကဟးထီၣ်ဘၣ်လၢကွီကရၢၢ်အချၢ ဖဲမ့ၢ်ထူၣ်ခါ တၢ်အိၣ်အဆၢကတီၢ်ဖဲ,

- အဝဲသ့ၣ် အတၢ်ဒီးစးလံာ်မးအပတီၢ် မ့ၢ်အိၣ်ဝဲ ယု (SIX credits)
- အဝဲသ့ၣ် ခဲအံၤ မ့ၢ်ဖျိထီၣ်လံာ် ယုဘ့ၣ်(Six Classes) ဒီး
- အဝဲသ့ၣ် မ့ၢ်ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် အလုလၢသကဲာ်ပဝးလၢအဂ့ၢ် လၢကွီဒီးလၢပှၤတတၢ်အပူၤအခါ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လီၤဆီ ဘၣ်ယးကွီကရၢၢ်အပူၤ

ပှၤဆံတတီၤကွီဖိတဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်အိၤအခွဲးလၢ ကအိၣ်ဘၣ်လၢ “ ကွီကရၢၢ်အပူၤ ” လၢတၢ်လီၤလၢတၢ်ဟံးပနီၢ်န့ၣ်အိၤ ဖဲတၢ် မၤလိဘျီၣ်ဒိၣ်ပူၤအဆၢကတီၢ် ဖဲ

- အဝဲသ့ၣ် အတၢ်ဒီးစးလံာ်မးအတီၢ် မ့ၢ်အိၣ်ဝဲ တဆံခံ(12 credits)
- အဝဲသ့ၣ် ခဲအံၤမ့ၢ်ဖျိထီၣ်လံာ် ယု ဘ့ၣ် (6 Classes)
- အဝဲသ့ၣ် မ့ၢ်ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် အလုလၢသကဲာ်ပဝးလၢအဂ့ၢ် လၢကွီဒီးလၢပှၤတတၢ်အပူၤ အခါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်တီၢ်ကွီကရၢၢ်အကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်

ပှၤဆံခံတီၤကွီဖိတဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်အိၤအခွဲးလၢ ကဟးထီၣ်ဘၣ်လၢကွီကရၢၢ်အချၢ မ့တမ့ၢ် အိၣ်လၢကွီတၢ်အိၣ်အလီၢ် ဖဲတၢ် မၤလိဘျီၣ်ဒိၣ်အပူၤ အဆၢကတီၢ် ဖဲ

- အဝဲသ့ၣ် အတၢ်ဒီးစးအလံာ်မးပတီၢ် မ့ၢ်အိၣ်ဝဲ တဆံယိး (18 credit)
- အဝဲသ့ၣ် ခဲအံၤမ့ၢ်ဖျိထီၣ် လံာ် ယု ဘ့ၣ် (6 Classes)
- အဝဲသ့ၣ် မ့ၢ်ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် အလုလၢသကဲာ်ပဝးလၢအဂ့ၢ် လၢကွီဒီးလၢပှၤတတၢ်အပူၤ အခါန့ၣ်လီၤ.
- ပှၤဆံခံတီၤကွီဖိတဖၣ် ကတဒီးန့ၣ်ဘၣ်လၢ တၢ်ဟးထီၣ်ကသ့ၣ်လၢတၢ်ချၢ တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လီၤဆီ ဖဲအ စမးထၢၣ်ဘဲလဲး တၢ်ဒီးစးအမး မ့ၢ်တဂ့ၢ်ဝဲဒ်တၢ်ဟံးပနီၢ်အခါ ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပှၤတဆံခံတီၤကွီဖိတဖၣ် တၢ်ဆၢမ့ၢ်လၢ အကလဲၤထီၣ် ကွီအဘျီၣ်ဒိၣ် ဒီး ဘျီၣ်ဒိၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိတဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤဘၣ်လိာ်ဖိးဒုတၢ်

တၢ်ဟံးဂၢၢ်ဟံးကျၢၤ တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အပတီၢ် ကိးပတီၢ်ဒီး ဒီးသန့ၤထီၣ်အသးလၢ တၢ်ဖျိထီၣ်အတီၢ်ကိးတီၤဒီး န့ၣ်လီၤ. ပှၤတဆံ တတီၤ ဒီး ဆံခံတီၤကွီဖိလၢ အလီၤတဲာ်လၢအတီၢ် မ့တမ့ၢ် မၤဟးဂီၤအနီၢ်ကစၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် လၢတၢ်ဂ့ၢ်အါမံၤတဖၣ် ကဘၣ် တၢ်ဟံးအိၤလၢ ပှၤမၤလိတၢ်ဘျီၣ်ဒိၣ်အပူၤ ဖဲ A212 အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ပှၤကွီဖိလၢ အဒီးန့ၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ တၢ်ကဟးထီၣ်လၢ ကွီကရၢၢ်အချၢတဖၣ် ကဘၣ်လူၤပိာ်မၤထွဲ တၢ်သိၣ်တၢ်သီ ဒ်တၢ်ဟံး လီၤအိၤ လၢလၢ်အသိး န့ၣ်လီၤ.

- တၢ်တဟဲထီၣ်ကွီ အါတလၢာ်ကွံာ်အခါး မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟဲထီၣ်ကွီစဲၤခံ လၢခံဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လီၤဆီ လီၤမၢ်ကွံာ် သ့ဝဲ န့ၣ်လီၤ.
- ပှၤကွီဖိတဂၤဂ့ၢ်တဂၤဂ့ၢ် လၢအမၤဟးဂီၤကွီအတၢ်သိၣ်တၢ်သီ မ့တမ့ၢ် မၤကမၢ်တၢ်ဒီး တၢ်တမၤအဟဲထီၣ်ကွီတဖၣ် အ တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လီၤဆီတခါအံၤ ကလီၤမၢ်န့ၣ်ကွံာ်အိၤ န့ၣ်လီၤ.
- ပှၤကွီဖိတဂၤဂ့ၢ်တဂၤဂ့ၢ် လၢအဘၣ်တၢ်ဖိၣ်ယၣ်တၢ်အိၤလၢပၤကီၢ် ဖဲအဟးထီၣ်လၢကွီကရၢၢ်အချၢန့ၣ် အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် လီၤဆီအဝဲအံၤ ကလီၤမၢ်န့ၣ်ကွံာ်အိၤ န့ၣ်လီၤ
- ပှၤကွီဖိတဂၤဂ့ၢ်တဂၤဂ့ၢ် လၢအမၤကမၢ်ကွီအတၢ်သိၣ်တၢ်သီ ခီဖျိ အိၣ်သံး,အိၣ်ညါသူး,ဒီး မ့တမ့ၢ် သူတၢ်မူၤတၢ်ဘျီး အတၢ် ခွဲးတၢ်ယၢ်လီၤဆီအဝဲအံၤ ကလီၤမၢ်န့ၣ်ကွံာ်အိၤ ဒီး အဝဲကဘၣ်ကွံာ်ဆၢမဲာ် တၢ်ဂ့ၢ်လၢအပိာ်ထီၣ်အခံတဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

- ၅) ပုၤကွီဖိတဂၤဂ့ၤတဂၤဂ့ၤ လၢအဒိးန့ၣ်န့ၣ်တတ် တၢ်ဒိးစဲလံာ်မး တလၢတပုၤဒ်တၢ်ဟ်ပနီၢ် မ့တမ့ၢ်လၢ ၁အလံာ်မးပၢ်ဖျါအပူၤဒုးန့ၣ်ဝဲလၢ အလီၤတဲာ်န့ၣ် အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လီၤဆီအဝဲအံၤ ကလီၤမ့ၢ်န့ၣ်ကွံာ်အီၤ န့ၣ်လီၤ. တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် လီၤဆီအဝဲအံၤ ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်ကဟ့ၣ်ကဒါက့ၤပုၤကွီဖိဖဲ တၢ်ဒိးစဲဝံၤအကတီၢ် မ့တမ့ၢ် န့ၣ်တတ်တၢ်ဒိးစဲး တၢ်အိၣ်ဘျးအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ၆) ပုၤကွီဖိတဂၤဂ့ၤတဂၤဂ့ၤလၢ ဖဲန့ၣ်စးထီၣ်အခါ မ့ၢ်တဒိးန့ၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အံၤဘၣ်ဆၣ် ဖဲတၢ်မၤလိန့ၣ်အကတီၢ် ဝံၤအလီၢ်ခံအခါ တၢ်မ့ၢ်ထံၣ်လၢ အလူၤအတီၤန့ၣ် ဒီး မၤန့ၣ်တၢ်ဒိးစဲးလံာ်မးပတီၢ်လၢအဂ့ၤအခါ, ဖဲကွီအပုၤပၢတၢ်ဆုၢ်တၢ် ကွံာ်ထံသမံသမိးက့ၤ တၢ်ဂ့ၢ်ဝံၤခဲလၢာ်န့ၣ် ပုၤကွီဖိတဂၤအံၤ ကဒိးန့ၣ်ကဒါက့ၤ တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လီၤဆီအဝဲအံၤ န့ၣ်လီၤ.
- ၇) ပုၤကွီဖိတဂၤဂ့ၤတဂၤဂ့ၤလၢ အလံာ်မးပၢ်ဖျါအပူၤ တအိၣ်ဒီးတၢ်လၢတၢ်ပုၤန့ၣ် အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လီၤဆီအဝဲအံၤ ကလီၤမ့ၢ်ကွံာ်န့ၣ်အီၤ တုၤလၢ “ယ” လံာ်တဖၣ်ဖျါလံာ် န့ၣ်လီၤ.
- ၈) လၢတၢ်ဂ့ၢ်တမံၤမံၤအဖီခိၣ် ပုၤကွီဖိတဖၣ် မ့ၢ်ဘၣ်ဟးထီၣ်လၢတၢ်ချၢန့ၣ် အဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်လဲၤကွဲးလီၤအမံၤ လၢကွီဝဲၤဒၤးအပူၤ န့ၣ်လီၤ.
- ၉) တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လီၤဆီအဝဲအံၤ တမ့ၢ်ဝဲ ကွီပျါလၢပုၤကွီဖိအဂီၢ်ဘၣ် န့ၣ်လီၤ. တီၤထီၣ်ကွီဖိတဖၣ် ဖဲကွီထီၣ်အဆၢကတီၢ် မ့ၢ်တအိၣ်လၢတီၤပူၤဘၣ်ဆၣ် အနီၢ်ကစၢ် ကဘၣ်သ့ၣ်ညါလီၤအသးလၢ အအိၣ်လၢတၢ်မၤလိပူၤ န့ၣ်လီၤ. ဆံခံတီၤ ကွီဖိတဖၣ် ကဘၣ်မၤလိတၢ်ဖဲ တၢ်အိးထီၣ်ကွီကရၢၢ်အခါ န့ၣ်လီၤ. ဆံတတီၤကွီဖိတဖၣ် ကဘၣ်မၤလိတၢ်ဖဲ ကွီတၢ်အိၣ်အလီၢ်န့ၣ်လီၤ. ခွံတီၤဒီးတဆံတီၤကွီဖိတဖၣ် ကဘၣ်မၤလိတၢ်ဖဲ တၢ်မၤလိဘျီၣ်ဒိၣ်အပူၤ န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂဲၤလီၢ်ကွဲးဒီး စးခိတီၢ် (play card)မ့တမ့ၢ် တၢ်ဖျါၣ်သလၢာ်-hacky sack-န့ၣ်, တၢ်တဟ့ၣ်အခွဲး ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

၁၀) သိလ့ၣ်တဖၣ် :

- ပုၤကွီဖိတဖၣ် တၢ်ဟ့ၣ်အီၤအခွဲးလၢ အကနီၢ် အနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲ အသိလ့ၣ်ဖဲ တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် လီၤဆီအဝဲအံၤ အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤကွီဖိတဖၣ် ကဘၣ်လူၤပိာ်မၤထွဲ လီၢ်ကဝီၤ သိလ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤ အတၢ်သိၣ်တၢ်သိတဖၣ် န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤကွီဖိတဖၣ် တဘၣ်ဟ်အသိလ့ၣ်လၢ ကွီအပုၤမၤတၢ်ဖိ ဟ်အသိလ့ၣ်အလီၢ် ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- မ့တမ့ၢ် ဖဲဒၣ် မ့ၢ်ထူၣ်တၢ်အိၣ်အဆၢကတီၢ်ဘၣ်န့ၣ်, ပုၤလၢအတမ့ၢ် ဆံခံတီၤကွီဖိတဖၣ် ဒီးယုာ်သိလ့ၣ်ဒီး ဆံခံတီၤကွီဖိတဖၣ် ဖဲကွီထီၣ်အဆၢကတီၢ် တသ့ဘၣ် န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤကွီဖိလၢ အဟးထီၣ်ဆူကွီအချၢ ယုာ်ဒီး ပုၤကွီဖိအဂၤ လၢအတအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးလီၤဆီတဖၣ် အနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲ အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လီၤဆီအဝဲအံၤ ကလီၤမ့ၢ်န့ၣ်ကွံာ်အီၤ န့ၣ်လီၤ.

၁၁) တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ လၢကွီအတၢ်ဂဲၤလီၢ်ကွဲး ဒီး ကွီအမူးပူၤခဲလၢာ် မ့ၢ်တၢ်လၢ အဘၣ်ထွဲလိာ်အသးဒီး တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လီၤဆီအဝဲအံၤ န့ၣ်လီၤ. ပုၤကွီဖိတဖၣ် တၢ်ဆၢမ့ၢ်လၢလၢ အကဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်အသး လၢပုၤတဝၢအမဲၣ်ညါ လၢအဝဲသ့ၣ် မ့ၢ်ပုၤလၢ အကြးဝဲဘၣ်ဝဲဒီး တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လီၤဆီအဝဲအံၤ န့ၣ်လီၤ.

၁၂) မိာ်တဖၣ်တဖၣ် ကဘၣ်ကွဲးစဲလီၤအမံၤ လၢလံာ်တၢ်အၢၣ်လီၤအပူၤ တချုး တၢ်ဟ့ၣ်လီၤ တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လီၤဆီအဝဲအံၤ ဒီးဘၣ် န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ် ကဘၣ်ဟဲကွဲးစဲလီၤအမံၤလၢ တီၤထီၣ်ကွီအဝဲၤဒၤးအပူၤ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် လီၤဆီအဝဲအံၤ ဘၣ်တၢ်မၤန့ၣ်အီၤ ခိဖျိ တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပၤဆၢတၢ်ဒီး တၢ်သိၣ်ဂ့ၤသီဘၣ်တၢ် အပတီၢ်

တၢ်သိၣ်တၢ်ဘျၢ အတၢ်ပညိၣ်မ့ၢ်ဝဲ နီၢ်ကစၢ်တၢ်သိၣ်လီၤက့ၤသး ဒ်သိးကအိၣ်ဒီး လုလၢ်သကဲၣ်ပဝး လၢအဂ့ၤ ဒီး တၢ်ရဲလိာ်မုၢ်လိာ် လၢအဂ့ၤ လၢပုၤတဝၢအပူၤ န့ၣ်လီၤ.

ဟူရိၣ်တီၤထီၣ်ကိၣ် ဖံးတၢ်မၤတၢ် ဒီးသန့ၤထီၣ်အသးလၢ တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၤတၢ်အဖီခိၣ် လၢအါဒၣ်တၢ်တက့ၢ် မ့ၢ်ဝဲ နီၢ်ကစၢ်တၢ်သိၣ် လီၤက့ၤသး, တၢ်မၤတၢ်ဆၢတၢ်လၢအဂ့ၤ, ဒီး အိၣ်ဒီး တၢ်ဟံၣ်သ့ၣ်ပၤသးလၢအဂ့ၤ န့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဒီး လုလၢ်သကဲၣ်ပဝးလၢအဂ့ၤန့ၣ် မ့ၢ်ပုၤကိၣ်ဖိ ဒီးအမိၢ်အပၢ်,ပုၤက့ၢ်ထွဲအီၤ အမူအဒါ န့ၣ်လီၤ. ပုၤကိၣ်ဖိ အိၣ်ဒီးမူဒါလၢ အဝဲ ကဘၣ်သ့ၣ်ညါ ဒီး ပးကဲ ကိၣ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သိးတၢ်ဘျၢတဖၣ် ဒီး ကဘၣ်ကွၢ်ထံဆိကမိၣ်န့ၣ်တၢ်လၢ ပုၤဂ့ၢ်ပုၤဂၤ အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အဂီၢ် တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.ပုၤပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤတၢ်တဖၣ်, ကိၣ်သရဲၣ်တဖၣ်, ကိၣ်အပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်တဖၣ်, ဒီးကိၣ်အပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအဂၤတဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမိၤအီၤလၢ ကမၤလီၤတၢ်ဝဲ ဒ်သိးတၢ်သိၣ်တၢ်သိးတဖၣ် ကဘၣ်တၢ်လူၤပိာ်မၤထွဲအီၤ လၢတၢ်မၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီ တၢ်ဖံးလိမၤဒီးအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. တီၤထီၣ်ကိၣ် ကိၣ်ဖိတဖၣ် တၢ်ဆၢထံၣ်လၢအဝဲသ့ၣ် ကဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် အတၢ်ယုးယိၣ်ပးကဲလၢ အနီၢ်ကစၢ်, ပုၤဂၤ, ကမုၢ်ဒီး နီၢ်ကစၢ် တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်တဖၣ် အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. ပုၤကိၣ်ဖိတဖၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ အဆၢမုၢ်လၢ,ဆၢထံၣ်ဘၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ကိၣ်အတၢ်ဖံးတၢ်မၤ, တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ် ကဘၣ်လဲၤအသး လၢအဂ့ၢ်အကျိၤ ဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စး န့ၣ်လီၤ. လုလၢ်သကဲၣ်ပဝးလၢ အမၤဟးဂီၤကွံာ် ပုၤကိၣ်ဖိအသးခိၣ်ရှ့ၣ် လၢကမၤလိာ်တၢ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိး ပတဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအီၤဘၣ် န့ၣ်လီၤ. ပုၤကိၣ်ဖိကိးဂၤဒဲး ကဘၣ်အိၣ်လၢ ကီၢ်ရဲၣ်လီၢ်ကဝီၤကိၣ် အတၢ်ပၤတၢ်ဆၢအဖီလၢာ် ဖဲအဝဲသ့ၣ် အိၣ်လၢကိၣ်ကရၢၢ်ပူၤ အဆၢကတီၢ်, ဖဲကိၣ်တၢ်ပၤတၢ်ဆၢ တၢ်စိတၢ်ကမိၤအဆၢကတီၢ်,ဖဲမုၢ်နံၤလၢ အဖဲထီၣ်ကိၣ်အဆၢကတီၢ်, ဖဲအဒီးကိၣ်အသိလုၣ်ဘၢးစံအဆၢကတီၢ်, ဒီးဖဲကိၣ်အိၣ်ဒီး အတၢ်ဟးကသ့ၣ်ကသီ ဟးလီၢ်ကွဲးပုၤကိၣ်ဖိ အဆၢကတီၢ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤပၤဆၢဘၣ်ပး တၢ်စံၣ်ညိၣ်ပုၤကိၣ်ဖိ, တၢ်ဟီထီၣ်ကွံာ်ပုၤကိၣ်ဖိ,တၢ်တူၢ်လိာ်က့ၤပုၤကိၣ်ဖိ လၢတၢ်ဆၢကတီၢ်ယံာ်မ့တမ့ၢ်ဖုၣ်. ကိၣ်အပုၤန့ၣ်စိန့ၣ်ကမိၤတဖၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်စိတၢ်ကမိၤလၢ ကသိၣ်ယိၣ်ပုၤကိၣ်ဖိ ခိဖျိ တၢ်ဟံၣ်ကပၤကွံာ်တၢ်, တၢ်တြီယၣ်တၢ်မိကိာ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်နီၤဟးထီၣ်ကွံာ်တၢ် န့ၣ်လီၤ. အန့ၣ်အန့ၢ်, တၢ်အိၣ်သးမ့ၢ်ဖျါထီၣ်ဝဲ တြၢၢ်ကလၢဒီး တၢ်အိၣ်သးခဲအံၤ မ့ၢ်ကဲထီၣ် တၢ်ဘၣ်ယိာ်ဘၣ်ဘီလၢ ပုၤကိၣ်ဖိအဂီၢ် မ့တမ့ၢ် ပုၤကိၣ်ဖိအဂၤတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်, ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူ တၢ်မၤအကျိၤအကျဲ ကမ့ၢ်ဒ်လၢအံၤအသိး န့ၣ်လီၤ. လၢ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတခါအံၤအဂီၢ်, တၢ်အမံၤတခါဘၣ်တခါ လၢတၢ်ယုၢ်န့ၣ်အီၤန့ၣ် အိၣ်ဒီးအခိပညိၣ်ဒ်လၢအံၤအသိး န့ၣ်လီၤ.

- **ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူတၢ်နီၤဟးထီၣ်ကွံာ်..** တၢ်နီၤဟးထီၣ်ကွံာ်တၢ်သတူၢ်ကလၢာ် ဖဲပုၤကိၣ်ဖိ မ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဆူးတၢ်ဆါလီၤပျံၤလီၤဖုး လၢအဘၣ်ကူဘၣ်ကဲတၢ်သ့ မ့တမ့ၢ် တၢ်အိၣ်သးဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ် တြၢၢ်ကလၢာ်လၢ ပုၤကိၣ်ဖိအံၤ ကဲထီၣ် တၢ်ဘၣ်ယိာ်ဘၣ်ဘီလၢ အနီၢ်ကစၢ် ဒီး ပုၤဂၤအဂီၢ် အခါ န့ၣ်လီၤ.
- **တၢ်စံၣ်ညိၣ် လၢတၢ်ဆၢကတီၢ်ဖုၣ်ကိာ်..** အသိတဆံ ဆူအဖီခိၣ် ဖဲကိၣ်ထီၣ်မုၢ်နံၤ အဆၢကတီၢ်
- **တၢ်စံၣ်ညိၣ် လၢတၢ်ဆၢကတီၢ်ယံာ်..** အသိတဆံ ဆူအဖီခိၣ် ဘၣ်ဆၣ်တအါန့ၢ်အသိ ၉၀ ဖဲကိၣ်ထီၣ်မုၢ်နံၤအဆၢကတီၢ်
- **တၢ်နီၤဟးထီၣ်ကွံာ်...** တၢ်နီၣ်ဟးထီၣ်ကွံာ်ပုၤကိၣ်ဖိ လၢအစ့ၤကတၢ် ဒ်အဘၣ်လိာ်ဖိးဒုဒီး ခဲအံၤကိၣ်ထီၣ်အဆၢကတီၢ် ဒီးကယံာ်မ့ၢ် အတၢ်ဒီးဝဲးလံာ်မးဟံၣ်ဖိၣ်ခဲလၢာ် တၢ်ကထူးသံကွံာ်အတၢ် န့ၣ်လီၤ.

လံာ်တီၤဖျါလၢလၢာ်အအံၤ ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ တၢ်အဒိ လၢအကြားဝဲဘၣ်ဝဲ လၢအပိာ်ထွဲထီၣ် တၢ်မၤတရီၤတပါကိၣ် အတၢ်သိၣ်တၢ်သိ အခံတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤတၢ် အတၢ်မၤ ဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်မၤတရီၤတပါ ကိၣ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သိအဝဲအံၤ တမ့ၢ် တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဆိကမိၣ် မ့တမ့ၢ် တလီၢ်လၢ တၢ်ကဘၣ်မၤအီၤ တပတီၢ်ဘၣ်တပတီၢ် ဒ်သိးတၢ်အါအါသီသီတခါအံၤ ကဂ့ၤထီၣ်ကယိကယိ အကျိၤကျဲ ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဒီး, တၢ်ဘၣ်ထွဲလိာ်သး လၢအကြားဝဲဘၣ်ဝဲ လၢ ပုၤမၤကမၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သိ ဒီး ပုၤပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤတၢ် အတၢ်ဟံးန့ၣ်ဂ့ၢ်ဝီ အါစၢၤအိၣ်ဝဲလီၤ.

တၢ်ပၤဆၢ ပၤကွၢ်ဖိ

လၢအဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်

တၢ်သိၣ်တၢ်ဘျၢ

လံာ်တၢ်ဖျါ

ပၤကွၢ်ဖိအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ

<p>(တၢ်တပတီၢ်....တၢ်ထၢမံၤသၣ်စရိ) တဟဲထီၣ်ကွၢ် တယုဒ္ဓး</p>	<p>တဟဲထီၣ်ကွၢ် ၄ဘျီ ဆဲးကျိးမိၢ်ပၤ, ပၤလိၤကွၢ်ပျၢဝံၤအလီၢ်ခံ တၢ်ဆၢကတီၢ်</p>	<p>တဟဲထီၣ်ကွၢ် ၆ဘျီ ဆဲးကျိးအမိၢ်အပၤဒီးပၤကွၢ်ဖိ,ကိးတၢ်အိၣ်ဖိုၣ် ကွၢ်ပျၢဝံၤအလီၢ်ခံ တၢ်ဆၢကတီၢ်</p>	<p>တဟဲထီၣ်ကွၢ် ၈ဘျီ အိၣ်ဖိုၣ်သကိးလၢကသုဆၢတၢ်ပၤကွၢ်အတၢ် ဖံးလိမၤဒီးအဂ့ၢ်ဆူညါတဖၣ်.</p>		
<p>(ခံပတီၢ်တပတီၢ်....လုလၢသကံာ်ပဝး) လုလၢသကံာ်ပဝးတဂ့ၤ လၢသိလုၣ်ဘၢဒီးပူၤ</p>	<p>တၢ်တဟ့ၣ်ဒုးဒီးအိၣ် သိလုၣ်ဘၢဒီး ခံနွံ</p>	<p>တၢ်တဒုးဒိလၢအိၣ် သိလုၣ်ဘၢဒီး လၢဒိတနံၣ်ညါအတီၢ်ပူၤ</p>			
<p>တၢ်ကတိၤလၢအလိၤသးဘၣ်အၢ,တၢ်ကတိၤဒုၣ်နွံၣ် ဖံးအၢ,တၢ်ကတိၤကလၢအတၢ်ကြၢးတဘၣ်.</p>	<p>ကတိၤသိၣ်က့ၤသိက့ၤအိၣ်</p>	<p>ဆဲးကျိးအမိၢ်အပၤ,ကကတိၤသိၣ်က့ၤသိက့ၤအိၣ်</p>	<p>အိၣ်လၢကွၢ်ပူၤဒိဖျိတၢ်ကမၣ်-တနံၤ</p>	<p>တဘၣ်ဟဲကွၢ်ဒိဖျိတၢ်ကမၣ်-ခံသိ</p>	<p>တဘၣ်ဟဲထီၣ်ကွၢ်ဒိဖျိတၢ်ကမၣ်-ယံၤသိ</p>
<p>ပၤကွၢ်ဖိကဘၣ်တၢ်ဆၢအိၣ်အုကွၢ်အဝဲၤဒၢးဒိဖျိအိၣ် ဒီးလုလၢသကံာ်ပဝးလၢအတဂ့ၤ,မၤကိမၤခဲတၢ် လၢတီၤပူၤ,ခိဆၢပၤဒိၣ်ပူၤန့ၢ်,တဒိကန့ၢ်ပၤဒိၣ် ပူၤန့ၢ်,မၤဟးဂီၤကွၢ်အတၢ်ပိးတၢ်လိ</p>	<p>ဆဲးကျိးမိၢ်ပၤ အိၣ်လၢကွၢ်ပူၤဒိဖျိတၢ်ကမၣ် ,တဘၣ်ဟဲထီၣ်ကွၢ်ဒိဖျိတၢ်ကမၣ် ၁-၄ဘျီ</p>	<p>ဆဲးကျိးမိၢ်ပၤ အိၣ်လၢကွၢ်ပူၤဒိဖျိတၢ်ကမၣ် တဘၣ်ဟဲထီၣ်ကွၢ်ဒိဖျိတၢ်ကမၣ် ၃-၅သိ</p>	<p>ထံၣ်လိၣ်သးဒီး မိၢ်ပၤ တဘၣ်ဟဲထီၣ်ကွၢ် ၃-၅သိ</p>	<p>ထံၣ်လိၣ်သးဒီးမိၢ်ပၤ တဘၣ်ဟဲထီၣ်ကွၢ် ၁၀သိ</p>	<p>ထံၣ်လိၣ်သးဒီးမိၢ်ပၤ တၢ်စံၣ်ညါလၢတၢ်ဆၢကတီၢ် ယံၤ</p>
<p>ပၤကွၢ်ဖိအဝဲၤန့ၣ်ကဘၣ်တၢ်ဆၢအိၣ်အုကွၢ်အဝဲၤဒၢးဒိ ဖျိမၤပူၤမၤဖးတၢ်,မၤဆူန့ၣ်ပၤသးထီၣ်,အုၣ်လိၣ်သး, အိၣ်တၢ်ထုတၢ်</p>	<p>ဆဲးကျိးမိၢ်ပၤ တဘၣ်ဟဲထီၣ်ကွၢ်ဒိဖျိတၢ်ကမၣ် ၃-၅သိ</p>	<p>ဆဲးကျိးမိၢ်ပၤ တဘၣ်ဟဲထီၣ်ကွၢ်ဒိဖျိတၢ်ကမၣ် ၅-၁၀သိ</p>	<p>တန့ၣ်ဟဲထီၣ်ဘၣ်လၢကွၢ်လၢတၢ်ဆၢကတီၢ် ဖးယံၤမုတမ့ၢ်တၢ်ကနီၤဟးထီၣ်ကွၢ်အိၣ်လၢကွၢ်</p>		
<p>(သၢပတီၢ်တပတီၢ်..တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢအတဖိးသဲစး) မၤတပျၢၣ်တပျၢၣ်တၢ်,အိၣ်သံး,သ့တၢ်မူၤတၢ်ဘျိး, (တၢ်ဝဲတၢ်န့ၢ်အစိကမိၤလုၢ်ဘၢအိၣ်)မၤကမၣ်မ့ၣ်အုအ န့ၢ်ရံၣ်,တမ့ၣ်တၢ်,ယုဆူၣ်ယးမိးတၢ်,အိၣ်ဟ့ၣ်တၢ် လၢကွၢ်</p>	<p>ဆဲးကျိး မိၢ်ပၤ,ပၤကီၢ် တၢ်တမၤအဟဲထီၣ်ကွၢ် ၁-၅သိ, ဒီး,မုတမ့ၢ် ပၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်</p>	<p>ဆဲးကျိး မိၢ်ပၤ, ပၤကီၢ် တၢ်တမၤအဟဲထီၣ်ကွၢ် ၅-၁၀သိ ဒီး, မုတမ့ၢ် ပၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်</p>	<p>ဆဲးကျိးမိၢ်ပၤ, ပၤကီၢ် တဘၣ်ဟဲထီၣ်ကွၢ်လၢတၢ်ဆၢကတီၢ်ဖးယံၤ ဒီး,မုတမ့ၢ် ပၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်</p>		
<p>ညါသူး,သဘျၢၣ်သဲးသၣ်,မိၣ်ကျိ (သ့ မုတမ့ၢ် တၢ်ပိးတၢ်လိ)</p>	<p>ဆဲးကျိး မိၢ်ပၤ,ပၤကီၢ် တၢ်တမၤအဟဲထီၣ်ကွၢ် ၃-၅သိ ဒီး,မုတမ့ၢ် ပၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်</p>	<p>ဆဲးကျိး မိၢ်ပၤ,ပၤကီၢ် တၢ်တမၤအဟဲထီၣ်ကွၢ် ၆-၁၀သိ ဒီး, မုတမ့ၢ် ပၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်</p>	<p>ဆဲးကျိး မိၢ်ပၤ,ပၤကီၢ် တၢ်တမၤအဟဲထီၣ်ကွၢ် ၁၀သိ ဒီး မုတမ့ၢ် ပၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်</p>	<p>ဆဲးကျိး မိၢ်ပၤ,ပၤကီၢ် တၢ်တမၤအဟဲထီၣ်ကွၢ် ၁၀သိ</p>	<p>ထံၣ်လိၣ်သးဒီးမိၢ်ပၤ တၢ်စံၣ်ညါလၢတၢ်ဆၢကတီၢ် ယံၤ</p>
<p>ဆါ,ပူၤမုတမ့ၢ်သ့ ကသံၣ်မူၤဘျိးလၢကွၢ်</p>	<p>ကိးထံၣ်အမိၢ်အပၤ,တဘၣ်ဟဲထီၣ်ကွၢ် ၅-၁၀သိ,သမံသမိးအတၢ်သ့တၢ်မူၤတၢ်ဘျိး အဂ့ၢ်အကျိၤမုတမ့ၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်တဲသကိးတၢ် ဒီးအိၣ်</p>	<p>ကိးထံၣ်လိၣ်အမိၢ်အပၤ,တန့ၣ်ဟဲထီၣ်ဘၣ် လၢကွၢ်ဖးယံၤမုတမ့ၢ်တၢ်ကနီၤဟးထီၣ်ကွၢ်အိၣ် လၢကွၢ်,ဒုးသ့ညါကွၢ်အပၤကီၢ်</p>			
<p>စုကဝဲ-တအိၣ်ဒီး တၢ်ဟံးလိၤသး</p>	<p>ဆဲးကျိးမိၢ်ပၤ, ဖိးသဲစးတၢ်ဆၢထီၣ်မံၤ</p>	<p>တၢ်တမၤအဟဲထီၣ်ကွၢ် ၅သိ,ဖိးသဲစးတၢ်ဆၢထီၣ်မံၤ</p>	<p>တၢ်တမၤအဟဲထီၣ်ကွၢ် ၁၀သိ,ဖိးသဲစးတၢ်ဆၢထီၣ်မံၤ</p>	<p>တၢ်စံၣ်ညါလၢတၢ်ဆၢကတီၢ်ဖးယံၤ</p>	
<p>တၢ်စုကဝဲတဖၣ်</p>	<p>ကိးထံၣ်လိၣ်မိၢ်ပၤ, တၢ်စံၣ်ညါလၢတၢ်ဆၢကတီၢ်ဖးယံၤ ဝံၤ တၢ်ကကွၢ်ဆိကမိၣ်ဘၣ်ယး တၢ်နီၣ်ထီၣ်ကွၢ်အိၣ်လၢကွၢ်, တၢ်ကဒုး သ့ညါအပၤကီၢ်</p>				

တၢ်ဟံ်ဖျါထီၣ်တၢ်အခိပညီတဖၣ်

- **သံးဇိၤကံးဇိၤ,** ပၤဝဲ,ဆါဝဲ,ဟ့ၣ်နီၤလီၤဝဲ,သူဝဲ,မ့တမ့ၢ် မူၤသံးဖဲကိၣ်ကရၢၢ်ပူၤ မ့တမ့ၢ် ဖဲကိၣ်အိၣ်ဒီး အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ အဆၢကတီၢ်
- **တၢ်မၤတပျုၣ်တပျီၤတၢ်,** တၢ်မၤတပျုၣ်တပျီၤတၢ် မ့ၢ်ဝဲတၢ်မၤတရီၤတပါ အတၢ်မၤလၢအဒူးအိၣ်ထီၣ် နီၣ်ခိတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး, မ့တမ့ၢ် အိၣ်ဒီးတၢ်ဟံ်လီၤသးလၢ အဲၣ်ဒီးဒူးတူၢ်ဘၣ်ပုၤဂၤလၢ တၢ်နးတၢ်ဖိၣ် မ့တမ့ၢ် အိၣ်ဒီးတၢ်ဟံ်လီၤသးလၢ အဲၣ်ဒီးဒူးတူၢ်ဘၣ်ပုၤဂၤလၢ နီၣ်ခိတၢ်မိၢ်ပုၢ် တၢ်ဆူးတၢ်ဆါ
- **တၢ်ကူတၢ်သိး,** တၢ်အဝဲအံၤ မ့ၢ်ပုၤကိၣ်ဖိကိးဂၤဒီး အမူအဒါလၢ ဖဲအဖဲဆူကိၣ်အခါ ကဘၣ်ကူကၤတၢ်ကဆဲးကဆိန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကူတၢ်သိးတဖၣ် ကဘၣ်ကြားဝဲဘၣ်ဝဲဒီး တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ ဒီးအိၣ်ဒီးတၢ်ပူၤတၢ်ဖျး ဒ်တၢ်သိၣ်တၢ်သိ, အိၣ်ဒီးတၢ်ဘိက့ၤအီၤဂ့ၤဂ့ၤ, တဘၣ်ကဲထီၣ်တၢ်ကီတၢ်ခဲ တၢ်မၤတံၢ်တံၢ်တၢ်လၢ တၢ်မၤလိအပူၤဘၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်သံက့ၢ်မ့ၢ်အိၣ်ဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ကူတၢ်သိးတဖၣ်န့ၣ်,ဝံသးစူၤ ဖဲထံၣ်လိၣ်ဘၣ်ကိၣ် လၢနနီၢ်ကစၢ် တက့ၢ်. တၢ်လၢပရဲၣ်လီၤအီၤ လၢလံာ်တဖၣ်အံၤ တဟံ်လၢလၢပုၤပုၤဘၣ်,ဘၣ်ဆၣ် **မ့ၢ်တၢ်အဒိတခါလၢ ပုၤကိၣ်ဖိတကြားကူသိးတၢ်ဒ်အံၤဘၣ်** န့ၣ်လီၤ.
 - တၢ်ကူတၢ်ကၤလၢအမၤစ့ၤလီၤ နီၢ်ကစၢ်တၢ်လၢကပီၤ,လၢအအၢ,လၢအလီၤသးဘၣ်အၢ,ထူးလီၤအီၤထီတလၢ,ဒူးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဆိကမိၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ကူတၢ်ကၤလၢအဘူတလၢ,မ့တမ့ၢ် တၢ်ရၤလီၤ,တၢ်မၤအါထီၣ်သံးဇိၤကံးဇိၤ,ညါသူးဖိ မ့တမ့ၢ် တၢ်သူတၢ်မူၤတၢ်ဘိးတဖၣ်.
 - တၢ်ကူတၢ်ကၤလၢ အမၤဒံဝဲဒံဝဲပုၤဂၤ အတၢ်ဆိကမိၣ်လၢကိၣ် မ့တမ့ၢ် ခိၣ်ယၢၤတၢ်မၤလိ.
 - တၢ်ကူလီၤလုၣ်ဖျိၣ်ခံတုၤယီၤဒု အဖံးဘၣ်ဖဲဖျါထီၣ်.
 - တၢ်ကူကၤလၢ ပုၤကျိဖျိအီၤ မ့တမ့ၢ် မၤဖျိအီၤ မ့တမ့ၢ် အိၣ်ပုၤဒီးအပူၤဖျိသ့ၣ်တဖၣ်.
 - ဆုကၤဖိ မ့တမ့ၢ် ဖျိၣ်ခံဖိလၢ တၢ်ကူအီၤဒံးသိး တၢ်ကူတၢ်သိး လၢတၢ်ဖိခိၣ်တဖၣ်.
 - တၢ်ကူတၢ်ကၤလၢအဖုၣ်တလၢ တုၤနယီၤဒု မ့တမ့ၢ် နဟၢၤဖျါထီၣ်.
 - တၢ်ကူတၢ်ကၤလၢ အအိၣ်ဒီးအပူၤဖျိဒ်ပုၤယဲၤ,ဖျိၣ်ခံဖိဆုကၤဖိလၢ တၢ်ဖိလုၣ်ဖဲဖျါထီၣ်
 - တၢ်ကူတၢ်ကၤလၢ အဘူတလၢတုၤဖံးဘၣ်ဖဲဖျါထီၣ်. ဆုကၤတုၣ်စုတဖၣ် အကိၣ်ဘိကဘၣ်အိၣ်, အစုဒုၣ်ကဘၣ်အိၣ်, မၤဘၢဆုကၤဖိဒီးဆုကၤဖိအပျံၤ.
 - တဘၣ်ဖျိၣ်ခိၣ်ကုၢ်, ခိၣ်ဖျိၣ်လၢကိၣ်ပူၤစးထီၣ် ဂီၤဂူးဝဝတုၤမ့ၢ်ဟါကိၣ်ပျၢ်တစုဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- **တၢ်မၤနၢၤမၤယၣ်တၢ်...** တၢ်မၤနၢၤမၤယၣ်ပုၤဂၤန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢအထီၣ်ဒါ ကီၢ်စၢၤဖိၣ်,ကီၢ်စဲၣ်,ဒီး လီၢ်ကဝီၤတၢ်သိၣ်တၢ်သိသနူအယံ, တၢ်မ့ၢ်ကဲထီၣ်ဒ်အံၤန့ၣ် ဟူရိၣ်ကီၢ်စဲၣ်ကိၣ် ကဟံးထီၣ်ဂ့ၢ်ဝီတဘျီယံ န့ၣ်လီၤ. ကိၣ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သိသနူအ့ၣ်ဘၣ်ဘၣ်(ABB)ဟံ်ဖျါထီၣ်ဝဲလီၤတၢ်လီၤဆဲး ဘၣ်ယး ပုၤကိၣ်ဖိအတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် ဒီး တၢ်ကဟုကယၢ်က့ၤတၢ် ဒ်သိး တၢ်မၤနၢၤမၤယၣ် ဒီး တၢ်မၤအုန့ပုၤဂၤ အသုတကဲထီၣ်တဂ့ၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်သိၣ်တၢ်သိသနူတခါအံၤ တၢ်ထံၣ်န့ၣ်အီၤလၢ ကိၣ်အပုၢ်ယဲၤသနူအပူၤ စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.
- **လုလၢလၢအတဂ့ၤ ဖဲဒီးကိၣ်အသိလုၣ်ဘးစံအခါ..** လုလၢ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတခါခါ လၢအမၤတံၢ်တံၢ် ပုၤနီၣ်သိလုၣ်ဘးစံအသး ဒ်သိးအကက့ၢ်ထွဲအသိလုၣ် လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ပူၤတၢ်ဖျးအဂီၢ်
- **တၢ်မၤဟးဂီၤကိၣ်အတၢ်ပိးတၢ်လီၤ..** ကျိဟးဂီၤတၢ်,မၤဟးဂီၤတၢ်အက့ၢ်အဂီၤ,မ့တမ့ၢ် မၤဆူးမၤဆါတၢ် လၢက့ၢ်တဘိဘိမၤဟးဂီၤကိၣ်အတၢ်ဖိတၢ်လံာ်တခါဂ့ၤတခါဂ့ၤ,ကယံၢ်မ့ၢ်တၢ်လၢ အဘၣ်ယးဒီးကိၣ်တမံၤလၢလၢ.
- **တၢ်ခိဆၢပုၤခိၣ်ပုၤနၢ်,တအိၣ်ဒီးတၢ်ဒိကနၢ်,** ဂ့ၢ်လိာ်လၢ ကလူၤပိာ်မၤထွဲကိၣ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သိ ဒီး တအိၣ်မူဖိးလိာ်ဒီး တၢ်သိၣ်တၢ်သိ မ့တမ့ၢ် အိၣ်မူတဖိးဒီးသဲး တၢ်သိၣ်လိန့ၣ်လိအကျဲ.
- **တဘၣ်လိာ်ဖိးဒုဒီး တၢ်အိၣ်သး...** လၢအမၤအသး လီၤသးထီၣ်,လၢအထီၣ်ဂဲၤထီၣ် တၢ်သးတကဆိ,တၢ်ဆိၣ်တၢ်ထု,မၤသိၣ်တၢ်ဒိၣ်ဒိၣ်,ဒီး မၤသိၣ်တၢ်တုၤပုၤမံၤပၢၢ်ထီၣ်,တၢ်သူၣ်ဒိၣ်သးဖျိး,မ့တမ့ၢ် တၢ်သူၣ်ဒိၣ်သးဖျိးပုၤဂၤ.
- **လုလၢလၢ အမၤကီၢ်မၤခဲ မၤတံၢ်တံၢ်တၢ်,** လုလၢတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢ အမၤတံၢ်တံၢ်ကိၣ်သရၣ် ဒ်သိး ကသိၣ်လိတၢ် ဒီး ကိၣ်ဖိဒ်သိးကမၤလိတၢ်.

- တၢ်မူၤတၢ်ဘျး,သူတၢ်တမံၤမံၤ လၢကပၤယၢ်မိၢ်ပှၢ်..ပၤဝဲ,ဆါဝဲ,ဟ့ၣ်နီၤလီၤဝဲ,သ့ဝဲ,သ့တၢ်မူၤတၢ်ဘျးတၢ်လၢကွံာ်အခါး,အိၣ်သံးဒီးမူၤလၢကွံာ်မ့တမ့ၢ်ဖဲကွံာ်အိၣ်ဒီးအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအခါ.
- မၤကဘျးကဘျၣ်တၢ် ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါ ဒီး တၢ်ကွၢ်နီၣ်ကွၢ်ယါတၢ်.. ကွဲးစဲ ခူသ့ၣ်ပှၤမံၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ မ့တမ့ၢ် ဂ့ၢ်လိာ်သမၤတၢ်, ဖဲအဘၣ်တၢ်ယုထီၣ်အိၣ်လၢ ပှၤမၤတၢ်ဖိအခါ, ဒ်သိးအကဟ့ၣ်လီၤ အနီၢ်ကစၢ်အဂ့ၢ်အကျိၤ လၢအကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲ ဒီး အမ့ၢ်အတီတဖၣ် မ့တမ့ၢ် ဟ့ၣ်လီၤ တၢ်ကွၢ်နီၣ်ကွၢ်ယါ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအကမၣ်တဖၣ်
- တၢ်အ့ၣ်လိာ်ဆိးက့လိာ်.. တၢ်အ့ၣ်လိာ်ဆိးက့လိာ်သး မ့ၢ်တၢ်မၤဘၣ်ဒိဆါလိာ်သး ကဒဲကဒဲ လၢခံခိလိာ်အဘၣ်စၢၤ ဒီး တၢ်အံၤ ဟဲကဲထီၣ်အသးခိဖျိ တၢ်စံးတၢ်ကတိၤမ့ၢ်ဂ့ၤ,မ့တမ့ၢ် မိၢ်ပှၢ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤမ့ၢ်ဂ့ၤ န့ၣ်လီၤ.
- မၤကမၣ်မ့ၣ်အူအတၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ်.. မၤကမၣ်မ့ၣ်အူအတၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ် မ့တမ့ၢ် သးလၢအဲၣ်ဒီးမၤဟးဂီၤတၢ် မ့တမ့ၢ် မၤတံာ်တၢ်မ့ၣ်အူအတၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ် အကျိၤအကျဲ.
- တၢ်တၢ်ကျိၣ်တၢ်စ့.. တၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲ တကလုာ်လၢအအိၣ်ဒီး တၢ်ပနီၣ်လၢ တၢ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်အိၣ်စ့ ဖဲအယၢ်အခါ.
- တၢ်မၤတံာ်တၢ်ပှၤအသး.. တၢ်န့ၣ်လီၤ မၤသကိးတၢ်, မ့တမ့ၢ် ကူၣ်အာပှၤဂၤ ဒ်သိးပှၤဂၤ ကမၤသကိးတၢ်, တၢ်မၤတံာ်တၢ်ပှၤအသး အတၢ်ဖိးတၢ်မၤ လၢကမၤဆူးမၤဆါပှၤဂၤ,မၤစ့ၤလီၤ ပှၤဂၤအသူးသ့ၣ်လၢကပီၤ, မ့တမ့ၢ် ကဲထီၣ်တၢ်လီၤဝဲၣ်ဆူး လၢပှၤနီၢ်တဂၤအဂီၢ်.
- မ့ၣ်ခါတၢ်မၤအုန့ မၤပယုဲ... မံယုာ်န့ၣ်ဆူပှၤဂၤ,ယုမံယုာ်ဒီးပှၤဂၤ ခိဖျိ တၢ်ကတိၤ မ့တမ့ၢ် သူနီၣ်ခိက့ၢ်ဂီၤ.ဒ်သိး ကသ့ၣ်ညါအါထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တခါအံၤအဂီၢ် ဆဲးကျိးဘၣ် တီၤထီၣ်ကွံာ်အဝဲၤဒၤဒၤ မ့တမ့ၢ် ကီၢ်စဲၣ်ကွံာ်အဝဲၤဒၤဒၤတက့ၢ်.
- နံၤဘၣ်ဖၣ်လဲတၢ် မ့တမ့ၢ် မၤပျံၤမၤဖုးတၢ်, ဟူရိၣ်တီၤထီၣ်ကွံာ် တအဲၣ်ဒီးတၢ်နံၤဘၣ်ဖၣ်လဲ မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးတၢ် လၢကွံာ်ပှၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, ကွံာ်ကရၢၢ်ပှၤမ့ၢ်ဂ့ၤဘၣ် မ့ၢ်လၢတၢ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢအတဖိသဲစးဘၣ် န့ၣ်လီၤ. ဟူရိၣ်တီၤထီၣ်ကွံာ် ကမၤသကိးတၢ်ဒီး မိၢ်ပှၢ် ဖဲအဝဲသ့ၣ် မ့ၢ်အဲၣ်ဒီးဟဲဆူထီၣ် ဖိးသဲစး တၢ်ဟံးဂံၢ်ဝီ လၢတၢ်ထီၣ်ဒါ ပှၤလၢ အနံၤဘၣ်ဖၣ်လဲတၢ် မ့တမ့ၢ် မၤပျံၤမၤဖုးတၢ် တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်နီၣ်... တၢ်အဝဲအံၤ မ့ၢ်တၢ်လၢအမၤတရီတပါ ကွံာ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သိ လၢပှၤကွံာ်ဖိကိးဂၤဒဲးအဂီၢ် ဟံးယုာ်ဒီး ပှၤခွံတီၤကွံာ်ဖိ လၢအသးဆူၣ် မၤသကိးတၢ်လၢ တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးတၢ်အပူၤ န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်သူ့စးဖိကဟၣ် လၢအတကြၢးတဘၣ်... ပှၤကွံာ်ဖိလၢ အသူ့ကွံာ် အအ့ၣ်လဲးထြီန့းပိးလီ မ့တမ့ၢ် အနီၢ်အအ့ၣ်လဲး ထြီန့းပိးလီ ဖဲကွံာ်ထီၣ်အဆၢကတီၢ် လၢအကွၢ် ပှၤယဲၤသန့ လၢအတကြၢးတဘၣ်တဖၣ်, မၤအုန့ပှၤကွံာ်ဖိအဂၤ, မ့တမ့ၢ် မၤတရီတပါ ကွံာ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သိတဖၣ် တၢ်တဟ့ၣ်သူလၢအိၣ်လၢ ကွံာ်အစးဖိကဟၣ် မ့တမ့ၢ် အနီၢ်ကစၢ်အစးဖိကဟၣ် လၢဘၣ် န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်မၤတံာ်တၢ်တၢ်,တၢ်တြီမၤတံာ်တၢ်တၢ်.. တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတမံၤလၢလၢ လၢအဒူးအိၣ်ထီၣ် တၢ်တြီမၤတံာ်တၢ် လၢပှၤမၤတၢ်ဖိအဂီၢ် ဒ်သိးအဝဲသ့ၣ် ကမၤအမူအဒါလၢအလီၤဘၣ်အိၣ် ဒ်တၢ်သိၣ်တၢ်သိအိၣ်အသိး.
- တၢ်ဘျၣ်,ပှၤဟ့ၣ်တၢ်ဖိ.. ဟံးန့ၣ်ကွံာ် ပှၤဂၤအတၢ်လၢ အတဘၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သိ.
- ညါသူး,မိၢ်... ဘၣ်တၢ်ပၤဘၣ်အိၣ် မ့တမ့ၢ် သူညါသူး တကလုာ်ဂ့ၤတကလုာ်ဂ့ၤ လၢကွံာ်ကရၢၢ်အပူၤ ဖဲကွံာ်ထီၣ်အဆၢကတီၢ်,ဖဲကွံာ်အိၣ်ဒီး အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအဆၢကတီၢ်,မ့တမ့ၢ် လၢကွံာ်ကရၢၢ်အချၢ ဖဲကွံာ်ထီၣ်မ့ၢ်နံၤအဆၢကတီၢ် န့ၣ်လီၤ.
 - မိၢ်ပှၢ်ဒီးပၤကီၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ကဘၣ်တၢ်ဒူးသ့ၣ်ညါအိၣ် ဖဲဖိသၣ်တဂၤအံၤ မၤကမၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သိတဖၣ် အခါ န့ၣ်လီၤ. ပှၤလၢအလုာ်သ့ၣ်ခါပတ် တၢ်သိၣ်တၢ်သိတဖၣ် ကဘၣ်တၢ်ဖိၣ်အိၣ်ဒ် တၢ်ဂ့ၢ်ဖျါလၢ တၢ်သိၣ်တၢ်ဘျၣ်အလံာ်တၢ်ဖျါအပူၤ အသိး န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ကတိၤဆါပှၤဂၤ... တၢ်ကတိၤလၢ အတအိၣ်ဒီး တၢ်ယုးယိၣ်ပးကဲ မ့တမ့ၢ် တၢ်ကတိၤမၤပျံၤမၤဖုးတၢ်.
- တၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးအတၢ်မၤ... တၢ်သူတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကး,တၢ်ထီၣ်ဒုၣ်ထီၣ်ဒါ,တၢ်မၤဆူၣ်မၤစိးတၢ်,တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးတၢ်, တၢ်မၤဖုးမၤပျိၢ်တၢ်,မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢအဒူးအိၣ်ထီၣ် တၢ်ကီတၢ်ခဲ တၢ်တြီမၤတံာ်တၢ် လၢကွံာ်အတၢ်ပညိၣ်ဆူညါအဂီၢ်.
- တၢ်စုကဝဲၤပိးလီ... စုကဝဲၤ အခိပညိၣ်မ့ၢ်ဝဲ ကျိအကလုာ်ကလုာ်,ယဲၣ်ဒိအကလုာ်ကလုာ်,စုကဝဲၤပိးလီတဖၣ်,တၢ်ပိးတၢ်လီတဖၣ်,မ့တမ့ၢ် တၢ်အသံးအကံာ် လၢအအိၣ်ဒီးအသးသမူဂ့ၤ တအိၣ်ဒီးအသးသမူဂ့ၤ လၢအဘၣ်တၢ်ဂံၢ်ယုာ်အိၣ်လၢ တၢ်လၢအမၤပျံၤမၤဖုးတၢ်သ့, မၤဆါမိၢ်ပှၢ်က့ၢ်ဂီၤ,မ့တမ့ၢ် ဒူးအိၣ်ထီၣ်တၢ်သံသ့တဖၣ်.

ပၤကီၢ် ဖဲဟးဆူကီၢ်, လၢကီၢ်သ့ဝဲ

ဟူရိၣ်တီၤထီၣ်ကီၢ် ဆိကမိၣ် ဒီးန့ၣ်ဝဲလၢ တၢ်ဟံးန့ၣ်မူဒါလၢ တၢ်သိၣ်ဂ့ၤသီဘၣ်က့ၤ ပုၤကီၢ်ဖိအံၤ မ့ၢ်ကီၢ်အမူအဒါ န့ၣ်လီၤ.လၢ တၢ်ဒ်အံၤအယိၣ်, ပကထုးဂံၢ်ထုးဘါသကိး လၢပကဘျါရဲဒၣ် တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ လၢကီၢ် လၢအယုယိၣ် လီၤပလိၣ်ဒီး တၢ်သိၣ်တၢ်သီသန့ ဒီး ကျိၤကျဲၤလၢ အဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အိၤလၢ ကီၢ်ရၣ်ဒီးကီၢ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. နဲလဲၣ်ဂ့ၤဂ့ၤ, ဖဲတၢ်မၤတရီၤ တပါ တၢ်သိၣ်တၢ်သီ မ့တမ့ၢ် ထံကီၢ်ခိၣ်န့ၢ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သီကဲထီၣ်အခါ, မ့တမ့ၢ် ဖဲပုၤကီၢ်ဖိ မ့မ့ၢ် မိၢ်ပၢ်ပုၤကီၢ်ထွဲတၢ်တဖၣ် တအဲၣ်ဒီး မၤသကိးတၢ် လၢတၢ်လူၤပိၢ်မၤထွဲကီၢ်ရၣ် ဒီး ကီၢ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သီသန့အခါ, မ့တမ့ၢ် ဖဲပုၤကီၢ်ဖိ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဖိတၢ် လံၤ အတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ ကဲထီၣ်တၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘီ တခါခါ, ပကကိးဝဲဒၣ်ပၤကီၢ် ဒီး ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ် နဲသိးကဖဲဖိၣ် ယၢ်ကယၢ်အိၤ ဒီး တၢ်ကလိၣ်ဘၢလိၣ်ကီၢ်အိၤဆူညါ န့ၣ်လီၤ. ကီၢ်မၤသကိးတၢ်ဒီး ပၤကီၢ်ဝဲကျိၤ သ့ၣ်ဘီၣ်သးစၢ် အပၤကီၢ် တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

ပုၤကီၢ်ဖိ တၢ်ဖဲတၢ်မၤ ဒီး တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်

တၢ်ဒီးန့ၣ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် ဒီး တၢ်ဟံးဖိၣ်မၤသကိးတၢ်လၢ တၢ်ဂဲၤလိၣ်ကွဲးတဖၣ်အပူၤ

တၢ်အိၣ်ဝဲဒၣ်တဘျုးမံၤ လၢတၢ်လိၣ်ဘၣ်အိၤ လၢပုၤကီၢ်ဖိလၢ အကဟံးဖိၣ် မၤသကိးတၢ်လၢ ကီၢ်အတၢ်ဂဲၤလိၣ်ကွဲးအပူၤသ့ၣ်တဖၣ်အအိၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ အတၢ်သိၣ်တၢ်သီတနီၤ ဘၣ်တၢ်ဟံးလိၣ်အိၤလၢ ဟူရိၣ်တီၤထီၣ်ကီၢ် အပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ် ဒီး အဂၤတနီၤ ဘၣ်တၢ်ဟံးလိၣ်အိၤလၢ ဟူရိၣ်ကီၢ်ရၣ်လိၣ်ကဝီၤကီၢ် န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ယးတၢ်ဂ့ၢ်တခါအံၤ နမ့ၢ်အဲၣ်ဒီးထံၣ်အိၤ လၢ လၢပုၤပုၤန့ၣ်, ဝံသးစူၤ ဆဲးကျိးဘၣ် တၢ်ဂဲၤလိၣ်ကွဲးအခိၣ် မ့တမ့ၢ် တီၤထီၣ်ကီၢ်အဝဲဒၣ်ဒီး တက့ၢ်.

တၢ်ဂဲၤလိၣ်ကွဲး အတၢ်သိၣ်တၢ်သီ လီၤလီၤဆီဆီတခါ ဘၣ်တၢ်ဟံးပနီၣ်တ့ၢ်လံၤအိၤလၢ ထံကီၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီအပူၤ န့ၣ်လီၤ. ပုၤ ကီၢ်ဖိတဂၤလၢလၢ လၢ အမၤကမၣ် သဲစးတၢ်သိၣ်တၢ်သီ တၢ်တဘျီ ခိဖျိ တၢ်သူတၢ်မူတၢ်ဘျိး ဖဲတၢ်ဂဲၤလိၣ်ကွဲးအဆၢကတီၢ်န့ၣ် ,ကဘၣ်တၢ်စံၣ်ညိၣ်အိၤ, ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ကဘၣ်လီၤဘၣ်ယိၣ်ပူၤ, တၢ်ကဘၣ်ဘျီဘၣ်မၤဂ့ၤက့ၤအိၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ကလိၣ်ဘၢလိၣ် ကီၢ်အိၤ နဲတၢ်သိၣ်တၢ်သီအကျိၤအကျဲၤအိၣ်ဝဲအသိး, မ့တမ့ၢ် တၢ်ထုးယံၣ်ထီၣ် ကီၢ်ဘျိၣ်တၢ်စံၣ်ညိၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ် ကစံၣ်ညိၣ်ဆၢတဲၢ်အိၤအိၤ အလုၤအလၢလၢသီအိၣ်ဝဲအသိး, နဲတၢ်လၢအသ့ဝဲတဖၣ်,မ့တမ့ၢ် မ့ၢ်လၢအရၤလီၤကသံၣ်မူၤဘျိး လၢ တၢ်တြီၤဝဲ မ့တမ့ၢ် ညါသုးဖိညါဖိ,(နဲတၢ်ကွဲးဖျါထီၣ်တ့ၢ်အိၤလၢ ကလံၤထံးဒဲၣ်ခိထံၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ ၂၂-၄၂အပူၤ-SDCL 22-42)မ့တမ့ၢ် အိၣ်န့ၣ်,ဆဲးန့ၣ် ဒီးကသါန့ၣ် ကသံၣ်မူၤဘျိး ဆူအနီၢ်ခိအပူၤ,မ့တမ့ၢ် လၢကျဲၤအဂၤတဘီ ပၤန့ၣ်ဝဲကသံၣ်မူၤဘျိး တ ခါဂ့ၤတခါဂ့ၤ လၢတၢ်တြီၤအိၤ ဆူအနီၢ်ခိအပူၤ နဲကလံၤထံးဒဲၣ်ခိထံၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ ၂၂-၄၂-၁၅-SDCL 22-42-15-အိၣ်ဝဲအ သိး, ဟံးဖိၣ်မၤသကိးယုၣ်တၢ်ဒီး ကလံၤထံးဒဲၣ်ခိထံၣ် တီၤထီၣ်ကီၢ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ တၢ်ကရၢကရီ တသ့ဝဲလၢ တနံၣ်အတီၢ်ပူၤ နဲ ကီၢ်လံၣ်န့ၣ်လံၣ်လါ အိၣ်ဝဲဒၣ်အသိး စးထီၣ်ဖဲ အဘၣ်တၢ်စံၣ်ညိၣ်အိၤ, လီၤဘၣ်လၢယိၣ်ပူၤ, လိၣ်ဘၢလိၣ်ကီၢ်အဆၢကတီၢ်,မ့ တမ့ၢ် ဖဲတၢ်ထုးယံၣ်ထီၣ် ကီၢ်ဘျိၣ်တၢ်စံၣ်ညိၣ် အဆၢကတီၢ်အခါ န့ၣ်လီၤ. ပုၤကီၢ်ဖိတဂၤအံၤ မ့ၢ်အိၣ်မူလူၤပိၢ်မၤထွဲက့ၤ ကီၢ်အ တၢ်သိၣ်တၢ်သီဂ့ၤဂ့ၤ, မၤပုၤမူဒါလၢအလီၤဘၣ်အိၤ, ဒီး လဲၤတဲသကိးက့ၤတၢ်ဒီး ကီၢ်အပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ် ဒီး ဘျီဘၣ်က့ၤတၢ်ကီ တၢ်ခဲ ခဲလၢန့ၣ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်တမၤအဂဲၤလိၣ်ကွဲး လၢလၢ တနံၣ်အတီၢ်ပူၤ တခါန့ၣ်, တၢ်ကမၤစ့ၤလီၤန့ၣ်အိၤ အသိ ဖဲဝ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မ့ၢ်မၤကမၣ်ကဒီး သဲစးခံဘျီတဘျီ ခိဖျိ တၢ်သူတၢ်မူတၢ်ဘျိး လၢတၢ်ဂဲၤလိၣ်ကွဲးအပူၤန့ၣ်, ပုၤကီၢ်ဖိတဂၤန့ၣ် လုၤတက့ၤ မၤ သကိးက့ၤတၢ်ဒီး ကလံၤထံးဒဲၣ်ခိထံၣ် တီၤထီၣ်ကီၢ် တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ တၢ်ကရၢကရီ လၢတၢ်ဂဲၤလိၣ်ကွဲးအပူၤ တသ့ဝဲလၢနီၣ်တဘျီ ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပုၤကိၤဖိ လၢအမၤလိတၢ်လၢအဟံၣ် အတၢ်ဟံၣ်ဖျိၣ်မၤသကိးတၢ်

ပုၤကိၤဖိလၢ အတလဲၤမၤလိတၢ်လၢကိၤ ဘၣ်ဆၣ် မၤလိတၢ်လၢဟံၣ်တဖၣ် အိၣ်စ့ၢ်ကိးဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ ကမၤသကိးဘၣ်တၢ်လၢ ကိၤရှၢ်လိၢ်ကဝိၤကိၤ အတၢ်ဟူးတၢ်ဂၤတဖၣ်အပူၤ ဖဲအဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်မၤလၢပုၤ, ကိၤစဲၣ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သိ, ကလံၤထံးဒဲၣ်ခိထၣ်တၢ်ထီၣ်ကိၤ တၢ်ဟူးတၢ်ဂၤတၢ်ကရၢကရိ, ဒီး ကိၤရှၢ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သိသန့အတၢ်လိၢ်ဘၣ်, ဟံၣ်ယုၣ်ဒီး တၢ်ဂၤလိၢ်ကွဲးအတၢ်သိၣ်တၢ်သိ လၢအ ဘၣ်တၢ်ဟံၣ်ဖျိၣ်အိၣ်လၢ ကိၤဖိမိၢ်ပၢ် အလံာ်စိၣ်စုအပူၤတဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟူးတၢ်ဂၤအပူၤန့ၣ်တၢ်အိၣ်, တၢ်ကရၢကရိအပူၤပၢ်ဆၢတၢ်တဖၣ် ကဘၣ်ဟံးန့ၣ်မူဒါလၢ ကိၤဖိမၤလိတၢ်လၢဟံၣ်တဖၣ်အဂီၢ် ဖဲတၢ်ဟူးတၢ်ဂၤအဆၢကတီၢ် န့ၣ်လီၤ. (ကိၤကမံးတံာ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သိ IGD).

တၢ်ဟူးတၢ်ဂၤတဖၣ်

တၢ်ယုၣ်ထံၣ်သ့ၣ်ညါတၢ် ဟံၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ပုၤကိၤဖိလၢ အအိၣ်ဒီးတၢ်မၤနၢၤတဖၣ် အါတက့ၢ်မ့ၢ်ပုၤလၢ အမၤသကိးတၢ်လၢ ကိၤအတၢ်ဟူးတၢ်ဂၤအပူၤ သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟူးတၢ်ဂၤအိၣ်တဘျုးမံၤ လၢဟူၣ်ရိၣ်တၢ်တီၤကိၤဖိတဖၣ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. ပုၤကိၤဖိ တဖၣ် ပဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအဝဲသ့ၣ်လၢ ကယုၣ်ထံၣ်န့ၣ်ဝဲ မ့ၢ်တၢ်ဂၤလိၢ်ကွဲးဖဲလဲၣ်တခါလၢ အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်သးဝဲအိၣ်ကတၢ် ဒ်သိး အဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဒီးပုၤ ကသ့အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.

ဒွဲးလၢကူၣ်သ့ တၢ်ဟူးတၢ်ဂၤတဖၣ်

- တၢ်ဒုတၢ်အူတၢ်သူဝံၣ်သးဆၢ... သံကျံကူၣ်လၢ အဆၢထၢၣ် မ့တမ့ၢ် ဟးယုယု, သံကျံကူၣ်မူးသးဖုံ, ကွဲးသံကျံကူၣ်, ဖဲးသံ ကျံကူၣ်, တၢ်ဂၤလိၢ်ကွဲး အိၣ်ဒီး တၢ်ကံယၢ်အလွဲၢ်တဖၣ်, တၢ်သးဝံၣ်ရိမူးသးဖုံ, တၢ်သးဝံၣ် ရိ ကျဲၣ်ကျိယုၣ်, တၢ်သးဝံၣ်ရိလၢ ပုၤကူကၢတၢ်ဒ်သိးသိး, တၢ်သးဝံၣ်လၢ ပုၤသးဝံၣ်ဝဲတ ဘျုးဂၤ ဘၣ်ဆၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်သံကျံပိးလီၤဘၣ်.
- တၢ်ကတိၤဂ့ၢ်လိၢ်.. ပုၤမၤထီၣ်သိတၢ် တၢ်ကတိၤဂ့ၢ်လိၢ်, တၢ်သိၣ်တၢ်သိသန့ အတၢ်ကတိၤဂ့ၢ်လိၢ်ဖးထီၣ်, လုခၢၣ် ဒီ ကလး တၢ်ကတိၤဂ့ၢ်လိၢ်, တၢ်ကတိၤ ထးသ့.
- တၢ်ဂၤဒိပူ.. တၢ်ဂၤပြၢ တၢ်ဂၤဒိပူ.
- တၢ်ဖဲးကျဲးထီၣ်ရၢလီၤ.. လံာ်န့ၣ်လံာ်လၢ ဒီး ကိၤအတၢ်ကစိၣ်.

တၢ်လိၢ်ကွဲး တၢ်ယုၣ်တၢ်စံၣ်

	ဖိၣ်ခွါဖိတဖၣ်	ဖိၣ်မုၢ်ဖိတဖၣ်
သ့ၣ်လၢၣ်လီၤဆၢကတီၢ်	တၢ်ယုၣ်ဖးထီၣ် အမဲရကၤဖျၢၣ်ထူ ဖျၢၣ်ဒိ ဖျၢၣ်ထူ	တၢ်ယုၣ်ဖးထီၣ် ဖျၢၣ်ပီၢ် ဖျၢၣ်ပၤ တၢ်ပြၢတၢ်ကးကလံာ်ဒီးကိးပသူဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါ ကိးပသူဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအိၣ်ဒီးမိၢ်ပုၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂၤ ဖျၢၣ်ထူ
တၢ်ဂီၢ်ခါ,	ဖျၢၣ်သ့ တၢ်ကနီၤလိၢ်သး	ဖျၢၣ်သ့ တၢ်ဂၤဂ့ၢ်က့ၢ်ဂီၤ ကိးပသူဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအိၣ်ဒီးမိၢ်ပုၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂၤ တၢ်ဂၤကလံာ်
တၢ်ကိၤထီၣ်သိကတီၢ်	တၢ်ယုၣ်ပြၢ ဖျၢၣ်ပၤ	တၢ်ယုၣ်ပြၢ ဖျၢၣ်ဒိ

ကရုတဖန် ဇီး တာ်ကရုကရိတဖန်

တာ်ဂဲဒီပူအကုာ်... နှ်အိးထိာ်အသးလၢ ပုကိးဂးဒဲးအဂီၢ် ဇီး တာ်ဂဲလိာ်ကွဲတခါအံၤ ပုကိးဖိဖဲမၤသကိးတာ် အါနှ်တာ်ဂဲလိာ်ကွဲအဂါ နှ်လီၤ.ပုဂဲလိာ်ကွဲကုာ်ဖိတဖန် ကဘၣ်အိာ်ဝဲလၢ တာ်ဂဲလိာ်ကွဲလိာ် အလိာ်ခံ ဇီး ကဘၣ်ကူကၤထီာ် တာ်ကုတာ်ကၤ လၢတာ်ဒုးနှ်တာ်ဒိတာ်တဲာ်အဂီၢ် ဇီး ကဘၣ်မၤယံမၤလၢထီာ်အသး နှ်လီၤ. ကျိာ်စုလၢ အဝဲသ့ၣ်မၤနှ်ဝဲ လၢတာ်ဂဲကလံာ်တခါအံၤအဂီၢ် အဝဲသ့ၣ်ကသ့ဝဲလၢ နံာ်ကတၢာ် ဖဲတာ်မၤတာ်ဟ့ၣ်လၢဟ့ၣ်ကပီၤ ပုကိးဖိအမူးအခါ ကအိာ်ဒီးတာ်အိာ်တာ်အိ အဂီၢ်နှ်လီၤ.သရၣ်မုာ် ဖါရံာ် မ့ၢ်ပုဟ့ၣ်ကုာ်တာ် ဘၣ်ယးတာ်ဖဲတာ်မၤတခါအံၤ နှ်လီၤ.

ဆူညါမုာ်ကျိာ်ဝဲကွာ် ခိာ်နာ်လၢ အမဲရကၤအဂီၢ်(FBLA)....နှ်မ့ၢ်ဝဲတာ်ကရုကရိတခါလၢ အအိးထိာ်အသးလၢ ပုကိးဖိလၢအဆဲးလီၤအမံၤတဖန် အဂီၢ် မ့တမ့ၢ် အိာ်တၢ်ဒီးမုာ်ကျိာ်ဝဲကွာ်အတာ်ဖဲတာ်မၤ မ့တမ့ၢ် မၤလိာ်လၢခိာ်ဖျါထီာ်အတီၤပူတဖန် အဂီၢ် နှ်လီၤ.တာ်ဟူးတာ်ဂဲ အကုာ်တခါအံၤ အိာ်ဒီးကျိာ်ကျဲအါမးလၢ ကမၤနှ်စုလၢပုတဝါအပူမုာ်ဂ့ၤ,ဒီးလၢပုတဝါတာ်ဟူးတာ်ဂဲအပူမုာ်ဂ့ၤ လၢဒိတနံာ်ညါအတီၤပူ နှ်လီၤ.ပုကိးဖိ တာ်ကရုကရိတခါအံၤ ဟူးဂဲတၢ်လၢလိာ်ကဝီၤပူမုာ်ဂ့ၤ, ကီၢ်ဖဲာ်အပူမုာ်ဂ့ၤ,အမဲရကၤထံကီၢ်ဒိတဘၣ်ညါမုာ်ဂ့ၤ အတာ်ပြၢအပူ ဇီး အတာ်အိာ်ဖိာ်ရိာ်အပူ နှ်လီၤ.သရၣ် ခါဒၣ် မ့ၢ်ပုဟ့ၣ်ကုာ်တာ် လၢတာ်ဖဲတာ်မၤတခါအံၤအပူ နှ်လီၤ.

ဆူညါပုကုစံာ်ဖိ လၢအမဲရကၤအဂီၢ်(FFA). နှ်အိးထိာ်အသးလၢ ပုကိးဖိလၢအဆဲးလီၤအမံၤ လၢတာ်သ့ၣ်တာ်ဖျးတာ်ကုာ်ဘၣ်ကုာ်သ့ တာ်မၤလိာ်အပူတဖန်အဂီၢ် နှ်လီၤ. တနံာ်တဘျီ ကုာ်ဖိတဖန် စးထီာ်ဟူးဂဲအတာ်မၤ ခိဖျါ ကွာ်ထွဲဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိဖဲတာ်မၤကီၢ်ဖဲတာ်ဆါတာ်ပူအမူး(State Fair)အခါနှ်လီၤ.ကျိာ်စုလၢအမၤန့ၢ်ဝဲ အအါကတၢာ်လၢ အတာ်ဟူးတာ်ဂဲအပူမ့ၢ်ဝဲတာ်ဆါ တာ်သၣ်တာ်ဖျါဖဲခရံာ်အိာ်ဖျါအလါ နှ်လီၤ.ဖဲကီၢ်ဖဲတာ်အိာ်ဒီး အတာ်ပြၢအခါ အဝဲသ့ၣ်မၤသကိးတာ်လၢ တာ်တီခိာ်ရိာ်ခဲတာ်ဒီး တာ်ဆါတဲာ်တာ်တဖန် နှ်လီၤ. ဖဲနံာ်ကတၢာ် တာ်ဟူးတာ်ဂဲအလိာ်ခံ အိာ်စ့ၢ်ကိးဒီး တာ်ဟ့ၣ်လၢဟ့ၣ်ကပီၤ အမူးသးဖံ ဇီး ဖဲနှ်အခါ အိာ်စ့ၢ်ကိးဒီး တာ်အိာ်တာ်အိနှ်လီၤ.သရၣ် ဖိးစမၢ် မ့ၢ်ပုဟ့ၣ်ကုာ်ဟ့ၣ်ဖဲတာ် လၢတာ်ဖဲတာ်မၤတခါအံၤအပူန့ၢ်လီၤ.

ကွၢ်မနံာ်ဖိအကုာ်.. နှ်အိးထိာ်အသးလၢ ပုကိးဖိကိးဂၤ လၢအဆဲးလီၤအမံၤတဖန် အဂီၢ် မ့တမ့ၢ် ပုလၢအယုထၢမၤလိ ကွၢ်မနံာ်အကျိာ်တဖန်အဂီၢ် နှ်လီၤ.ပုကုာ်ဖိတဖန် အိာ်စ့ၢ်ကိးဒီး ကျိာ်ကျဲတဘျးဘိလၢ တာ်ကမၤနှ်စုအဂီၢ် လၢတနံာ်အတီၤပူနှ်လီၤ.ပုကုာ်ဖိတဖန် မၤလၢကပီၤစ့ၢ်ကိး ပုကွၢ်မနံာ်ဖိအနံၤသဘျီ တဘျးခါ နှ်လီၤ. သရၣ်မုာ် ဟိးဖိထံာ် မ့ၢ်ပုဟ့ၣ်ကုာ်တာ်လၢ တာ်ဖဲတာ်မၤတခါအံၤအပူ နှ်လီၤ.

အ့ၣ်-အကုာ်(H-club)..နှ်အိးထိာ်အသးလၢ ပုလၢအဂဲလိာ်ကွဲ ဇီးနှ်ဘၣ်တာ်မၤနၢၤအလံာ်တဖန် ဟ်ယုာ်ဒီး ပုဟ့ၣ်ဂံာ်ဟ့ၣ်ဘါတာ်ဖိအခိာ်,ပုပၤဆုာ်တာ်တဖန် နှ်လီၤ.အ့ၣ်-အကုာ် ညီန့ၢ်ဆါဝဲဆုကၤတဖန် ဖဲကီၢ်ဖဲမၤပုတဖုဒီးတဖုအိာ်ဒီးအတာ်ပြၢလိာ်သးအခါ နှ်လီၤ. ဒီး,ဒိတာ်လိာ်အသိး,ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ကုာ်တဖုအံၤ ကြၢးယုစ့ၢ်ကိးစုလၢ တာ်မၤစၢၤကွဲအတာ်တိာ်ကျဲအဂီၢ် နှ်လီၤ. တာ်ဟူးတာ်ဂဲတခါအံၤ ဘၣ်တာ်မၤအိၤလၢဒိတနံာ်ညါအတီၤပူ ဘၣ်ဆၣ် ညီန့ၢ် တာ်ဟ်ပနီာ်အိၤဖဲတာ်မၤတာ်ဂဲလိာ်ကွဲအဆၢကတီၢ် နှ်လီၤ.သရၣ်ရိထီာ် မ့ၢ်ပုဟ့ၣ်ကုာ်တာ်လၢ တာ်ဖဲတာ်မၤတခါအံၤအပူ နှ်လီၤ.

ဟံာ်ပီ တာ်မၤမုာ်ကျိာ်ဝဲကွာ် ဘၣ်ထွဲဒီး တာ်လုာ်အိာ်နီၢ်ခိးသမူ(HERO)...နှ်အိးထိာ်အသးလၢ ပုဆံတတီၤကွဲဖိတဖန် ဒီးပုဆံခံတီၤကွဲဖိတဖန်လၢ အဆဲးလီၤအမံၤလၢ တာ်ယုထံာ်နှ် တာ်အိာ်တာ်အိအတာ်မၤလိအတီၤတဖန်အဂီၢ် နှ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်အိာ်ဒီး တာ်ဟူးတာ်ဂဲအါမး လၢကမၤနှ်ကျိာ်စု ဒ်အမ့ၢ် ဖဲတာ်မၤဟီၤလံာ်နံၤသဘျီအခါ ဒီး တာ်ဆါတာ်ပူကိာ်ခိးခံာ် ဖဲခရံာ်အိာ်ဖျါလါအခါ နှ်လီၤ.တာ်ယုထံာ်နှ်တာ်အိာ်တာ်အိ အတာ်မၤလိအတီၤ အိးထိာ်စ့ၢ်ကိး တာ်အိာ်ကျးတဖျါာ် လၢတာ်သ့အိၤလၢ တာ်ယုအါထီာ်ဟံာ်ရိာ်(HERO)ကျိာ်စု နှ်လီၤ.တာ်အံၤမ့ၢ်စ့ၢ်ကိး တာ်ခွဲးတာ်ယာ်တခါလၢ ပုကိးဖိ ကကွဲးလိအသး ဒ်သိး အကအိာ်ဒီး တာ်အိာ်ကျး အတာ်သ့တာ်ဘၣ်အဂီၢ် နှ်လီၤ. သရၣ် မုာ်အဲး မ့ၢ်ပုဟ့ၣ်ကုာ်တာ်လၢ တာ်ဖဲတာ်မၤတခါအံၤအပူ နှ်လီၤ.

ဟိတ်ခိတ်ဘီမုါအကဂူါ... နှင့်အိးထိတ်အသးလၢ ပုၤကွီဖိကိးဂၤဒဲးအဂီၢ် နှံၣ်လီၤ. တၢ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဟ်ပနီၣ်တၢ်လံအီၤ ဒ်သိး အက မၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီ တၢ်ဆဲးတၢ်လၢအါမံၤအါကလုာ် အတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢၢ်,အတၢ်မၤဖဲသးခွဲးယၢ်,ဒီးတၢ်တူၢ်လိာ်တၢ်အါၣ်လီၤ အီၤလီၤ ဖဲတၢ်မၤဒိတ်ထီၣ် တၢ်ရူလိာ်မုာ်လိာ်လၢ ပုၤကွီဖိအကျါ ဒီး ဟူရိၣ်ပုၤတဝၢအကျါ နှံၣ်လီၤ.ကွီဖိတဖၣ်,မိၢ်ပၢ်တဖၣ်,သ ရၣ်,မုာ်တဖၣ်,ဒီးပုၤတဝၢတဖၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ ကဟ့ၣ်ခိဟ့ၣ်နီၤလီၤ အတၢ်လဲၤခိဖျိဆူ ဟိတ်ခိတ်ဘီမုါ နှံၣ်လီၤ .တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ် ဟ်ယုာ်ဒီး တၢ်တဲလီၤ တၢ်ဆဲးတၢ်လၢအါမံၤအါကလုာ်, ဟိတ်ခိတ်ဘီမုါ တၢ်ဂီၤမုာ်န့ၢ်,တၢ်မၤလၢကပီၤ ဟိတ်ခိတ်ဘီမုါ အနံၤသဘျုးတဖၣ်,ကလုာ်န့ၣ် တၢ်ဂဲၤကလံာ်အကဂူါ,ကလုာ်န့ၣ် အနီၣ်ကစၢ်တၢ်အိၣ်အမူး,ဒီးအိၣ်ဒဲးအဂၤအါ မး နှံၣ်လီၤ.ဟိတ်ခိတ်ဘီမုါ အကဂူါမုာ်ကျဲးဒိတ်တဘိလၢ တၢ်ကထံၣ်လိာ်ဘၣ်သးဒီး ပုၤလၢအအိၣ်လၢဟိတ်ခိတ်ချၢတဖၣ်,သ့ၣ် ညါပုၤဂၤ အတၢ်အိၣ်မူအကျဲး,ဒီးပုၤဂၤအတၢ်ဆဲးတၢ်လၢလုာ်ထုၤသနူ အတၢ်အိၣ်သးတဖၣ် နှံၣ်လီၤ.

နီၣ်ဝံာ်ခံအကဂူါ.... နှံၣ်မုာ်ဝဲကဂူါတခါလၢ အရူလိာ်ဘၣ်ထွဲလိာ်အသးဒီး ခံၣ်ဝါနံၣ်(Kiwanis)တၢ်ကရၢကရိ နှံၣ်လီၤ. နီၣ်ဝံာ်ခံအ ကဂူါတခါအံၤန့ၣ် အိးထိတ်အသးလၢ ပုၤကွီဖိကိးဂၤဒဲး လၢအသးစဲဘၣ်ယး တၢ်မၤစၢၤပုၤတဝၢအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤ အတၢ်တိာ် ကျဲးတဖၣ်အဂီၢ် နှံၣ်လီၤ.သရၣ် ဟဲနရံး မုာ်ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတၢ် လၢတၢ်ဖဲးတၢ်မၤတခါအံၤအပူၤ နှံၣ်လီၤ.

ထံကီၢ်တၢ်ဟ့ၣ်လၢဟ့ၣ်ကပီၤတၢ်ကရၢကရိ.. ဒ်အဒိးသနူထီၣ်အသးလၢ ထံကီၢ်အတၢ်နဲၣ်ကျဲးအပူၤ အသိးန့ၣ်,ပုၤတဆံတတီၤဒီး ပုၤတဆံခံတီၤကွီဖိတဖၣ် ဘၣ်တၢ်တူၢ်လိာ်အီၤလၢ ထံကီၢ်တၢ်ဟ့ၣ်လၢဟ့ၣ်ကပီၤ တၢ်ကရၢကရိအပူၤ နှံၣ်လီၤ.ပုၤကွီဖိလၢအ ကန့ၣ်လီၤဆူ တၢ်ကရၢကရိအဝဲအံၤအပူၤန့ၣ် အလံာ်မးပၢ်ဖျိအပတီၢ်ကဘၣ်အိၣ်ဝဲ ၃.၅နှံၣ်လီၤ.တၢ်ယုထၢတဖၣ် ဒီးသနူ ထီၣ်အသးလၢ ပုၤကွီဖိတဖၣ် အကူၣ်သ့စ့ဆိၣ်ထွဲ,လုာ်သကဲာ်ပဝး,တၢ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲ,ဒီးတၢ်ဖဲးတၢ်မၤအဖိခိၣ် နှံၣ်လီၤ.ပုၤတ ဆံတတီၤကွီဖိတဖၣ် ကဘၣ်တၢ်ယုထၢဟ်ပနီၣ်အီၤဖဲ တၢ်ကီၢ်ထီၣ်သိအဆၢကတီၢ် ဒီး ပုၤတဆံခံတီၤကွီဖိတဖၣ် ကဘၣ်တၢ် ယုထၢဟ်ပနီၣ်အီၤဖဲ သ့ၣ်လၢနီၣ်အဆၢကတီၢ် နှံၣ်လီၤ.ပုၤကွီဖိတဖၣ် ကဘၣ်မၤတၢ်တဘျုးမံၤ တဘျုးကလုာ် လၢပုၤတဝၢ အတၢ်တိာ်ကျဲးအပူၤ လၢဒိတနံၣ်ညါအပူၤ နှံၣ်လီၤ.သရၣ်မုာ် ဘဲဒၢၣ်ဘၢး မုာ်ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတၢ်လၢ တၢ်ဖဲးတၢ်မၤတခါ အံၤအပူၤ နှံၣ်လီၤ.

တၢ်သုဖဲသးညီကဂူါ... နှံၣ်အိးထိတ်အသးလၢ ပုၤကွီဖိလၢ အဆဲးလီၤအမံၤလၢ ဟူရိၣ်တီၤထီၣ်အပူၤ ကိးဂၤဒဲးအဂီၢ်နှံၣ်လီၤ. က ဂူါတဖုအံၤ အတၢ်ပညိၣ်ကွါစိမုာ်ဝဲ ကမၤဆူၣ်ထီၣ်အသး ဒီး တၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲးတဖၣ်လၢ တၢ်မၤလိလၢတီၤဒၢးချၢတဖၣ် အတၢ် ဟူးတၢ်ဂဲၤ ဖဲဟူရိၣ်တီၤထီၣ် ခိဖျိ တၢ်ဒုးနဲၣ်ဖျါထီၣ် ကွီအတၢ်ပနီၣ်,ကရၢကရိတီခိၣ်ရိၣ်မဲ တၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲး လၢတၢ်ကတီၤအဂ့ၢ် တဖၣ် ဒီး ကရၢကရိတီခိၣ်ရိၣ်မဲစ့ကိး တၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲးတဖၣ် ဖဲတၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲးအဆၢကတီၢ် နှံၣ်လီၤ.ဒ်လဲၣ်ဂ့ၤဂ့ၤ, ကဂူါတဖု အံၤ ဒုးနဲၣ်ဖျါထီၣ် အတၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲး အတၢ်ဟ်သးလၢအဂ့ၢ် လၢအဘၣ်တၢ်ကိးအီၤလၢ ကလံာ်ထံးဒဲၣ်ခိထံၣ်တီၤထီၣ် တၢ်ဂဲၤ လိာ် ကွဲးတၢ်ကရၢကရိ(SDHAA)နှံၣ်လီၤ.သရၣ်မုာ် စတဲလံာ် မုာ်ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်လၢ တၢ်ဖဲးတၢ်မၤတခါအံၤအပူၤ နှံၣ်လီၤ.

လီၤခိဖျါတၢ်သံကွါပွါပွါ....နှံၣ်အိးထိတ်အသးလၢ ပုၤကွီဖိကိးဂၤဒဲးလၢ အဆဲးလီၤအမံၤလၢ ဟူရိၣ်တီၤထီၣ်အပူၤနှံၣ်လီၤ.ပုၤကွီ ဖိတဖၣ် ဟ်ဖျိထီၣ်အသး ၃-၄ ဂၤတကဂူါ ဒီး ပြၢလိာ်အသးလၢ အတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢၢ်အါမံၤ ဒီး ဆဲးကျိးလိာ် စ့ကိးအ သးလၢ တၢ်ဂ့ၢ်အါမံၤ ယုာ်ဒီးကွီတဖၣ်လၢ အအိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးလၢ ကလံာ်ထံးဒဲၣ်ခိထံၣ်အပူၤ နှံၣ်လီၤ.သရၣ်မုာ် ဩဝါၣ် မုာ်ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်လၢ တၢ်ဖဲးတၢ်မၤတခါအံၤအပူၤ နှံၣ်လီၤ.

စပဲနံးအကဂူါ... နှံၣ်အိးထိတ်အသးလၢ ပုၤကွီဖိတဂၤဂ့ၤတဂၤဂ့ၤ လၢအဆဲးလီၤအမံၤလၢ အကမၤလိစပဲနံးကျိာ် သ့ၣ်တဖၣ်နှံၣ် လီၤ.ကိးနံၣ်ဒဲး ကဂူါဖိတဖၣ်အံၤ မၤစၢၤပုၤဖိၣ်ယဲဖိလၢ အအိၣ်လၢ မဲးကစံၣ်ကိၣ်အကီၢ်တဖၣ် နှံၣ်လီၤ. ကဂူါဖိတဖုအံၤ ညီ န့ၢ် လဲၤထီၣ်ဝဲလုာ်တၢ်ဆဲးတၢ်လၢအမူး ဖဲကလံာ်ထံးဒဲၣ်ခိထံၣ် ဖျိစိမိကွီဖိ(SDSU)နှံၣ်လီၤ.ကဂူါတဖုအံၤ မၤလၢကပီၤဝဲ လဲးတ့ၢ် အမဲရကၢအနံၤသဘျုးအမူးတနီၤ စ့ကိးနှံၣ်လီၤ.

ပုၤကိၤဖိအကိၤကးကရၢ... န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ယုထၢအိၤလၢ ပုၤကိၤဖိအကၢၣ်အကျါ ငံၤသိးအကၢၣ်န့ၣ်ဖျါထီၣ်အတိၤ ဒီး တၢ်န့ၣ်လီၤဆူ ပုၤကိၤဖိတၢ်အကျါ စ့ၢ်ကိး န့ၣ်လီၤလၢတၢ်ကဖၢန့ၣ်လီၤ လံာ်က့ၤလၢတၢ်ဖိၣ်တၢ်ဖးအဂီၢ်, ခၢၣ်စးလၢ အဒီးယုထၢအသးတဖၣ် အလီၢ်အိၣ်စ့ၢ်ကိးလၢ ကဟဲဟံၣ်ဖိၣ်ထီၣ်အသး ဒီး အိၣ်ဒီးအပုၤတတိၤယိးဒီးအိၤ အဂၤ၂၀အတၢ်ကွဲးလီၤအမံၤ ဒီး အုၣ်အသး လၢအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.ခၢၣ်စးတဖၣ်အံၤ အိၣ်ဒီးမုၢ်ဒါလၢ တၢ်မၤတၢ်ဆၢတဲာ်တဖၣ် လၢတၢ်လၢ အကဟဲမၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး ဟူရိၣ် တၢ်ထီၣ်တဖၣ်, ဝဲကိၤအိၣ်ဒီး အတၢ်ရူလိာ်မုၢ်လိာ် အနွံအခါ အဝဲသ့ၣ် ကဘၣ်တိခိၣ်ရိၣ်မဲစ့ၢ်ကိးတၢ်, ဒီးဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဟူး တၢ်ဂဲၤအါမံၤ လၢပုၤကိၤဖိအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.သရၣ်မုၢ် ၅၂, သရၣ်မုၢ် ရၢဘုး, သရၣ် ရဲးကံၣ် ဒီး သရၣ် မ့ဒိၣ်စတဲး မ့ၢ်ပုၤတဖၣ် လၢအဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတၢ် လၢတၢ်ဖဲးတၢ်မၤတခါအံၤအပူၤ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤန့ၣ် တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအလံာ်မဲၣ်ဖျါၣ်

ဟူရိၣ်အလံာ်ကွဲးဖျါအိၣ်ဒီးတၢ်ဂီၤ ကဲထီၣ်ဝဲ ကိၤအ ဖိးသဲးစး တၢ်ဟ့ၣ်လၢဟ့ၣ်ကပီၤ အလံာ်မဲၣ်ဖျါၣ် ဒီး ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤ အိၤဆူ ပုၤလၢအဘၣ်တၢ်ယုထၢအိၤတဖၣ် န့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအဒီးန့ၣ် တၢ်လၢကပီၤအဝဲအံၤ ကသိးဘၣ်ဝဲ ဖိးသဲးစး ဆုကၤ ကွဲးခဲး အလွဲၢ်ဂီၤဘီ ဒီးသူ လၢအအိၣ်ဒီးလံာ်မဲၣ်ဖျါၣ်တဖၣ်အံၤ န့ၣ်လီၤ. မ့တမ့ၢ်လၢ လံာ်မဲၣ်ဖျါၣ်အဝဲအံၤ ဘၣ်တၢ်ကျးလီၤ အိၤဒ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ ဒ်အမ့ၢ် တၢ်ဟ့ၣ်လၢဟ့ၣ်ကပီၤအသိးဘၣ်န့ၣ်, တၢ်အံၤအလုၢ်အပူၤ တအိၣ်ဝဲဘၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ပနီၣ် တၢ်ဂီၤတခါအံၤ နကဘၣ်န့ၣ်ပၢ်အိၤလၢ တၢ်ကဘၣ်ဂုၢ်ကျဲးစၢၤ ငံၤသိးနကမၤန့ၣ်အိၤ, တမ့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်တခါလၢ နမၤသကိးတၢ် အယိ နဒီးန့ၣ်ဘၣ်အိၤ ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကိၤ လံာ်ပရၢ တၢ်ဟ့ၣ်လၢကပီၤ

လံာ်မဲၣ်ဖျါၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီသနူ လၢအဘၣ်တၢ်ဟံးန့ၣ် တူၢ်လိာ်အိၤလၢ ဟူရိၣ်တၢ်ထီၣ်အံၤ အိၣ်ဒီးအတၢ်ပညိၣ်လၢ တၢ်ကသူ အိၤလၢအဘျးအိၣ် ဒီး ကြးဝဲဘၣ်ဝဲ လၢပုၤလၢ အဟံၣ်ဖိၣ်မၤသကိးတၢ်ဖိ ကိးဂၤဒဲးအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. ပနာ်လၢတၢ်အဝဲအံၤ မ့ၢ်ဝဲတၢ် ခွဲးတၢ်ယာ်တခါလၢ ကိၤအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအပူၤ ဒီး တူၢ်ဘၣ်လၢ လံာ်မဲၣ်ဖျါၣ်တခါအံၤ ကဟ့ၣ်ဆူၣ်ထီၣ် ပုၤကိၤဖိအသး ငံၤသိး အက ဟံၣ်ဖိၣ်မၤသကိးတၢ်လၢ တၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲးအပူၤ အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.

ကိၤအတၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲး တခါဒီးတခါ အိၣ်ဒီးတၢ်လိာ်ဘၣ် လၢအလီၤဆီလိာ်အသး လၢတၢ်ကမၤန့ၣ် လံာ်မဲၣ်ဖျါၣ်ဝဲအံၤအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဘိၣ် လၢအဟံၣ်ယုာ်ဒီး “ဘိၣ်သိၣ်တၢ်နာ်” တၢ်ကိးလိထံးသး အတၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ်, ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်အလၢအပဲၤ လၢတၢ်လိာ်ဘၣ် အိၤလၢ လံာ်မဲၣ်ဖျါၣ်တခါအံၤအဂီၢ် နလဲၤမၤန့ၣ်အိၤဝဲ တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအပူၤန့ၣ်တၢ်အအိၣ် မ့တမ့ၢ် ဝဲဟူရိၣ်တၢ်ထီၣ်ကိၤ သ့ဝဲ န့ၣ်လီၤ.

ပုၤကိၤဖိ တၢ်ဂဲၤကလံာ်

တၢ်ဂဲၤကလံာ် ဒီး တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ အဂုၢ်အဂၤခဲလၢာ် ကဘၣ်တၢ်တိခိၣ်ရိၣ်မဲ အံးထွဲကွၢ်ထွဲအိၤလၢ ဟူရိၣ်တၢ်ထီၣ်ကိၤ ပုၤမၤတၢ်ဖိ တ ဖၣ် န့ၣ်လီၤ. ဝဲပုၤကိၤဖိ န့ၣ်လီၤဆူ တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအပူၤန့ၣ်, အဝဲဟးထီၣ်ဆူတၢ်ချါ ဒီး ဟဲက့ၤန့ၣ်လီၤကဒါက့ၤ တသ့ဘၣ် န့ၣ်လီၤ . ပုၤကိၤဖိလၢအတမ့ၢ် ဟူရိၣ်တၢ်ထီၣ်ကိၤဖိ လၢအဟဲဆူမူးအဝဲအံၤအပူၤ ဒ်ဟူရိၣ်တၢ်ထီၣ်ကိၤဖိအပုၤတမ့ၢ်အသိးတဖၣ် ကဘၣ်မုထွဲ တၢ်သိၣ်တၢ်သီ ဒ်ပုၤကိၤဖိတဖၣ်အသိး ဒီး ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ကဘၣ်ဆဲးလီၤဆီအမံၤ န့ၣ်လီၤ. ကိၤအတၢ်ဂဲၤကလံာ် ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤ စၢၤအိၤလၢကိၤ ဒီး တၢ်သိၣ်တၢ်သီ ဒီး တၢ်ဆၢမိၣ်န့ၣ်သးလီၤခဲလၢာ် လၢလုလၢသကဲာ်ပဝးအဂီၢ် တၢ်ကဘၣ်လုၤပိာ်မၤထွဲအိၤ န့ၣ် လီၤ. ပုၤကိၤဖိလၢ အဘၣ်တၢ်တြီအိၤ လၢကိၤအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအပူၤ ခိဖျိ အအိၣ်ဒီးလုလၢသကဲာ်ပဝး လၢတၢ်တူၢ်လိာ်အိၤတသ့တ ဖၣ်န့ၣ် ကဘၣ်တၢ်တြီအိၤလၢ ခါဆူညါတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအပူၤတဖၣ် စ့ၢ်ကိး န့ၣ်လီၤ.

တီထွင်မှု တာဝန်ကလေးအဖွဲ့

ဆံတတီ၊ ဒီး ဆံခံတီကွဲဖိ လာအအိန်ဒီး တာဒိကနဂုၤဂုၤ ဖဲကွဲတဖၣ် ဟဲကွဲယုၣ် အတၢ်အိန်တီ လာအတထီၣ်ကွဲဖဲ ဟူရိၣ်တီထွင်တဖၣ် သုဝဲန့ၣ်လီၤ. ပုၤလာအတမ့ၢ် ဟူရိၣ်တီထွင်တဖၣ် မ့ၢ်အိန်ဒီး ဟဲကိးအတၢ်အိန်တီန့ၣ် ကဘၣ်ဆဲးလီၤဆီအမံၤ ဖဲကွဲခိန်အဝဲဒၤဒီး, ခဲအံၤအမံၤအိန်လာတီထွင်ကွဲ, မ့တမ့ၢ် အသးန့ၣ် တပွဲထီၣ်ဒီး ၂၁န့ၣ် တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကမျာ်တၢ်ကစီၣ် အလီၢ်

ကမျာ်တၢ်ကစီၣ်လီၢ် ကတဲာ်ကတီၤဝဲ လံာ်တၢ်ယဲၤမုၢ်န့ၣ်တဖၣ်, လံာ်ကွဲးနီၣ်တဖၣ်, လီလံာ်ဖးတဖၣ်, လံာ်တၢ်ကစီၣ်တဖၣ်, ဒီး တၢ်ဖိတၢ်လံၤအဂၤတဖၣ် ဟဲယုၣ်ဒီး ခိၣ်ဖျူထၢၣ်, လီယဲၣ်ကွဲၤတဖၣ်, ဒီးတၢ်ကွၢ်ယုၣ်ဖးလံာ်လၢခိၣ်ဖျူထၢၣ်အပူၤ န့ၣ်လီၤ. ပုၤကွဲဖိတဖၣ် တၢ်ဟ့ၣ်အီၤ တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢ ကမၤလိတၢ်လၢ တၢ်ဘျုးဘျုးဘျုးဘျုးအပူၤ န့ၣ်လီၤ. ဒ်သိး တၢ်ကဆဲးအိန်ဒီး ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်ဆူညါ လၢတၢ်ကသူလံာ်ရိၣ်ဒီးအဂီၢ်န့ၣ်, ပုၤကွဲဖိတဖၣ် တၢ်ဆၢမုၢ်လၢလၢ အဝဲသ့ၣ်ကလံာ်ယာ်ဝဲအခိၣ်ဂီၤ (ID)ဒီး လူၤပိာ်မၤထွဲ လံာ်ရိၣ်ဒီးအတၢ်သိၣ်တၢ်သိ ဟဲယုၣ်ဒီး တၢ်ဟံးဖးလံာ် ဒီး မုၢ်န့ၣ်လၢတၢ်ကဘၣ်ဟဲဆုၢ်က့ၤလံာ် အတၢ်သိၣ်တၢ်သိသန့တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတၢ် အလီၢ်

ကွဲအပူၤဟ့ၣ်ကူၣ်တဖၣ် အိၣ်ကတီၤအသးလၢ ကမၤစၢၤပုၤကွဲဖိ လၢတၢ်ဂ့ၢ်တဘျုးမံၤ လၢအပာ်ယုၣ်ဒီး တၢ်မၤစၢၤလၢတၢ်တဲဖျါအီတသ့ လၢပုၤကွဲဖိအနီၢ်တဂၤအဂီၢ် ဒီး လံာ်လဲၣ်တၢ်ကီတၢ်ခဲ, လံာ်တၢ်ရဲၣ်လီၤကွဲၤလီၤတဖၣ်, တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူ တၢ်တီၢ်က့ၤ, ဒီး ဆူညါ တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တဖၣ် အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်သူၣ်လဲၣ်သးလဲၣ် ဖဲတၢ်ဂဲၤလီၢ်ကွဲအဆၢကတီၢ်

ဟူရိၣ်တီထွင်ကွဲ ထီဘိအိၣ်တုၢ်လံးဒီး တၢ်သူၣ်ပိာ်သးဝးအိၣ်အမုၢ် လၢတၢ်ဂဲၤလီၢ်ကွဲအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်သူၣ်ပိာ်သးဝးအံၤ မ့ၢ်တၢ်တခါလၢ အလီၢ်အိၣ်သပုၤကတၢ် လၢပကဂူၢ်အတၢ်မၤနၢၤအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.

ပုၤကွဲဖိတဖၣ်အံၤ မ့ၢ်ပုၤဂဲၤလီၢ်ကွဲလၢ အသစၢ် ဒီး တမ့ၢ်ဒီး ပုၤဂဲၤလီၢ်ကွဲစဲၤနီၤတဖၣ် ဒီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်ပုၤဂဲၤလီၢ်ကွဲ အိၣ်ဒီး ကဂူၢ်အဂၤတဖၣ် လၢအကကွၢ်ဆၢမဲၣ်ဝဲအသိး ပုၤတဖၣ်န့ၣ် တမ့ၢ် န့ၣ်ဒါတဖၣ်ဘၣ်. ပုၤဂဲၤလီၢ်ကွဲဖိကဂူၢ်လၢ အဟဲဂဲၤလီၢ်ကွဲလၢပဝုၢ်အပူၤတဖၣ် မ့ၢ်ဝဲ ပုၤဂဲၤလီၢ်ကွဲဖိအပူၤတမ့ၢ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂဲၤလီၢ်ကွဲမူဒါခိၣ် လၢအမ့ၢ်ပုၤသးပုၤတဖၣ် အသးလီၤပလိာ်ဝဲလၢ ကွဲခံဖျါၣ် ကအိၣ်ဒီး တၢ်ဂဲၤလီၢ်ကွဲပြုၤအယီ အဝဲသ့ၣ် ကတၢ်ပိာ်တဲသကိးဝဲ တၢ်ဂဲၤလီၢ်ကွဲပြုၤ အတၢ်သိၣ်တၢ်သိ တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ် အတၢ်လဲၤခိဖျိ ဒီး အကံၢ်အစီအိၣ်လၢပုၤလၢ အကဟံးန့ၣ်မူဒါ လၢတၢ်ဂဲၤလီၢ်ကွဲသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. ပုၤကွၢ်ကီတၢ်ဖိတဖၣ် မ့ၢ်ပုၤလာအသးတီဒီး အကဂူၢ်ဖိထဲလဲၣ်ဂ့ၤထဲလဲၣ်ဂ့ၤ, ဘၣ်ဆၣ်, ကြၢးလီၣ်ဖျါထီၣ်အသး လၢအအိၣ်ဒီး တၢ်ဟံၤသူၣ်ဟံၤသးလဲၣ်လဲၣ် ဖဲတၢ်ဂဲၤလီၢ်ကွဲအဆၢကတီၢ် လၢအပုၤဒီးတၢ်မဲၣ်မုၢ်နီၤဆၢ အတၢ်ဟံၤသူၣ်ဟံၤသး န့ၣ်လီၤ. ပုၤကွဲဖိ ဒီး ပုၤနီၢ်ဒိၣ်တဖၣ် ကြၢးဟံၤဖျါထီၣ် တၢ်ယုးယီၣ်ပးကဲ ဆူ ပုၤဂဲၤလီၢ်ကွဲတဖၣ်, ပုၤဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါတၢ်အိၣ်တဖၣ်, ပုၤဂဲၤလီၢ်ကွဲအသရၣ်တဖၣ်, ဒီး ပုၤဂုၢ်ပုၤဂၤ လၢအဟဲကွၢ်ကီတၢ်ဂဲၤလီၢ်ကွဲ တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

ဝံသးစူၤ မၤလီၤမၤဘၣ်က့ၤ နတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ ကိးဆၢကတီၢ်ဒီး ဒ်သိး နကကဲထီၣ် လံာ်ဖျါၣ်လၢအဂ့ၤ လၢကဂူၢ်လၢ နဆီၣ်ထွဲ မၤစၢၤအီၤ အဂီၢ်တက့ၢ်. ကွဲ ဘၣ်တၢ်စံးပတြၢၤ မ့တမ့ၢ် န့ၣ်ဒွဲၣ်အီၤ လၢနတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအဖီခိၣ် သုဝဲန့ၣ်လီၤ, မ့ၢ်လၢ နမ့ၢ်ခါၣ်စး လၢနကွဲအဂီၢ် ဒ်ပုၤဂဲၤလီၢ်ကွဲဖိတဖၣ်အသိး စ့ၢ်ကိး န့ၣ်လီၤ.

မုန်နံ-လီယူ ၁,၂၀၂၀

ဆု, မိတ်ဆက်, ကိုသရဉ် ဒီး ဟူရိုက်ကမျာ်ကို တာ်ကရါကရီ အပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်အအိၣ်,

အဲၣ်အံၤမ့ၢ် တနံၣ်တဘျီ အတၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါ လၢတၢ်လိာ်ဘၣ်အိၣ် ဘၣ်ထွဲဒီး လၢပသိၣ်-Asbestos-တာ်ပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤ တၢ် တိာ်ကျဲၤ န့ၣ်လီၤ.

ဟူရိုက်ကီၢ်ရဲၣ်လိာ်ကဝီၤကို ၂-၂ အိၣ်ဒီး တာ်ပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤ တၢ်တိာ်ကျဲၤ အလံာ်တြိာ် တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါလၢ အလၢအပဲၤ ဒီး ဘၣ် တမၤသီထီၣ်ကွဲးအိၣ်တဖၣ် လၢတၢ်ဖဲးတၢ်မၤ ဘၣ်ယးဒီး တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အပိးအလီ လၢအပာ်ဃုာ်ဒီးလၢပသိၣ် လၢအအိၣ်လၢ တၢ် သ့ၣ်ထီၣ်အပူၤတဖၣ် န့ၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤဂ့ၤတဂၤဂ့ၤ လၢအအဲၣ်ဒီးထံၣ် တာ်ပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤ တၢ်တိာ်ကျဲၤအဲၣ်အံၤန့ၣ်, ဟဲကွဲးအိၣ် ဖဲ မုၢ်တနံၣ် တုၤ မုၢ်ယဲၢ်နံၣ် ဂီၤခိ ၈:၀၀ နာ်ရံၣ် တုၤ ဟါခိ ၄:၀၀ နာ်ရံၣ် ဖဲ ပုၤပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤတာ် အဝဲၤဒၤး တဖျါၣ်ဂ့ၤတဖျါၣ်ဂ့ၤ သ့ဝဲ , ဒီး ဖဲ တၢ်သ့ၣ်ထီၣ် ဒီး ဟီၣ်ခိၣ်လီၢ် ပုၤန့ၣ်တာ်အဝဲၤဒၤး ဖဲ ဟူရိုက်အရံၣ်နာ် 150 5th Street S.W. သ့စ့ၢ်ကိး န့ၣ်လီၤ. လံာ်ကွဲးဒိ အပူၤမ့ၢ်ဝဲ ၁၂ဒိလၢာ် လၢတမ့ၢ်ကွဲးယုထီၣ်အိၣ်လၢ ယဲၢ်သီအတီၢ်ပူၤ န့ၣ်လီၤ.